www.plebi.hu

Krisztus fénye

2014. Karácsony ~ XV. évf. 4. szám (57)

A dunaharaszti és taksonyi
katolikus egyházközségek lapja

Áldott karácsonyt,

boldog új esztendőt!

...virul, mint a liliom.
Virulva virul és ujjong,
ujjong és hálát zeng.
Iz 35,2

KALENDÁRIUM

November 1. Mindenszentek ünnepe
2. Halottak napja
5. Szent Imre herceg
9. Évközi 32. vasárnap
11. Szent Márton püspök
13. Magyar szentek és boldogok
16. Évközi 33. vasárnap
19. Árpád-házi Szent Erzsébet
23. Krisztus Király ünnepe
30. Advent 1. vasárnapja
December 6. Szent Miklós püspök
7. Advent 2. vasárnapja
8. Szeplőtelen Fogantatás ünnepe
14. Advent 3. vasárnapja, Keresztes Szent János
21. Advent 4. vasárnapja
24. Ádám és Éva
25. Karácsony, Jézus születésének ünnepe
26. Karácsony 2. napja, Szent István első vértanú
28. Szent család ünnepe, Aprószentek
31. Szent Szilveszter pápa
Január 1. Újév, Szűz Mária Isten anyja, Béke világnapja
4. Karácsony utáni 2. vasárnap
6. Vízkereszt
11. Urunk megkeresztelkedése
18. Évközi 2. vasárnap, Árpád-házi Szent Margit
25. Évközi 3. vasárnap

Keresztes Szent János – 1542-ben született – misztikus szent. A jezsuitákhoz járt iskolába, majd karmelita. Jel volt a XVI. században és példa ma is! Élete ad erre magyarázatot:

- felismerte a szenvedés értelmét
- az önmegvalósítás hamis jelszavával szemben állította az önuralom szabadságát
- törekedett az elvilágiasodott egyházi közösségeket megújítani

Élete és tanítása a hívő ember számára ma aktuálisabb, mint valaha.

Czifra Lászlóné

Radnóti Miklós:

ESTE. ASSZONY GYEREKKEL A HÁTÁN

Hilbert Károlynak

A város felé jövök a hegyről, nagy tele holddal
a fejem fölött,
szegényen, mint régi próféták, szendergő ösvény a
lábam alatt, - kincseim:
a cifra esteli város és az asszony, aki most jön
gyerekkel a hátán és
megáll mellettem, köszön. Fiatal asszony, a szeme
szép, a szememet rajtafelejtem.
Megy tovább. Fogait mutatja, nevet, a gyerek pedig
búcsút integet a hátán.
Most nekik adnám papoknak örülő, mosolyos szívét
Melyet este így magamban hordok,
de már késő van, sötétek az árkok. Kaszált füvek
közt görnyedt hátakkal viszik
az álmot és megszólalnak már mindenütt, énekes
hangon az esti kutyák.

1929

Munkácsy Mihály: ANYAI ÖSZTÖN

Hazánkban idén ünnepeltük a Radnóti-évet, a költő halálának 70., és a Munkácsy-évet, a festőművész születésének 170. évfordulója alkalmából.

AZ EGYHÁZI ÉV

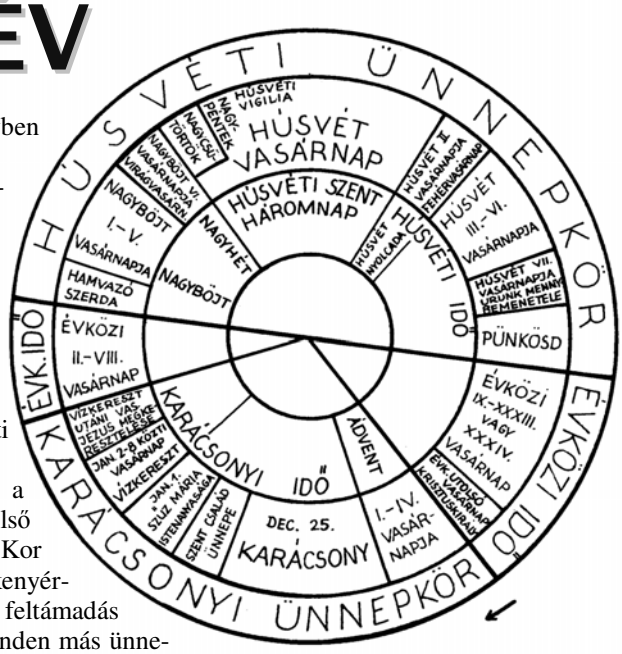

Idén november 30-án ünnepeltük Advent első vasárnapját, mely egyben az új egyházi évünk kezdete is.
De miért ezen a napon van az egyházi év kezdete? Felmerülhet kérdés, miért nem Karácsonykor, Húsvétkor, illetve Pünkösd napjain? Akik emellett a nézőpont mellett állnának ki, részben igazuk lenne: hiszen Karácsonykor született meg a Megváltó, Jézus Krisztus; Húsvétkor támadt fel és Pünköskor árasztotta a Szentlelket a tanítványokra, akik elmentek a világ minden részére hirdetni az Evangéliumot. Utóbbi ünnepet ezért is nevezzük az Egyház születésnapjának (mégsem keverendő össze az egyházi év kezdetével!).
Akkor értjük meg igazán a felvetett a kérdéskört, ha kicsit történeti hátterének mélyére ásunk.

Keresztes Szent János:
A három személy közt váltott szavakról

Végtelen szeretetében,
mely kettőjükből kiáradt,
ékes szavaival szólott
Isten szentséges fiának.
Annyi gyöngédség volt benne,
hogy szavait senki más, csak
szent Fia foghatta föl, csak
néki szóltak, senki másnak.
Értelmét mi visszaadni
így tudnánk az Ő szavának:
„Kedvem másban nem találom,
csak Tebenned, csak Tenálad.
Szent Fiam, ki kedves nékem,
megszerettem Teutánad,
mi leginkább Rád hasonlít,
legkedvesebb az Atyádnak.
Hahogy elüt bármi Tőled,
tetszést bennem nem talál az,
élete, Te, életemnek,
legfőbb öröme Atyádnak,
az, kiben kedvem találom,
bölcsességemnek irányt szab,
formázottja lényegemnek,
világomból, te, világ vagy.
Engem kap meg, aki Téged
szeretetével eláraszt,
elnyeri az én szerelmem,
amit érzek Teirántad,
mivel akit úgy szerettem,
Fiam, ő is Téged választ.

Eleinte, az ősegyházban, minden a húsvét eseményéből indult ki. Az első keresztények a „hét első napján” (1Kor 16,2; ApCsel 20,7) gyűltek össze kenyértörésre. A hét első napja – mely a feltámadás napja is (a vasárnap) –, megelőz minden más ünnepet. Ez volt a legősibb ünnepnap. A kereszténység terjedésével azonban, a keresztelendők száma is megnőtt. A gallikán szertartásrendben, a katekumenek (keresztségre készülő felnőttek) vízkeresztkor keresztelkedtek, melyet egy háromhetes felkészítő időszak előzött meg. Az 5. században ezt a szokást átvette Róma, és ugyanakkor a karácsony elé került. Kezdetben hat héten át tartott, majd később négy hétre csökkentették; ekkor nyerte el mai értelmét: a megtestesülésben közénk érkező Krisztus várását. Adventus Domini = az Úr eljövetele: innen az Advent szó.
Egyházunk ma már évről-évre – mintegy körforgásban –, tárja elénk és éli meg Jézus Krisztus üdvtörténetét, meg-megújítva ezzel istengyermekségünket. A Messiás üdvtörténete nem mással kezdődik, mint a várakozással. Nemcsak Szűz Mária és Szent József várták a születendő Megváltót, hanem az egész ószövetségi nép és a próféták is. Az emberiségnek azt a korszakát idézzük fel ilyenkor, amikor az emberek bűnbeesése után sokáig, az isteni ígéret volt az egyetlen fény, mely a kilátástalan sötétséget megvilágította (vö. Mik 5,1; Zsolt. 80,2-4; Mt 3,3; Lk 1,38). Ennek kedves emléke a hajnali ún. roráté mise, illetve a gyertyák meggyújtása, mellyel örömünket fejezzük ki, hogy Krisztus világosságára és az általa ígért örök életre születtük és nem a sötétségre.
Advent első vasárnapja ezért lett az egyházi év kezdete. Az evangélium a világ végéről szól, mert aminek kezdete van, annak vége is lesz (az Úr, aki gyermekként jött el szegénységben és alázatosságban, egykor majd bíróként jön újra, hatalommal és dicsőséggel). Egy év lezárásakor és kezdetekor el szoktunk töprengeni azon, mit kaptunk, mit adott nekünk, mit hozott ki belőlünk az óesztedő. Ezt megvizsgálhatjuk magunkban személyes, gazdasági, illetve lelki téren is. Keresztényként azonban meghívást kaptunk az életszentségre (vö. 1Tessz 4,3; Ef 1,4; Lumen Gentium /LG/ V.39.). Ezért kötelességünk magunktól megkérdezni, hozzásegített-e az év az életszentségben való növekedéshez és az előbbre jutáshoz.
Isten minden pillanatban lehetőséget ad számunkra, hogy helyet adjunk neki szívünkben, mindig újra kezdjünk, levessük a régi énünket és felöltsük a krisztusi embert, helyet adjunk a szeretetnek és az életnek (Ef 4,24). Erre fel kell készíteni szívünket és még inkább ki kell élesíteni lelki érzékeinket, hogy felismerjük és elfogadjuk Őt. Így nyeri el az Advent az igazi értelmét.

„Jóságos Istenünk, engedd, hogy a hit szívünkben új növekedésnek induljon az üdvösség ez új évében. Újítsd meg bennünk egyre jobban és jobban a Te képedet és hasonlatosságodat. Hisszük, hogy első eljöveteledben a fogságban levők kiváltására érkeztél, add meg, hogy második eljöveteled alkalmával – amikor teljes fölségedben megjelensz –, el tudjuk viselni tekintetedet, bűneink bocsánatot nyerjenek, s megláthassunk téged az oszthatatlan Háromságnak fenségében. Ámen” (vö. Éneklő Egyház 1096. old.)

Horváth Péter

Az illusztráció a liturgia.hu honlapról származik.

Felhasznált irodalom
Diós István: „Az Úr nem késlekedik, hanem eljön”; Szent István Társulat, Bp. 2003.
Mihályi Gilbert: Az egyház liturgikus élete; Teológiai Kiskönyvtár, Róma 1980.
Péteri Pál: Minden ember meglátja az üdvösséget, Advent és Karácsony; Szent Gellért Kiadó és Nyomda

Szentek krónikája

SZENT MÁRTON

Emléknapja: november 11.

Ismeretlen magyar festő, 1490 körül, tempera fán

Márton 316-ban vagy 317-ben született Savariában, a mai Szombathely környékén. A hagyomány úgy tartja, hogy a szülőháza felett áll a mai Szent Márton templom. Szülei jómódúak, atyja a császári hadsereg tribunusa volt. Márton apja jutalmul Itáliában földbirtokot kapott, így a család odaköltözött. Márton emiatt gyermekkorát Ticinum városában töltötte, ahol még a zömében pogány környezetben nőtt fel. Ennek ellenére tizenkét évesen már úgy gondolta, hogy keresztény lesz és remeteként éli le életét. Így, szülei akarata ellenére, jelentkezett katechumennek (hittanulónak). 339-ben keresztelkedett meg, későbbi szolgálati helyén, Amiensben.

Egy római rendelet értelmében a katonák fiainak be kellett lépniük a légióba és ott meghatározott ideig szolgálatot kellett teljesíteniük, vagy valamilyen hivatalt kellett vállalniuk. Márton tizenöt éves korában jelentkezett katonai szolgálatra. Egy gyakorló lovascsapathoz került, majd négy év elteltével lett ténylegesen katona. Már ebben az időben kitűnt társai közül, elismerést váltott ki egyszerűsége, életének tisztasága, erről számos feljegyzés tanúskodik.

Egyszer légióját Galliába, Franciaországba küldték, ahol Amiensben teljesített szolgálatot. Ekkor különösen kemény tél volt, sokan meghaltak a nagy hidegben. Márton minden ruháját elajándékozta a szegényeknek, csupán a rajtalévők maradtak meg. Egy késő este lovon közeledett a város kapujához. A lova egyszer csak visszahőkölt, mert megmozdult a hó. Egy koldus tápászkodott föl, akinek a vállán csak szakadozott rongyok lógtak. Éhezve és vacogva nyújtotta a kezét a tiszt felé alamizsnát kérve. Márton fogta széles köpenyét, lekanyarította a válláról, majd a kardjával széltében kettéhasította és a felét odaadta a koldusnak. Másnap álmában Krisztust látta abban a köpenydarabban, amelyet a fázó koldusra terített.

341-ben frankok támadtak Galliára. A császár az ütközet előtt személyesen buzdította katonáit, ajándékot adott át nekik. Márton nem akarta az ajándékot elfogadni és ennek okát közölte is az uralkodóval: a császárt szolgálta eddig, ezután Istent kívánja szolgálni. A császár ezért gyávasággal vádolta meg Mártont, azonban ő ezt a méltatlan vádat visszautasította és a császárnak azt válaszolta, hogy másnap hadi felszerelés nélkül, Isten nevével az ajkán és a kereszt jelének a védelme alatt megy majd a csatába. Az ütközet végül is elmaradt, a frank uralkodó békét kért a császártól.

Márton ezután kilépett a hadseregből, és Poitiers-ba ment. Felkereste a szentéletű püspököt, Hiláriust és felajánlotta neki szolgálatát. Hilárius kitűnő segítőt kapott, így hamarosan diakónussá akarta szentelni őt. Márton azonban alázatosságból méltatlannak tartotta magát erre a tisztségre, ezért az egyházi rangfokozatok legalsó lépcsőjén kezdte meg szolgálatát.

Márton nem töltött sok időt itt, ugyanis álmában utasítást kapott, térjen vissza szülőföldjére, hogy hirdesse Krisztus igazságát. Szülei ekkor már visszatértek Savariába. Útközben hirdette az evangéliumot, térítette a pogányokat. Pannóniába történő útja során számos viszontagság érte. Egy alkalommal rablók támadták meg, de látva bátorságát, nem bántották, sőt egyik támadóját meg is térítette. Otthon sikerült édesanyját is a keresztény hitre vezetnie és megkeresztelte.

Missziós munkája azonban szülőföldjén nem volt zavartalan, ekkortájt erősen fellángolt az eretnek ariánus mozgalom. Nagyon heves viták dúltak az ariánusok és a katolikusok között, s őt magát is bántalmazták és kiutasították az ariánus püspökök. Útját Itália felé vette, hogy onnét ismét Poitiers-ba menjen, Hilárius püspökhöz. Útközben értesült róla, hogy az ariánusok Hiláriust is elűzték. Így Márton Milánóban maradt, ahol térítő munkáját folytatta. Az ariánusok azonban innen is elkergették.

Elűzése után magányba vonult, egy kietlen szigetre ment egy buzgó pap társával, ahol bűnbánó, szemlélődő életet kezdett. Élelmüket nagyrészt a szigeten található növények biztosították. Egy alkalommal véletlenül mérges

gyökeret evett és halálosan megbetegedett tőle. Nagy fájdalmában Isten segítségét kérte, és betegségéből csodával határos módon felépült.

Szigeti magányában értesült arról, hogy Hilárius száműzetését Constantius császár megszüntette, így a püspök visszatérhetett székvárosába. Ekkor Márton is elhagyta szigeti remeteségét, és visszament mellé. Márton a Poitiers-től alig két kilométernyire fekvő kis település, Ligugé környékén remeteségbe vonult. Hamarosan tanítványok gyűltek köréje, naponta közös imára gyűltek össze. Márton összefogta, szervezte a remeték életét. Társait és a keresztény hitre készülőket nap mint nap oktatta, így alakult meg a ligugéi kolostor. Első csodája itt történt, ahol buzgó imával feltámasztott egy meg nem keresztelt hittanulót.

371-ben, amikor a tours-i püspök meghalt, helyére Mártont választották meg, bár megválasztása ellen tiltakozott. Csellel hívták el szerzetesi közösségéből: a legenda szerint egy libaólban próbált elrejtőzni, de a ludak elárulták gágogásukkal. Püspökként is egyszerű életmódot folytatott, a hivatalt alázatossággal viselte.

Egyszer a katedrális felé sietett szentmisére, amikor ismét egy alig betakart koldussal találkozott. A kíséretében lévő klerikust előreküldte, hogy hozzon gyorsan valami ruhát neki. Alighogy az elment, Márton levetette saját meleg ruháit, és felöltöztette a koldust úgy, hogy rajta csak egy vékony ing maradt. Amikor az elküldött klerikus visszajött, a koldust nem látta sehol, figyelmeztette Mártont, hogy a misét mindjárt kezdenie kell. Márton magára öltötte a koldusnak szánt ruhát, ami egy zsákszövetből készült zubbony volt, és így vonult be megrökönyödött papság szeme láttára a templomba.

Egy másik alkalommal a koldus képében maga az ördög állt Márton elé, és alamizsnát kért tőle. Márton gazdagon megajándékozta, de akkor a gonosz lélek levetette álarcát, és gúnyosan kinevette. Márton nyugodtan így felelt neki: „Mit számít az, hogy egy szegény ördöggel tettem jót! Hiszen csak Krisztus szeretetéért történt!”

Hamarosan elhagyta székvárosát, mert nem tudta korábban megszokott csendes életmódját folytatni, ezért Marmoutier-ben telepedett le, ahová csakhamar több fiatal szerzetes követte. Új helyén is folytatta hittérítő munkáját, járta a falvakat, lerombolta a pogány bálványokat, helyükön templomot épített, kolostorokat alapított, és ezeket keresztény szentek pártfogása alá helyezte. Ennek eredménye, hogy a toursi egyházmegye területén egyetlen pogány falu sem maradt. Történt egyszer, hogy az egyik ilyen falu papja nem tudta a kőből épített pogány templomot leromboltatni. Ekkor Márton püspök egész éjszaka imádkozott és a vihar reggelre ledöntötte az épületet.

Ám nem csak saját egyházmegyéjében, hanem más egyházmegyékben is folytatott hittérítő munkát. Számos csoda történt ezeken az utakon. Chartres környékén meggyógyított egy tizenkét éves néma leányt, Párizsban ölelésével egy bélpoklost tisztított meg, Sens vidékén imájával elhárította a jégesőt, Vienne-ben meggyógyította Paulinusnak, a későbbi nolai püspöknek a szemét, imájával meggyógyította Lycontius birodalmi helytartó ragályos betegségben szenvedő családtagjait. A helytartó hálából adományt ajánlott fel, ám ő nem fogadta el, így azt Lycontius a rabok kiváltására utalta. Rabokat engedett el Márton imájára Avitianus, az egyik galliai provincia zsarnok helytartója is. Istentől álmában kapott intésre kegyelmezett meg a halálra ítélt foglyoknak.

Fáradhatatlanul dolgozott a hit terjesztésén még idős korában is. Nyolcvan éves elmúlt, de még járta a vidéket. Egy ilyen útján Candes-ben érte a halál, ahová az egyházközségben jelentkező viták elsimítására utazott. Több napig magas lázzal feküdt hamuból készített fekhelyén. Nem engedte, hogy szalmából vessenek ágyat számára. Egy vasárnapi napon, 397. november 8-án hunyt el, imával búcsúzott el az őt körülállóktól.

Halálának híre hamar elterjedt, hatalmas részvétet váltva ki a népben. Néhány nap alatt nagy tömeg gyűlt össze Candes-ban. Holttestét több város is magának követelte. Poitiers és Tours egyaránt azon volt, hogy náluk helyezzék nyugalomra a püspököt. Végül a toursiak, az őröket kijátszva, az ablakon emelték ki Márton földi maradványait és a Loire folyón csónakban vitték városukba. November 11-én közel kétezer szerzetes érkezett Toursba, hatalmas tömeg vett búcsút püspökétől. Sírja fölé tanítványa, Brictius kápolnát emeltetett. Halála után hamar szentként kezdték tisztelni. Szent Márton a frank birodalom, Magyarország, az eisenstadti és a szombathelyi püspökség, több német város, valamint a pannonhalmi főapátság patrónusa. Koponyacsontjából egy kisebb darab 1913-tól a szombathelyi Székesegyházban található.

A november 11-i Márton nap a negyven napos karácsonyi böjtöt megelőző utolsó nap. A néphagyomány szerint e nap zárja az éves gazdasági munkákat, elkezdődik a természet téli pihenő időszaka. Márton napján kóstolják meg az újbort és vágják le először a tömött libákat, fogadják az új pásztorokat. A jóízű és gazdag falatozás, vigasság még ezen a napon megengedett. Régen ilyenkor fizették ki az éves bérleteket, járandóságokat.

A német nyelvterületekről származó, városainkban is ismert lámpás felvonulás szintén Szent Márton emlékét őrzi. A felvonulók a jó cselekedeteket jelképező fényt kívánják eljuttatni mindenkihez. Sötétedéskor maguk készített lámpásokkal járják az utcákat és közben Szent Mártonról szóló dalokat énekelnek. Van, ahol a lován ülő Szent Márton, piros köntösben, római katonának öltözve vezeti az ünneplőket. A gyerekek gyakran kis műsort is előadnak. A felvonulók befejezésül tüzet gyújtanak, meleg italt és süteményt fogyasztanak.

Zsófi

Jézus Krisztus, a Megváltó születése és küldetése az ószövetségi jövendölések tükrében

Kedves Olvasók! Kedves Karácsonyra készülő testvérek!

Bevezető gondolatok

Hallgatom, olvasom a különféle csatornákon: „A Karácsony a legszebb ünnep". „A Karácsony a Család ünnepe". „A Karácsony méltó lezárása az évnek." Ugyanakkor az ellenkezője is elhangzik: „Már megint itt a Karácsony, bár már túl lennénk rajta, nekem mindig a szomorúságot, meg a munkát jelenti." „Nekem Jézus születése nem mond semmit, az csak egy régi történet, semmi közünk hozzá."

Pro és kontra, ahogy mondani szokták, **mellette és ellene** hangzanak el ilyenkor a különféle vélemények. A következő gondolatokat azoknak írom, akik szeretnének hívő módon, Jézus születésének minél teljesebben, minél bensőségesebben örülni és ünnepelni. Akik szeretnék a maga teljességében megismerni és átélni a nagy titkot, Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát küldte el hozzánk szeretetből, hogy megváltson bennünket, reménységet adjon mai bizonytalan, zilált világunkban, és adjon békét szívünknek.

Az Úr Jézus születésének a történetét ismerjük, kicsi gyermekkortól, minden karácsonykor. De vajon hogyan készült az a nép, akik közé született. Isten hogyan készítette fel őket a Megváltó méltó fogadására, és milyen bizonyítékai voltak számukra, hogy valóban ő a Messiás. Izgalmas, csodálatos két évezred előzte meg az Ő születését, amelyben nagyon sok jövendölés hangzott el személyéről és küldetéséről.

A Megváltóról szóló jövendöléseket a szentírástudomány három csoportba foglalja össze:

I. **Amit biztosan tudtak** a Megváltóról, pl. születési helye
II. **Amit csak sejtettek**, hogy Őróla szól, pl. érkezésének ideje
III. **Amit csak a beteljesedés után értették meg**, hogy Róla írták, pl. Szűztől születik – Izaiás 7,14

Csak zárójelben jegyzem meg, hogy **voltak torz, hamis elképzelések is** az eljövendő Megváltóról, pl. az idegen megszállás alatt politikai szabadító lesz.

Még egy megjegyzés a jövendölések bemutatása előtt: olyan sok idézetet sorolhatnék fel, ami nagyon terjengőssé tenné ezt az elmélkedést, így a számomra fontos részeket választottam ki a sok közül, ami a Karácsonyhoz kapcsolódik.

Csak érdekességnek említem, hogy az emberiség, **az úgynevezett pogány világ gondolkodói**, **költői** is írtak vágyakozó gondolatokat egy Megváltó szükségességéről, pl. Ovídiusz vagy Vergíliusz költők.

De nézzük most már konkrétabban az ószövetségi nép prófétáinak írásait, amelyeket a Szentlélek Isten sugallatára írtak és jövendöltek a Megváltóról a próféták.

Az első jövendölés az őstörténetben olvasható, amelyet a szent író leírása szerint az Úristen a bűnbeesés után a sátánnak mond: *„Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé, Ő széttiporja fejedet és te a sarkát veszed célba."* (Ter 3,15) Vagyis a „második Éva", Mária gyermeke legyőzi a sátánt.

Az emberiség életében nem a sátáné, a gonoszságé az utolsó szó. Jézus Krisztus megtörte a sátán hatalmát megváltó halála által, ezért csak annak tud ártani, aki keresi a vele való kapcsolatot.

Szent Máté apostol és evangélista könyvét azzal a kifejezett céllal írta meg, hogy az ószövetségi választott népnek **bizonyítsa, Jézus Krisztus a megígért Megváltó**. Idézi mindjárt az első fejezetben Izaiás próféta jövendölését. A hitetlen Ácház királynak mondja a próféta, aki nem akarja, hogy az Úr jelet adjon, hogy beleszóljon az ő elképzelésébe. Izaiás mondja: *„Halljátok hát Dávid háza! Nem elég nektek, hogy próbára teszitek az emberek türelmét, még az én Istenem türelmét is próbára teszitek? Ezért az Úr maga ad majd nektek jelet: Íme a szűz fogan, fiút szül, és Immánuelnek nevezi ez. Ez azt jelenti Velünk az Isten.*(Mt 1,22-23; Iz 7,14)

Nem az ószövetségi népnek szólt e jövendölés, hanem a későbbi korok Messiást váró népének. Máriában és Jézusban teljesedett be, ami számunkra nagy vigasztalás: Életünk küzdelmeiben **nem vagyunk magunkra hagyatva, mert Isten velünk van,** aki átsegít a nehéz helyzeteken.

Szent Máté evangélista idézi a másik fontos jövendölést, amely a **Megváltó születési helyét mondja meg** előre, ötszáz évvel korábban. Mikeás próféta jövendölését idézi: *Te Efratai Betlehem, Júda földjén, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik a vezér, aki népemet, Izraelt kormányozza. Származása az ősidőkre nyúlik vissza, …Föllép és legelteti nyáját az Úr nevében…"* (Mt 2,6; Mik 5,1-3) Amikor a napkeleti bölcsek keresték Jézust Jeruzsálemben, Heródes király a zsidó szentírástudósoktól kérdezte: Hol kell születni a Messiásnak? A rabbik így szóltak: „a Júdeai Betlehemben!"A bölcsek így indultak tovább Betlehem felé. A világ Üdvözítője egy jelentéktelen kis városkában, egy elhagyott istállóban jött a világra, hogy osztozzék a szegények sorsában, majd Heródes gonoszsága miatt a száműzöttek kenyerét is egye Egyiptomban.

Szent Erzsébet asszonyt ez vigasztalta meg, amikor karácsony szent éjszakáján elűzték otthonából három kicsi gyermekével. Nem véletlenül lett **Szent Erzsébet a szegények és rászorulók segítőinek védőszentje**. Életének hátralévő rövid éveit teljesen a betegek és szegények szolgálatára szentelte.

Gyermekkért jön el közénk, nem, mint hatalmas fejedelem, uralkodó robban be a világba, hanem úgy születik, mint minden ember. Izaiás erről is csodálatos jövendölést ír: *„A nép, amely sötétségben jár, nagy fényességet lát. Akik a halál országában laknak, azoknak világosság támad. Nagy ujjongással töltöd el őket, kitörő örömet adsz nekik. … Mert gyermek születik, fiú adatik nekünk, s az ő vállára kerül az uralom. Így fogják hívni: Csodálatos Tanácsadó, Erős Isten, Örök Atya, Béke Fejedelme. Messzire kiterjed majd uralma, és a békének nem lesz vége Dávid trónján és királyságában a jog és az igazság által. Mostantól mindörökké ezt teszi a Seregek Urának féltő szeretete."* (Iz 9,1-6) Csak egy részét idézem, érdemes majd az egész részt elolvasni a Bibliából.

A sok jövendölés közül még néhányat idézek, amelyek arról szólnak, hogy milyen lesz az Ő földi működése, kikhez jön, **kiknek ad reménységet ez életükben.** Azért is fontosnak tartom, mert a remény, a jövőbe vetett bizalom gyengült meg sok emberben, a mi világunkban. Sokszor halljuk ezt a furcsa mondást: „A remény hal meg utoljára". Különböző összefüggésekben idézik ezt az emberek. Az én saját álláspontom a reménnyel kapcsolatban: **„A remény biztosítja a túlélést a leglehetetlenebb élethelyzetekben is."** Erre nagyon sok példát tudnék írni. De talán mindenki, akiben igazi istenhit van. Ezek közül a reményt adó, vigasztaló jövendölésekből sokat olvastunk az adventi időszak alatt. Talán sokan emlékeznek is rá.

Izaiás könyvének 11. fejezetét így kezdi a Messiásról mondva: *„Vessző kél majd Izáj törzsökéből, hajtás sarjad gyökeréből. Az Úr lelke nyugszik rajta: a bölcsesség és az értelem lelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és az Úr félelmének lelke. Nem a szerint ítél majd, amit a szem lát, nem a szerint ítélkezik, amit a fül hall, hanem igazságot szolgáltat az alacsony sorsúaknak."* (Iz 11,1-9)

A Szentlélek vezeti a Megváltót, aki különösen a betegek, a rászorulók, a perifériára kerülők segítője, gyámolítója.

Ugyancsak Izaiás írja a Megváltóról: *„A megroppant nádat nem töri el, a füstölgő mécsbelet nem oltja ki"*. (Iz.42,3) Ahogyan Jézustól hallottuk: *Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek, nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem azért, hogy megmentsem.* Rá is mondták ellenfelei: *Lám a vámosok és a bűnösök barátja.* Bajainkkal, gondjainkkal akkor is fordulhatunk hozzá, ha nem vagyunk szentek, hanem még bűneinkkel küszködünk. Így írja az apostol: *Megérti a bűnösöket, mert maga is kísértést szenvedett, noha bűnt nem követett el.*

Jézus a Názáreti Zsinagógában így olvasott fel működésének kezdetén: *„Az Úr lelke nyugszik rajtam, mert az Úr kent föl engem. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, meggyógyítsam a megtört szívűeket, hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét." (*Iz 61,1-2) Ugyanazok a gondolatok, mint az előző szakaszban.

Befejezésül még egy szakaszt idézek Izaiás próféta vigasztaló szavaiból. *„Most hát ezt mondja az Úr: Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy, Ha tengereken kelsz át, veled leszek, és ha folyókon, nem borítanak el, ha tűzön kell átmenned, nem égsz meg, és a láng nem perzsel meg. Mert én vagyok az Úr, a te Istened, a te Megváltód."* (Iz 43,1-3) Azért is idéztem ezt a jövendölést, mert ezekből a szavakból készül egy modern, gitáros ének, amely egy kedvence kis gyerekeknek, felnőtteknek, de még időseknek is. Benne van az a mély gondolat, hogy Isten személy szerint ismer engem, odafigyel életemre, és állandó gondviselésével segít, még akkor is, ha bűnösök, gyarlók vagyunk, mert Ő a mi irgalmas Mennyei Atyánk, olyan, mint az igazi édesapa, aki akkor is szereti gyermekeit, ha néha rosszak.

A gyermekként születő Megváltó megszenteli, megáldja születésével a kisgyermekeket váró édesanyákat, és a kis gyermekeket. Reményt ad minden újszülöttnek arra, hogy Isten szeretetből adta nekik az életet, és ezért hivatásuk van a világban. Kalkuttai Teréz anya mondta egyszer egy interjúban: „Azért van annyi szomorú ember a világban, mert hiányzik a számtalan meg nem született gyermek mosolya."

Kedves édesanyák**,** akik gyermekeknek adtok életet, érezzétek ezt a nagy ajándékát Istennek. Gyermekeiteknek fontos hivatása van az elkövetkező évtizedekben. Neveljétek úgy őket, hogy erre alkalmassá váljanak.

Kedves Olvasók! Remélem, hogy segítek ezzel az írásommal még jobban felkészülni a Karácsony vallásos, bensőséges megünneplésére. Én itt a jövendöléseknek csak egy részét ismertettem, ha valaki többet is szeretne tudni ezekről, könnyen utánanézhet az Egyház liturgiájából, például az adventi hétköznapok olvasmányaiban.

Bízom benne, hogy a leírtakon elgondolkozva nemcsak a szeretet ünnepe jut eszükbe a Karácsony ünnepe kapcsán, hanem elindulnak Isten felé a hála érzésével és a köszönettel, amiért úgy szerette a világot, vagyis minket, embereket, hogy elküldte szent Fiát közénk, aki emberként élt köztünk és ma is itt van velünk; megerősít a hitben, az emberi jóság értékességében, megvigasztal szomorúságunkban, és megtanít arra, hogy van értelme az életnek, érdemes jónak lenni és másokért élni.

Kívánok minden olvasónknak és családjuknak bensőséges szent karácsonyi ünnepeket és áldott, eredményes újesztendőt.

Szeretettel: András atya

Illusztráció: Giorgione da Castelfranco Háromkirályok imádása c. festménye, XVI. sz.

Mária Istenanyasága

A legrégibb Mária-dogmát az efezusi zsinat szögezte le 431-ben: Mária Isten anyja. A zsinat kimondta, hogy Jézusban az isteni és emberi természetet egyetlen személy fogja egységbe, és mivel ez a személy Isten, azért anyja, Mária, Isten anyjának mondható.
Isten örök időktől fogva kiválasztotta Máriát, hogy a megtestesült Igének testszerinti édesanyja legyen, ezért Máriát fogantatásának percétől megőrizte az áteredő bűntől. Mária anyasága biztosítja fia, Jézus számára az emberiség nagy családjába tartozást. Mária szűz volt Jézus születése előtt (ante partum), szűzen szülte Jézust (in partu), és szűz maradt későbbi életében is (post partum). Mária, mint édesanya Fiát születése után gondozta és táplálta, Istennek ajánlotta a templomban. Egyiptomba menekült vele Heródes haragja elől, majd Názáretbe való visszatérésük után nevelte Őt. A fájdalom tőre járta át lelkét Simeon jövendölésekor és anyai aggódással kereste tizenkét éves gyermekét Jeruzsálemben, amíg rátalált a templomban. Mély anyai fájdalommal kísérte és szenvedett Jézussal a keresztúton. Mellette volt, amikor kínhalált szenvedett, magához ölelte és eltemette. Jézus feltámadása után is szerényen élt és teljesítette hivatását. Jézus feltámadása után nem neki jelenik meg először, de ott van azokkal, akik a Szentlélek eljövetelét imádkozva várják, és ott van pünkösdkor az apostolok között. Az apostolok lesznek az új Egyház papjai, de Mária lesz Fia Egyházának édesanyja. Mária nem csak az Egyház, hanem minden kereszténynek édesanyja. Védelmez minket a mennyben és közbenjár értünk Szent Fiánál.
Szűz Máriát – mivel méltóságban minden üdvözült teremtményt felülmúl – kiemelt tisztelet illeti meg. Vallási tiszteletről akkor beszélünk, amikor valakinek vallási kiválóságát hódolattal elismerjük. A tisztelet lényege ugyanis valamilyen kiválóság hódolattal történő elismerése. Mária minden keresztény számára példakép legyen, követniük kell, mint Ő a keresztény erényeket: az Istennek való teljes önátadást, az alázatosságot, szerénységet, a tisztaság szeretetét és az önmagáról elfeledkezni képes nagylelkűséget.
Az igazi katolikus vallásosság ismertetőjele – Mária tisztelete. Magyar népünk körében Mária nagy tiszteletnek örvend, ez nem véletlen, hiszen Mária országa vagyunk.
Mária iránti tisztelemet vallásos neveltetésemnek köszönhetem, ezért áldom Édesanyámat haló poraiban is. Minden Mária-ünnepet megtartottam, megtartok, a nem „parancsolt" ünnepeket is. Tiszteletemet fejezem ki iránta litániával, szentolvasóval, imádsággal és szívből fakadó Mária-énekekkel.
Ezt a máriás lelkületet szeretném átadni minden testvéremnek. A Szent Család: Jézus, Mária és Szent József áldását kérem minden embertársam számára és kegyelemteljes, áldott karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánok, imádságos szeretettel:

a Máriát tisztelő és Istent szerető ***Gömöriné Fajta Anna***

Isteni Kisded, jöjj, várunk!

Betlehemi Kisded szülőhelyed tőlem távol-messze van,
Te Jézusom szívemhez a legközelebb, míg élek benne vagy.
Ha földi pályám elhagyom, lelkem repül Hozzád a Mennybe fel,
Az Örökkévalóságban nincs távolság, sosem válunk el.

Most Adventben születésedet várom epedve Jézuskám,
Ma Házadban a szentségimádáson a Mennybe szállt hő imám.
Lelkem megtisztulva, szívemben béke van, nagyon várlak Uram,
Szent békédet áraszd Karácsonykor az egész nagyvilágra.

Adventi készülődés a taksonyi Szent Anna kórus tagjaival

Az adventi időszak a karácsony előtti negyedik vasárnappal kezdődik, és ezen a vasárnapon veszi kezdetét a karácsonyi ünnepi időszak is. Ilyenkor szokás készíteni az adventi koszorút.
Nálunk Taksonyban a Lokálpatrióta Egyesület a Fő téren állít adventi koszorút és vasárnaponként a civil szervezetekkel közösen szerény műsor és imádság mellett gyújtjuk meg a gyertyát. A régi hagyományok szerint, a család tagjai és a rokonok karácsonyi dalokat énekeltek a meggyújtott gyertya mellett. Ezt a hagyományt őrizzük mi is.
Az ajándékozásnak központi szerepe van a karácsonyi szokások között. Mi nagy izgalommal és várakozással készülünk a harmadik adventi vasárnapra, amikor is hagyomány az adventi koncert. Évente készülünk új zeneszám megtanulásával, amivel megajándékozhatjuk az ünneplőket.
A Magyar Katolikus Lexikonban ez olvasható. **„Az ajándékban a megajándékozott a mennyország egy darabkáját kapja, ez az öröme az ajándéknak."** Ettől szebben nem lehet megfogalmazni. Mi a koncerten ilyen ajándékot szeretnénk eljuttatni mindenkihez.
Höchszt Erika édesanyja egy beszélgetés alkalmával elmesélte, hogy ők régen (Rózsika is kórus tag volt, ma is nagyon szép hangja van) kilenc családdal esténként december 15-től a szállás kereső szent család emlékére és tiszteletére naponta felváltva ellátogattak egymás otthonába és imádkozva, közösen énekelve készültek a nagy ünnepre. (Ők még svábul énekeltek és imádkoztak.)
Most már ötödik éve mi is így készülünk. András atya és a káplán atyák is, ha csak tehetik, útra kelnek velünk.
A szülők és nagyszülők példaként szolgálnak abban, hogy a karácsony tényleges értékét meglássuk. Nem kell tudományos iratokat bújni, hogy megismerjük a régi szokásokat. Meg kell hallani azt, amit ők szeretettel átadnak. Azt, hogy az ajándékozás mellett az együttlét és az emberi kapcsolatok kiteljesedése milyen fontos az életünkben.
Ezt csak azok fogják megtapasztalni, és később tovább adni, akik meghallják, hogy a **Karácsonyra való készülődés középpontjában a – Vendég – a világra születő Kisded várása áll.**

Egy régi kedves búcsúzással kívánunk áldott Karácsonyt:
Bor, búza, békesség, Angyali kegyesség. / Maradjon e háznál, Minden jó egészség.

Kegyelemmel teljes Szent Karácsonyi ünnepeket kívánunk minden családnak.

Höchszt Erika és Györke Erzsébet

A KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR NÉPÉNEKEIRŐL

Nagy István

A népének nehezen definiálható fogalom. Alapvetően a nép közös éneklését foglalja magába, fontos kitétel, hogy anyanyelven történő verses éneklést értünk ez alatt. Egyházi népének esetében mindez vallásos indíttatásból történik. Ebből következik, hogy ezeknek az énekeknek a témája és mondanivalója a keresztény hit köré csoportosul.

Az egyházi népének a hívő ember válasza a teremtő Isten szeretetének felismerésére. Jelen korunkban az egyházzenészek azon munkálkodnak, hogy ez a gazdag zenei örökség visszakapja méltó helyét, megbecsülését a társadalom tudatában. Több énekünk, a hiten túl, nemzeti hovatartozásunkat is erősíti.

Népénekeink kialakulásában alapvető befolyással bírtak a latin nyelvű himnuszköltészet és a gregorián énekek. A középkori hittérítés során beáramlott a himnuszköltészet, amelynek megismerése után elindult a nemzeti nyelven történő éneklésük. Természetesen kezdetben a liturgiában nem volt helyük, tiltották, mert a liturgia hivatalos nyelve a latin volt. Ennek ellenére körmeneteken, illetve paraliturgikus eseményeken valószínűleg nem lehetett annak akadálya, hogy ezeket a honi nyelvű kanciókat énekelhessék. Európában először német nyelvterületen erősödött meg a népéneklés. A magyar nép helyzetéből kifolyólag a német, cseh, lengyel és szlovák népekkel állt szorosabb kapcsolatban, így nem meglepő, hogy ezen népek gyakorolták a legjelentősebb hatást a magyar népéneklésre.

Tapasztalhatjuk, hogy a karácsonyi ünnepkörhöz tartozó népénekeinkből van a legtöbb. Ez abból fakad, hogy a népszokások tekintetében is a karácsony rendelkezik a legtöbb hagyománnyal. Minél több hagyomány és népszokás kapcsolódik egy ünnephez vagy ünnepkörhöz, annál számosabb ének, dal születik körülötte.

A karácsonyi ünnepkör advent első vasárnapjával kezdődik meg, és egészen vízkereszt ünnepéig tart. Érdemes megvizsgálni, hogy milyen sokrétű népéneki kincs tartozik eme szép ünnepkörhöz!

Az adventi énekeink a szentírási szakaszokhoz alkalmazkodván a „Messiás-várás”-ról szólnak. Csendes, imádságos várakozásban telik az idő. Az adventi hajnali miséken sokszor éneklünk a fényről, vagy éppen annak hiányáról, a sötétségről. Jézus Krisztus sokszor hasonlíttatik a hajnalhoz, a napfelkeltéhez (például: *„Jöjj el ó napkelet…”* vagy pedig: *„Ó fényes Nap, ó szép Csillag, téged vágyunk mi látni csak”).* Kiemelt hódolattal fordulunk Szűz Máriához is ezen időszakban, aki a Megváltót volt méltó magában hordozni, szüzességének sértetlensége ellenére (például a Hozsanna 5-ös éneke *„Ave Maria Istennek Anyja”*).

A karácsony ünnepén ujjongunk, a gyermek Jézus születésének okán. A pásztorok köszöntötték először a közénk érkezett Megváltót, ebből kifolyólag is születtek népénekek. *(„Csordapásztorok”, „Pásztorok, pásztorok, örvendezve”, „Mennyből az angyal”).* Itt Szűz Mária mint boldog édesanya jelenik meg, ezt idézik fel Mária bölcsődalai. *(„A szép Szűz Mária szent Fiának, „Szűz Mária várja, várja*”).

A három napkeleti bölcs Jézus jászlánál való látogatását beszélik el vízkereszti népénekeink. Az ő hódolatuk követésére sarkallnak szövegeikben *(„Az isteni gyermeket”).*

A különböző zenei és történelmi korszakok egyaránt hatottak népénekeinkre, akár csak az éppen aktuális népzenei háttér és a gregorián zene.

Középkori kancióink a strófikus vallásos énekek több fajtáját foglalják össze. Ezek a liturgiához csatlakozó latin tételek fordításai voltak. Elsősorban karácsonyi, húsvéti ünnepek tartalmát és biblikus-dogmatikus fogalmakat összegeztek egyszerű szavakkal. Ebből a korból származó néhány népénekünk a különböző kanciókból merítették dallamvilágukat. Középkori kanásztánckénti említhetjük meg a Hozsanna 4-es számú énekét *(„Téged vár a népek lelki sötétsége”).* Szintén középkori eredetű a Hozsanna 16-os éneke, *„Az angyal énekel”*.

A török hódoltsági idők után érthető módon a bécsi klasszikus zene és a barokk dallamosság stílusvilága erősen érezteti hatását népéneki kultúránkon. Legtöbb énekünk ezekből az időkből maradt fent. Például: *„Az ige megtestesült Názáretben”, „Istengyermek, kit irgalmad”.* A barokk után jellemzővé vált, hogy a kántorok saját énekeket komponáltak. Fontos, hogy ezek a szerzemények csak jóindulattal tekinthetők népénekeknek. Ugyan magukon viselik egy adott korszak stílusvilágát, mégsem a nép ajkán született zenéről van szó. Némelyikük szövege egyszerű és csak személyes érzelmeket közvetít, liturgikus és teológiai mondanivalóik szegényesek. Barokk kántorkompozíciónak tekinthetjük a *„Mennyből az angyal”* énekünket, valamint 20. századi kántorkompozíció *Gárdonyi Géza: Fel nagy örömre* kezdetű közkedvelt karácsonyi énekünket is.

Kántorként fontosnak tartom olyan kanciók használatát a liturgiában, melyeknek dallamai és szövegei egyaránt értékesek. A középkorból ránk maradt népénekeket újra életre kell hívni, terjeszteni a hívek körében, mindazok mellett, hogy a helyi hagyományokból származó énekeket is megőrizzük és énekeljük.

SZENTMISÉINK RENDJE:

Taksony
Szent Anna templom
vasárnap ½ 9 óra,
hétköznap hétfőn és pénteken, valamint szombat este 6 óra,
kedd reggel 8 óra

Dunaharaszti
Szent István plébániatemplom
vasárnap
reggel 7 óra és de ½ 11 óra,
hétköznap hétfőtől csütörtökig
reggel 7 óra,
elsőpénteken este ½ 5 óra

Ligeti Szent Imre kápolna
vasárnap de ½ 10 óra,
pénteken reggel 7 óra,
szombaton este ½ 5 óra

***

Fogadóóra:
A dunaharaszti Főplébánián
szerdán du 4-6 óráig
(kivéve ünnepek)

SZENT IMRE BÚCSÚ

* * * * * *

ANNA NÉNI

Anna néni nem volt se szép, se fiatal, amikor megismertem. Idősödő, hajlott hátú néni volt, mindennapi ismeretségben a gondokkal. Egész életében kemény fizikai munkát végzett, sok más asszonnyal együtt, és nem gondolkodott önmegvalósításon.

Anna néni mindig tisztán és takarosan járt, de nem különösebben törődött magával. A kozmetikust, a pedikűröst hírből, a wellnesst még hírből sem ismerte.

Anna néni nem omlott össze, amikor a férje elhagyta. Nem ment pszichológushoz és nem ment rendkívüli szabadságra. Folytatta mindennapi életét, felnevelte a fiát tisztességgel. Becsületre: úgy gondolta, ez a legfontosabb útravaló. És amikor a fia külföldre szökött – mert akkor még nem lehetett szabadon járni-kelni –, ő nem ment utána. Pedig hívták. Ragaszkodott ahhoz a földhöz, ami az otthona volt. És a gyerek nem kereste többé.

Anna néni az unokáját se láthatta felnőni – kicsit, mint az a kétezer évvel ezelőtti nagymama. Ezért hát mások gyermekein segített. Az egyik kismamának a konyhájába saját készítésű lekvárt és befőttet csempészett, amíg a fiatalasszony a babáját altatta. Aztán persze zavarba jött, amikor később rákérdeztek.

Anna néni, amikor rádöbbent, hogy teljesen egyedül maradt, elment a plébánoshoz. Úgy érezte, megőrül, ha nem csinál valamit. Akkor a pap azt mondta: ezentúl dolgozzon a templomért. Ő pedig engedelmeskedett. Ezután nem volt szertartás, alkalom, hogy ne lett volna szolgálatban. Mindezt persze „csak úgy” – ahogy ma mondanák: „grátisz”.

Anna néni csöndes természetű volt – ezt néha ki is használták. Ha az utcán vagy a templomban valakitől hangos vagy durva szót kapott, magába zárta. Csak egyszer tett erre valamiféle utalást, de rögtön el is hallgatott szégyenkezve, hogy ő panaszkodni akart…

Anna néni nem volt pletykás. Másokról rosszat soha nem beszélt, a családtagjairól is csak a tárgyilagos tényeket mondta el, igen röviden. Amikor azonban baj volt, nem hallgatott. Ő vitte meg az életveszélyben lévő kisbaba hírét a plébánosának, aztán a kismamának „csak úgy” elejtett egy megjegyzést, hogy a papja kilencedbe kezdett a kicsi gyógyulásáért. És az ima hatott.

Anna néninek nem volt semmije, csak az a kis lakrész, ahol meghúzta magát. A szegénység adódott is – vállalta is. Amikor egyszer ajándékba kapott egy szőnyeget (mert betonpadlója volt és féltették a fölfázástól), akkor azt gyorsan a papjának adta, „mert neki nagyobb szüksége van rá”. Amikor pedig bérmaszülőnek kérték fel, azt kérdezte: Mit adhatnék én annak a gyereknek?

Anna nénitől egy rézből domborított imádkozó kéz maradt a falon. Ő ezt tudta adni: az imát. És amikor ott, ahol évtizedekig szolgált, most újraépül a belső lelki és a külső kőtemplom, és a boldog fiatalok már azt sem tudják, ki volt ő – én azt szeretném, hogy emlékezzetek rá:

Anna néninek hívták.

Bánfalvi Bella

A Szent Imre herceg búcsúi szentmise homiliája – *Berta László*

Szeretett Testvéreim!

A mai ünnep többszörösen is magára a templomra mint épületre irányítja a figyelmünket. Először is templomunk búcsúünnepét ülljük ezen a vasárnapon. A búcsú persze szól a szentről, akinek oltalmába ajánlották ezt a közösséget eleink, a mi esetünkben tehát Szent Imre hercegről, szól továbbá a közösségről is, aki az ő pártfogását élvezi, de elsősorban mégiscsak magának a templomnak az ünnepe. Ha a családi életből akarnék analógiát hozni, azt mondanám, a templom felszentelésének ünnepe olyan, mint egy család életében az évről évre megünnepelt születésnap, a templombúcsú, vagyis a templom titulusának ünnepnapja pedig a névnapnak felel meg.

A templomra figyelünk ezen a napon azért is, mert ma van a Lateráni Bazilika fölszentelésének ünnepe is. Miért fontos, hogy megülje ennek az egy templomnak fölszentelési ünnepét az egész világegyház? Azért, mert ez a pápa székesegyháza. Hiába lakik a Vatikánban, hiába misézik a nagy ünnepeken a Szent Péter bazilikában, a szentatyának a püspöki széke a Lateráni Bazilikában van, így ez a Római Egyházmegye katedrálisa.

Maga a templom története egyébként Nagy Konstantin császárra megy vissza. Amikor tehát megünnepeljük felszentelésének ünnepét, ezzel kifejezzük az Egyház iránti szeretetünket, Róma iránti hűségünket és a Szentatyával való egységünket. Ez a bazilika rendelkezik egy címmel is, ami így szól: „o*mnium urbis et orbis ecclesiarum mater et caput*", magyarul „a város és a földkerekség összes templomának anyja és feje". Így tehát a mai ünnepen gondolunk minden katolikus templomra is, amikor a főtemplomot ünnepeljük.

Harmadsorban pedig azért is szól ez a búcsú számunkra a templomról, mert templomépítés előtt állunk, itt van a küszöbön új templomunk alapkőletétele.

Illő tehát, hogy ezen a szép ünnepen magáról a templomépületről elmélkedjünk egy kicsit közösen. Mielőtt azonban ezt elkezdenénk, egy érdekességre szeretném felhívni a figyelmet. Ógörögben, latinban és általában a nyugati nyelvekben a templomra és az Egyházra ugyanazt a szót használják. A görög εκκλησια, latin *ecclesia*, angol *church*, német *Kirche*, francia *l'église*, spanyol *iglesia* – több nyelven hirtelen nem tudok – egyaránt jelöli az egyház közösségét és azt az épületet, ahol ez a közösség ünneplésre összegyűlik. Régi magyar nyelvünkben is így volt ez. Az „egyház" szó jelentette a templomot is, azért találkozunk még ma is vele egyes településnevekben, visszautalván arra, hogy régen nem volt mindenhol templom (Szent István először azt rendelte el, hogy minden tíz falu fogjon össze és közösen építsen templomot) és a település neve árulkodott arról, hol vannak „kőegyházak" a környéken. Nyelvünk aztán úgy fejlődött tovább, hogy az „egyház" már csak a hívek közösségét jelenti, míg a szentélyekre a „templom" szót használjuk. Ezzel a különbségtétellel mi csak nyertünk a nyugathoz képest. A II. Vatikáni Zsinat ugyanis – melynek dokumentumai ékes latin nyelven íródtak – hangsúlyozta, hogy *Ecclesia* alatt elsősorban a közösséget értjük és nem az épületet. Ez viszont egy sajnálatos hangsúlyeltolódáshoz vezetett. Az Amerikai Egyesült Államokban például a püspöki kar megjelentetett egy dokumentumot az Istentisztelet helyéről, melyben ki merik mondani, hogy a templom másodlagos fontosságú, nem tartozik a lényeghez. Csupán olyan járulékos eleme az Istentiszteletnek, mint egy „burok" vagy „tok", vagy zarándokoknak a sátor, annyiban fontos a megléte, amennyiben az Istentiszteletre összegyűlt népet megvédi az időjárás viszontagságaitól.

Ez azonban nem katolikus gondolkodás, és ez látszik ezeken a templomokon is. Nekünk, katolikusoknak igen is fontos a templom, mert szimbolikus és szakramentális jelentőséggel bír! Szimbolikus, vagyis önmagán túlmutatva fontos valóságokat és dolgokat jelez és fejez ki számunkra; és szakramentális, vagyis meg is valósítja, amit jelez, az Istennel való kommunikációnk részévé válik, hisz mi szakramentális nép vagyunk, azaz Istennel kézzelfogható jeleken keresztül kommunikálunk, amely jelek nemcsak szimbolizálják az adott valóságot, hanem hittel használva meg is valósítják azokat (a teológia ezt úgy mondja, hogy szentségeink reálszimbólumok). Nyelvi sajátosságunk, hogy két külön szavunk van az Egyházra és a templomra, hozzájárult a templom eme jelentőségének megőrzéséhez, és ahhoz, hogy ez iránti érzékünket ne veszítsük el teljesen.

Azt tehát, hogy mennyire fontos számunkra a templom, négy képpel szeretném érzékeltetni. Ezek közül az első a Jeruzsálemi Templomnak a képe. A zsidó vallásban csak egy templom volt, mégpedig Jeruzsálemben. A Bibliából tudjuk, hogy ez volt Izraelnek a mindene. A zsidók úgy tekintettek rá, mint Isten lakóhelyére, itt őrizték ugyanis a Szentek Szentjében a Szövetség Ládáját, amelynek tetején az Engesztelés Táblája volt, amit Isten jelenlétének helyeként tiszteltek. A nagy ünnepeken ide zarándokoltak föl a zsidók, hogy Istennel találkozzanak, az Ő színe elé álljanak, amint arról nagyon sok zsoltár (az ún. zarándokzsoltárok) tanúságot tesznek. Ezt a templomot viszont 70-ben a rómaiak lerombolták és azóta sem építették újjá. A mi templomaink ezt a jeruzsálemi templomot jelenítik meg, erre utalnak vissza, mondhatjuk, annak jogutódai. Erre utal nagyon szépen a mi nyelvi sajátosságunk, amivel kilógunk az európai népek közül, tudniillik, hogy „templomnak"

mondjuk a templomot. A nyugati nyelvekben ugyanis létezik egy külön szó, mely a latin *templum*-ból ered, azonban keresztény templomra nem használják, csak más vallások szentélyeire. A Biblia és a teológia nyelvében azonban a *templum* szó *terminus technicus*-nak számít, szakkifejezésnek, ami kizárólag a Jeruzsálemi templomra utal. Így amikor mi a templom szót használjuk, kell, hogy eszünkbe jusson az ószövetségi szentélyre való utalás, ahogy minden keresztény templom is ezt idézi. Ez kézzelfogható módon megmutatkozik először is abban, hogy a mi templomainknak is van szentek szentje, vagyis szentélye, ahogy az Jeruzsálemben volt. A szentek szentjében volt az Isten élő jelenlétét jelentő Frigyláda, ma pedig a templom szentélyében van a tabernákulum, vagyis oltárszekrény, amiben az Oltáriszentséget őrizzük. Itt a szent színek alatt ugyanúgy Isten élő jelenlétével találkozhatunk.

Másodsorban az oltár jelenléte beszél nekünk a jeruzsálemi templomról, ahol szintén ott álltak a különböző áldozatok oltárai, világosan tudtára adva az embereknek, hogy ott áldozatbemutatás történik. Ehhez hasonlóan a mi templomainkban is ott van a szentélyben az oltár, jelezve, hogy itt is áldozatbemutatás történik. Mi nemcsak azért gyűlünk össze a templomban, hogy Isten Igéjét meghallgassuk, hogy együtt imádkozzunk, énekeljünk, a templom nemcsak gyülekezeti terem számunkra, hanem mi Krisztus egyetlen, tökéletes és mindenkiért felajánlott keresztáldozatát akarjuk bemutatni az Atyának Krisztussal, Krisztus által és Krisztusban, és azt az oltáron vértelenül megjeleníteni. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyeznem, hogy sajnálatos módon a II. Vatikáni Zsinatot követő liturgikus reform nyomán, amikor is engedélyezték, hogy a néppel szembe fordulva is lehessen misézni, a katolikus templomok szentélyeit ellepték a gyakran konyhaasztalnak látszó készségek, amik, akarva-akaratlanul, megjelenésükkel tagadják az áldozatbemutatás valóságát és a Jeruzsálemi Templommal való kapcsolatot, kiemelve, az eucharisztikus ünneplés lakoma jellegét (ami természetesen igaz, de csak része az egésznek).

Harmadrészt pedig meg kell, hogy említsem a papok jelenlétét, akik az áldozatot bemutatják, csakúgy, mint hajdan Jeruzsálemben. A mi templomainkban nemcsak tanítók, prédikátorok szolgálnak, hanem felszentelt papok. Erre utal ruházatuk is. Amikor misézni megyek, nem öltönyben megyek be a templomba, és nem is az akadémiai fokozatomnak megfelelő öltözéket viselem, amit akkor öltöttem fel, amikor átvettem a diplomáim, hanem papi öltözékben, miseruhában, jelezvén, hogy áldozatot akarok bemutatni, és nem a magam nevében cselekszem, hanem Krisztusnak, a Főnek személyében.

Templomaink tehát számunkra az Új Jeruzsálemi Templomot jelentik, ahol a helyes és Istennek tetsző Istentiszteletet s áldozatot bemutatjuk. Innen árad szét az élő víz, hogy a világot megújítsa, ahogy azt a mai olvasmányban hallottuk. Következő kép, melyet megjelenítenek templomaink, az Új Jeruzsálem képe, melyről a Jelenések könyvében olvashatunk. Az Új/Mennyei Jeruzsálem az eljövendő valóságot, a beteljesedett Isten Országát jelenti a Bibliában. A jelenések könyve a 21. fejezetben úgy írja le, mint a tökéletes várost, amit betölt Isten jelenléte. Ragyogó ez a város, utcái aranyból vannak, tizenkét kapuja tizenkét gyöngy, a falak drágakövekkel vannak díszítve, világossága pedig maga a Bárány. A mi templomaink jelképezik ezt az égből alászállt Új Jeruzsálemet is, rámutatva ezzel eszkatologikus jelentőségükre, vagyis arra, hogy a katolikus keresztény teológiának és lelkiségnek éppúgy, mint a katolikus liturgiának alapvető eleme az eljövendő világ felé fordulás, a Krisztus második eljövetele iránti várakozás/vágyakozás.

Más szavakkal, tehát, a templom a mennyországot jeleníti meg számunkra. Ezzel kapcsolatban is meg kell fogalmaznom egy kis önkritikát XX. századi Egyházunkkal szemben. Az 1970-es évektől kezdve emelt új templomépületeken is érződik annak a sajnálatos nyugati hangsúlyeltolódásnak a hatása, melyről korábban már szóltam. A templomépület másodlagos szerepű lett és ezzel együtt praktikus szempontokat vettek figyelembe új templomok építésénél, valamint azt az igényt, hogy a templom kényelmes legyen. Ezt láttam az Egyesült Államokban, amikor valóban praktikus és közösségi célokra, valamint rendezvények szervezésére teljesen alkalmas épületegyütteseket látogattam meg, melyekben a templomtér, minden szegletében szőnyegpadlóval borítva, tökéletesen kifűtve, ruhatárral ellátva, kényelmes, párnázott ülőalkalmatosságokkal és szobanövényekkel berendezve inkább hasonlított egy óriási nappalira, vagy luxuskényelmű színházteremre, ahol egyáltalán nem éreztem a légkörben, hogy szent helyen, Isten jelenlétében vagyok és kedvem támadt beszélgetésbe elegyedni a mellettem ülőkkel. Pedig a templom rendeltetése pontosan az, hogy fölemelje a lelket, hogy jele legyen az eljövendő világnak. Amikor belépek egy gótikus katedrálisba, elakad a szavam, már-már a lélegzetem is, és tekintetem akaratlanul is az ég felé emelem... Nem véletlen, hogy a gótika korától kezdve a katolikus templomoknak szinte kötelező alkotói a színes üvegablakok, melyeket megőrzött a modern stílus is. Nagyon fontos a szerepük ezeknek a díszes ablaküvegeknek, ugyanis sokszínű ragyogásukkal a Mennyei Jeruzsálem drágakövekkel díszített falait jelenítik meg számunkra. Szerepük tehát több, minthogy *Biblia pauperum* – a szegények (vagyis írástudatlanok) Bibliája – legyenek (a freskókkal együtt), színes ragyogásukkal a földreszállt Mennyországot varázsolják elénk; és ezt régen érezték, értették. Ugyanezért találkozunk a barokk templomokban kitekeredett pózban felénk integető szentek szobrainak seregével, aranyszínű, meztelenül játszadozó hájas puttók csapatával és a minden oldalról körülvevő freskók sokszínűségével. A szenteket és angyalokat ábrázolják, akik az Új Jeruzsálem polgárai. Minden szentmisében az ő örök liturgiájukba, Istentiszteletükbe kapcsolódunk be, amikor „*mi is, az összes angyalokkal és szentekkel együtt, magasztalunk Téged, és ujjongva zengjük: szent vagy, szent vagy, szent vagy…*” (templomszentelési mise prefációja). Azért építették és díszítették tehát így régen a katolikus templomokat, hogy az egyszerű emberek, amikor vasárnap a szentmisére elmentek, a hétköznapi élet mókuskerekéből kilépve, valóban úgy érezhessék, hogy egy kis Mennyországba lépnek be, és föl is akarták ébreszteni bennük a vágyakozást ez iránt az ország iránt, ahol testvéreik, a szentek és angyalok élnek. A II. Vatikáni Zsinat továbbra is fontosnak tartotta ezt, és elő is írta, hogy a templomok legyenek tele a mennyei valóságok jeleivel. Azonban mégis, a zsinat utáni időszakban sok olyan templom épült, mely a modernizmus kietlenségét sugározva felénk, inkább emlékeztet üres hangárra, fehérre meszelt padraktárra, vagy épp egy tűzoltószertárra… Mindezt, amint már írtam, pusztán önkritikaként fogalmazom meg, nem protestáns testvé-

reinket akarom bántani, hisz nekik megvannak saját hagyományaik és teológiájuk, mely kifejezésre jut szakrális épületeikben. Csupán emlékeztetni szeretnék, hogy nekünk, katolikusoknak is megvannak a hagyományaink, melyek identitásunk részét kellene, hogy képezzék, azonban sok mindenről látszólag kezdünk megfeledkezni… Annak viszont örülök, hogy Egyházközségünkben egy hagyományosabb elrendezésű templom tervét sikerült kiválasztani tavaly, amelybe a tervek szerint színes üvegablakok is kerülnek majd alkalmas időben.

Harmadik képünk a templommal kapcsolatban Noé bárkája lesz. Mit is jelent ez az őstörténetben? Kaotikus időkben, amikor elhatalmasodott a bűn, és ennek következményei pusztulással fenyegették az emberiséget, Isten mentőakciót szervezett. Ennek középpontjában áll a nagy hajó, melyen az Isten terve szerinti mikrokozmosz jelen van. Igaz emberek vannak ezen a bárkán, Noé és háza népe, akik Istent életük uraként ismerik el, Őt imádják és elutasítják a bűnt, vagyis az Úrnak való engedetlenséget, a Tőle való elfordulást. Van, azután, a fedélzeten minden élőlényből is egy-egy pár, melyek békében megférnek egymás mellett, felidézve mind az Éden kertjét, mind pedig az eljövendő messiási országot, ahol „*majd együtt lakik a farkas a báránynyal, és a párduc együtt tanyázik a gödölyével…*” (Iz 11,6-9). Paradicsomi állapotok vannak tehát, ezen a hajón, kicsiben, vagyis béke, harmónia és Istennek való engedelmesség. A történelem mai folyamában ugyanezt élhetjük meg. Az emberi bűn olyannyira elhatalmasodott, hogy már-már hullámként csap össze fejünk felett. Következményeit mindennap érezhetjük a saját bőrünkön, a káoszt pedig nem is kell bemutatnom senkinek… Ebben a világban is meg akar menteni bennünket az Isten, és küld egy bárkát, Jézus Krisztus Egyházát. Ez az egyház leginkább a templomokban ünnepelt szent liturgiában válik láthatóvá, így a templom lesz az a bárka, amin az Isten terve szerinti mikrokozmosz jelen van, hisz a szentmisén elismerjük Istent Urunknak, Teremtőnknek és Megváltónknak, imádjuk őt, akaratát keressük, és miközben neki szüntelenül hálát adunk Krisztus által a Szentlélekben, egymásban a testvért ismerjük fel, valamint átérezzük a teremtett világ iránti felelősségünket, amikor annak nevében és képviseletében állunk Atyánk színe előtt az angyalokkal és szentekkel, és „*velük együtt mi is és szavunk által minden teremtmény a világon, ujjongva áldja*” (IV. Eucharisztikus ima prefációja) az Úr szent nevét, és egy szívvel magasztaljuk Őt. Ahogy a bibliai Noé bárkájának ajtaján és ablakain keresztül az élet áradt ki a földre, miután eljött az ideje, hogy elhagyják azt, ugyanúgy a misék végén is általunk élet árad ki a kapukon, amit a templomaink őriznek. Nem véletlen tehát, hogy a keresztény templom középső, legnagyobb, a hívek számára helyet biztosító része a *navis*, vagyis hajó nevet viseli, és a gótikus stílusú katedrálisok hajója még kinézetre is egy bárka képét idézte fel, melyből a támpillérek mintegy evezőkként álltak ki. Templomunk tehát azt a gondolatot is közvetíti felénk, hogy ha a világ veszélyes vizein életben akarunk maradni, akkor szükséges, hogy megmaradjunk az Egyház hajójának fedélzetén.

Végül idézzük fel az Egyház közösségének mint Krisztus titokzatos testének képét Szent Pál apostoltól (vö. 1Kor 12,12-31). Jézus Krisztus számunkra nemcsak nagyszerű ember, csodatévő rabbi vagy nagy moralista, hanem megváltó Istenünk. Továbbá nemcsak csodáljuk és imádjuk Őt, nemcsak követjük az Ő példáját, hanem testének tagjaivá leszünk. Egy misztikus testet alkotunk, melynek Ő a feje, mi pedig a különböző tagok. Ez az Egyház titka. A templomok pedig ennek a misztikus közösségnek a jelképei, sőt mi több, e közösség megvalósulásának elsőszámú helyei, hisz általában itt ünnepeljük a szentségeket, amelyek megvalósítják a *communio*-t *par excellence*. A templomban szoktunk keresztelni, amikor is az újonnan megkeresztelt élete beleoltódik Krisztus életébe, tagja lesz Krisztusnak, és az Ő testének, az Egyháznak. Itt ünnepeljük az Eucharisztiát vasárnapról vasárnapra, ahol, mintegy anyaméhben, táplál bennünket saját testével és vérével. Itt éljük meg Őhozzá és egymáshoz tartozásunkat. Ezt fejezi ki, hogy a szentáldozást latinul *communio*-nak, közösségnek nevezzük. Végül a temetési szertartás eredeti, római rendje szerint, itt ravatalozzuk fel az elhunytat, és innen kísérjük ki nyughelyére, jelképezvén, hogy ebből a védelmet adó és szüntelen táplálékot nyújtó anyaméhből, az Egyház öleléséből most egy teljesen újfajta életre születik az ember. A templom épülete tehát jelképezi az élő kövekből épült Egyházat, melyben a szegletkő maga Krisztus (vö. 1Pét 2,4-5 és Ef 2,20-22). Ezért jó sorrend, ha előbb az élő kövekből épült templom, vagyis a közösség épül fel, majd ezután az ezt jelképező templom, ahogy ez történt *Loppiano*-ban, a Fokolare mozgalom városkájában is. Ezért örömteli számomra, hogy most kezdünk neki a templomépítésnek, amikor egyre épül a közösség, amikor valóban kinőttük a kistemplomot, amikor a vasárnapi és ünnepi miséken körbenézve sok fiatal házaspárt és gyermeket látok, akiknek érdemes templomot építeni, mert él a remény, hogy meg fogják majd tölteni.

Nem másodlagos fontosságú, tehát, számunkra a templom, hanem szimbolikus és szakramentális jelentőséggel bír. Erre emlékeztessen bennünket ez a szép ünnep, és kérjük a Szentlélek Úristen kegyelmét, hogy templomépítési munkánk, amit most novemberben ünnepélyesen is elkezdünk, még jobban összekovácsoljon minket, hogy példamutató összefogással be is tudjuk fejezni, amit most az Úr segítségével elkezdünk, és szép új templomunk valóban, mindenki számára hirdesse majd Isten jelenlétét az emberek között, legyen jele az eljövendő Isten Országának, túlmutatva a földi élet szűk határain, valamint Isten megváltó kezdeményezésének, de tanúskodjon elsősorban ennek a közösségnek az életerejéről, hogy tudunk összefogni és álmainkat közösen meg tudjuk valósítani! Mert boldog az, aki mer álmodni ebben a mai világban!

A Dunaharaszti Polgárok Vállalkozói Egyesülete az épülő Szent Imre templom javára jótékonysági könyvvásárt tartott 2014. december 21-én, aranyvasárnap a Szent István templomban, a nagymise után. A könyvek ára nem volt meghatározva, a vásárlók lehetőségeik szerint adományoztak e nemes célra.

AZ ÚJ SZENT IMRE TEMPLOM ALAPKÖVÉNEK LETÉTELE

Dunaharaszti, 2014. november 21-én

Dr. Bors András, a rákóczi-ligeti egyházközség képviselőtestülete elnökének ünnepi beszéde az új Szent Imre templom alapkövének ünnepélyes letételekor

Kegyelmes Püspök atya!
Tisztelt Polgármester úr!
Tisztelt ünneplő közösség!

Mindannyiunk életében vannak olyan fontos pillanatok, amikre emlékszünk, emlékezni lehet, emlékezni kell. Amiket, amíg élünk, nem felejtünk el. Átélhetünk történelmi pillanatokat, melyek a világtörténelemben ugyan fontos eseménynek számítanak, mégsem érezzük magunkénak. Ugyanakkor vannak olyan pillanatok, melyek a nagyvilág számára jelentéktelenek, nekünk valamiért mégis fontosak, történelmiek.
Fontos és örömteli dátum volt a rákóczi-ligeti hívek életében 1932. május 8-a, amikor az akkori váci megyéspüspök felszentelte a Szent Imre templomot.
Fontos, de sokkal szomorúbb volt 1944. december 7-e is, amikor majdnem napra pontosan 70 évvel ezelőtt a templomot felrobbantották.
A pontos dátumokat már csak levéltári adatokból tudjuk, de nem is a dátum a lényeges, mert elég körbenéznünk itt a kertben, és a hiány mindig eszünkbe juttatja, mi történt.
Ez a hiány a rákóczi-ligeti közösséget soha nem hagyta nyugodni. Mindig élt a vágy az itt élő emberekben, hogy épüljön fel ismét a templomuk.
A mostani kezdeményezés 2012 áprilisában kezdődött, először csak csendesen, szűkebb körben, és vált fokozatosan egyre nagyobb méretűvé. Azóta is sok fontos dolog történt. Túl vagyunk egy tervezői pályázaton. A beadott hét pályaműből a közösség mondhatni egyhangúlag választotta ki Apró Tamásnak és munkatársainak tervét, amire jogerős építési engedéllyel rendelkezünk.
Már most köszönetet kell mondanunk közösségünk sok tagjának és a közösségünket támogatóknak. Elsősorban azoknak, akik kezdettől fogva imádkoztak és imádkoznak a templomépítésért. És mindazoknak, akik ötleteket hoztak, templomterveket készítettek, pályázatokat írtak, támogatókat szerveztek, segítettek a hivatali ügyekben, és természetesen azoknak, akik adományokkal támogattak.
Így jutottunk el a mai napig.
Azt gondolom, mindannyian, akik most itt vagyunk – a közösségünk –, fontos pillanatnak vagyunk a részesei. Számunkra ez egy történelmi pillanat. Lehet, hogy ezt a dátumot sem jegyezzük meg, de bízunk benne, hogy a hozzá kapcsolódó kézzelfogható jel, a felépülő új templom majd emlékeztet a mai napra.
Adja Isten, hogy hamarosan ismét mindannyian itt lehessünk együtt, és akkor már egy szép új épület, a rákóczi-ligeti Szent Imre templom körül ünnepelhessünk.

* * * * *

ALAPKŐLETÉTEL

2014. november 21-én, délután 5 órakor Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök úr áldotta meg és helyezte el az időkapszulát az alapkőbe. **Ez az időkapszula egy rozsdamentes acélhenger, amelybe belekerült:** az épülő új templom tervrajza, a Krisztus Fénye újságunk legutóbbi száma, a Dunaharaszti Hírek legutóbbi száma, a Magyar Nemzet aznapi példánya, az eredeti templom története, és az új templom munkálatainak előzménye és előkészítése, valamint a templomépítés imája, amelyet rendszeresen végzünk a szentmisék végén a templomban.
Az alapkőletételt megelőzően délután 4 órakor a kistemplomban Dr. Beer Miklós püspök atya szentmise keretében méltatta a nagyszerű kezdeményezést és biztatta a kápolnában megjelent híveket, tegyenek meg mindent, hogy a templom felépüljön, mivel a lelki templomot már erősen építik, vagyis egy erőteljes, aktív, elszánt templomi közösség jött létre az elmúlt években a Rákóczi-Ligeten.

Az alapkőletételen nagyszámú közösség jelent meg, ahol nemcsak a püspök atya szólt az egybegyűltekhez, hanem a ligeti egyházközség elnöke, Dr. Bors András, a protestáns egyházak nevében Faragó Csaba református lelkipásztor, valamint Dunaharaszti város polgármestere, Dr. Szalai László tartottak beszédet. Az ünnepség jó hangulatú vendéglátással fejeződött be.
A templom terveire megkaptuk az állami és egyházi jóváhagyást. **Most már csak az anyagi forrást kell hozzá megteremtenünk**. TÉGLAJEGYEKET készíttetünk 1 000, 5 000, 10 000, és 50 000 forintos címletekben, ezeket lehet megvásárolni. A legkisebb felajánlást is nagyon hálásan megköszönjük**. Bár különböző szervektől kaptunk ígéretet a templomépítés támogatására, de elsősorban a kedves hívek és a dunaharaszti emberek anyagi hozzájárulásában bízunk**. **Hiszen a templom nekünk épül, a mi közösségünk fogja használni, amikor elkészül.**
Hála Istennek már el is indultak a felajánlások.
Megpályáztattuk a kivitelezőt is. Kiválasztottuk a legkedvezőbb társaságot. A munkálatokat most Karácsony előtt már nem kezdjük el a téli időjárási viszontagságok miatt, de amint alkalmassá válik az időjárás 2015 elején, azonnal nekikezdünk az alapok letételének, kiépítésének.
Továbbra is kérjük a kedves Hívek, Olvasók imáját, hogy Isten áldása kísérje ezt a nagy vállalásunkat.

Szeretettel: Láng András plébános

(Az időkapszulában elhelyezett templomtörténet)

AZ UTÓKORNAK

Előzmények

Nincs még száz éve sem, hogy Rákóczi-ligeten, Dunaharaszti délkeleti részében, önálló egyházközség, illetve plébánia alakult. Az 1920-as években káplán járt ki ellátni a lelkészi feladatokat: 1925-től Kardos Béla, 1928-tól Győri Antal. A húszas-harmincas évek fordulóján helyezték ide Kern Józsefet: az ő idejében építették a templomot és az akkori plébánia épületét. A templomépítés céljára 1925-től több alkalommal tartottak gyűjtést, először helyi, majd országos szinten, sőt több alkalommal adott segélyt a Vallásalap is. A kezdeti elképzelések szerint a Rákóczi-ligeti elemi iskola helyére (ez eredetileg egyházi tulajdonban volt; rövid ideig az iskola épületében is tartották a szentmiséket), illetve a Tulipán térre került volna az épület. A közösség 1927-ben már rendelkezett szükségkápolnával, és Tomasz István ebben az évben készítette el a templomépület terveit. Az építési munkákat Rupp Gyula építész vezette. A templomot Hanauer Árpád István váci megyéspüspök szentelte fel 1932. május 8-án, Szent Imre tiszteletére. A környékbeli hívekkel együtt az ünnepen részt vettek Fitz Artúr országgyűlési képviselő, a járási főszolgabíró, Földvári Aurél főjegyző, Buócz Rezső Rudolf esperes-plébános és Kern József káplán, mint helyi lelkész. A 44 cm átmérőjű harangot Szlezák László öntötte 1934-ben. 1937-ben elkészült a hitoktatói lakás is, tehát a lelkipásztor a hívek között élhetett. 1936-ban Besenszky Imre káplánt helyezték ide, aki 1943-ig teljesített itt szolgálatot. Közben 1939-ben Rákóczi-ligeten kihelyezett káplánságot hoztak létre. 1943-ban Besenszky Imre helyére Cser József került. 1944-ben a templomot felrobbantották. Ennek a romjai a jelenlegi kápolna kertjében találhatók. A háború végére pap és templom nélkül maradtak az itt élő katolikusok. Lelkipásztort az egyházközség legközelebb 1946-ban kapott Bertalan Sándor káplán személyében, aki a „Falu”-ból járt ki a feladatait ellátni. 1949 őszén az eredetileg paplaknak készült épületet felszentelték kápolnává. A közösség azóta is ebben az épületben tartja a szentmiséket és az egyéb szertartásokat.

Közösség épült

Az egyházközségben hosszú évek óta élt a vágy, hogy az 1944-ben felrobbantott temploma helyébe újat építsen. Ez a lelkesedés nyilván abból is fakadt, hogy Rákóczi-ligeten az elmúlt néhány évben felpezsdült az egyházi, lelki élet. A régóta itt lakó és az utóbbi években ide költöző hívek között baráti, egyre mélyebb és lelki értelemben is élőbb kapcsolatok szövődtek. Közösséggé formálódtunk, felépítettük magunkban és a közösség szintjén is azt a „lelki templomot”, a Szentlélek templomát, amire immár nyugodt szívvel odaálmodhattuk a kőtemplomunkat is. Annak érdekében, hogy az álmunk valósággá váljon, nagy utat tettünk meg – ennek az útnak az alapkőletételig tartó egyes állomásait mutatja be röviden az alábbi összeállítás.

Az első lépések

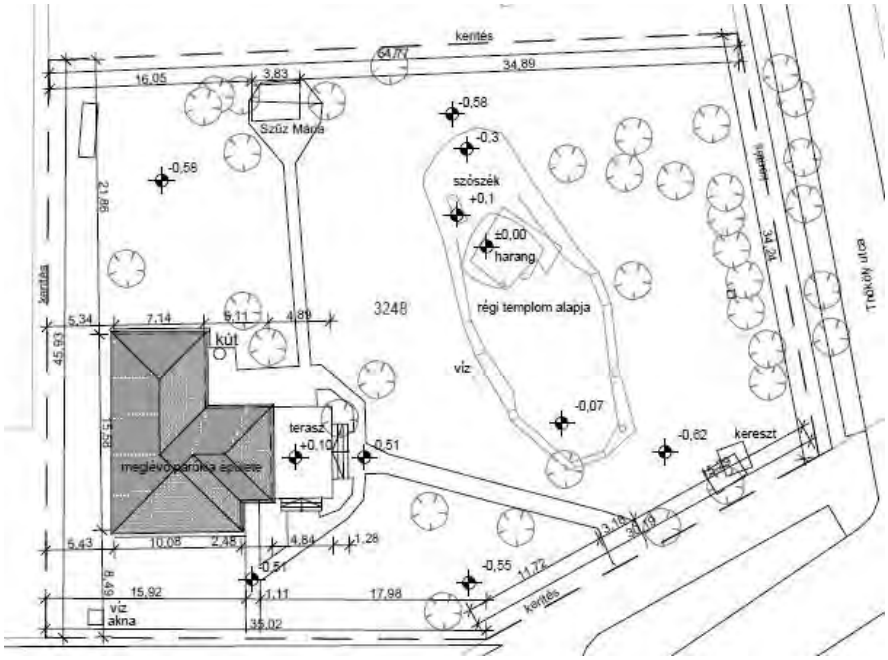

Az egyháztanács 2012. április 25-i ülésén döntött arról, hogy az adományozással megörökölt és a közelmúltban megüresedett Thököly utcai ingatlanunkat, valamint a Toldi utcai plébánia épületét eladjuk, ha új templom építésébe kezdünk. Plébánosunk, Láng András atya teljes támogatásáról biztosította a tanács határozatát. Sőt, elfogadva kezdeményezésünket, néhány nappal a döntés után az egyháztanács képviselőivel együtt felkereste a nyáregyházi és táborfalvai plébániákat, azt a két egyházközséget, ahol pár évvel ezelőtt a híveknek vadonatúj templomot sikerült felépíteniük. Az utazás közben fogalmazódott meg az ötlet: kérdezzük meg a testvéreket, ők hogyan gondolkodnak a templomépítésről, illetve annak részleteiről. A kérdőíveket az egyháztanács tagjai juttatták el a plébániai nyilvántartás szerint az egyházunkhoz valamilyen módon kötődő ligeti lakosokhoz, és a visszaérkezett válaszokból egyértelműen kiderült: a közösség új templomot szeretne!

Bizottság

Plébános atya biztatására – és a Szentlélek indítására – egy kis csoport elvállalta, hogy élére áll a munkának. 2012 nyár végén megalakítottuk a templomépítő bizottságot (Bartos Péter, Berta László káplán atya, Bors András, Dékány Zsolt, Fülöp Győző, Horváth Tibor és Láng András atya), mely időről időre találkozott, hogy a megvalósítást egy-egy kis – néha nagyobb – lépéssel előrébb vigye. Hangulatos, jókedvű és nagyon tartalmas összejövetelek voltak, melyekre általában az esti órákban került sor Horváth Tiborék lakásán. Köszönet a helyszín biztosításáért!

Mini-kiállítás

2012 őszén közzétettük felhívásunkat a templom terveinek elkészítésére. Hét tervezőtől (Brauswetter Dóra, Kaló Judit, Apró Tamás, Kapy Jenő, Mehrl Nándor, Portik Adorján, Semmelweis Tamás) érkezett be határidőre az általuk elképzelt koncepció- és látványterv, amelyeket színes tablókon kifüggesztettünk a jelenlegi kápolnánkban. Ezzel a „mini-kiállítással" az volt a célunk, hogy a hívek is összevethessék a pályázók elképzeléseit, és értékelhessék a látottakat. Mindezt kétféleképpen tehették meg: egyrészt írásban, a templomban kihelyezett szavazólapokon, másrészt az egyházközség honlapján (www.plebi.hu), ahová mind a hét tervpályázat felkerült. Örömteli és felemelő volt látni, ahogy az adventi szentmiséket követően nyüzsögni kezdett a templom népe, felnőttek és gyerekek állták körül a templomterveket, megbeszélték, hogy mi tetszik, mi nem, és felállították a maguk sorrendjét.

Hálaadó szentmise

Hosszú kiértékelő egyeztetések után, a pályázókkal folytatott személyes beszélgetéseken, helyszíni bejárásokon szerzett benyomásokat és a hívek szavazatait is figyelembe véve hoztuk meg döntésünket. A hét pályamunkát összevetettük a kiírásban megfogalmazott kívánalmainkkal, elképzeléseinkkel, igyekeztünk minden részletet alaposan mérlegelni és így kiválasztani azt a pályázót, akinek a munkája minden szempontból leginkább megfelel az igényeinknek. Ezek alapján választásunk Apró Tamásra esett, arra az építész-tervezőre, aki egyébként mind a papír alapú, mind az internetes szavazáson a legtöbb voksot kapta. (A templomban kiállított tablók közül Tamás munkája volt az 1-es sorszámú, de nem ezért lett ő a befutó…) A hat másik tervező kollégának levélben köszöntük meg a színvonalas és mindenféle ellenszolgáltatás nélkül elkészített pályaművét, Isten áldását kérve további munkájukra. A 2013. március 2-i ligeti szentmisét értük, illetve a győztes tervezőért ajánlottuk föl, hálából.

Támogatók

A döntést követően úgy gondoltuk, itt az ideje tájékoztatni a részletekről egyházi elöljáróinkat is. A váci püspökségen dr. Beer Miklós püspök atya és Simon Péter egyházmegyei főépítész fogadtak bennünket, s mindketten lelkesen üdvözölték az elképzeléseinket. Püspök atya biztató, bátorító szavai megerősítették elhatározásunkat: Rákóczi-ligeten templomnak kell, templom fog épülni!

Ugyanezt a pozitív hozzáállást tapasztaltuk a városunk polgármesterénél tett látogatásunk során is. Úgy érzékeltük, hogy Szalai László nyitott szívvel áll a ligeti templomépítés kérdéséhez, és azt teljes támogatásáról biztosítja. Püspök atya és polgármester úr elvi támogatása tehát újabb lökést adott ahhoz, hogy tovább menjünk az egy éve megkezdett úton.

Gondviselő Mennyei Atyánk,
minden áldás és élet kútfeje,
hálát adunk Neked,
amiért mindnyájunkat magadhoz vonzol,
és Szent Fiad Testével és Vérével szüntelenül táplálva
közösséggé formálsz bennünket.
A Te jóságodból megértük,
hogy egyházközségünk kinőtte ezt a kis kápolnát.
Új templomot szeretnénk építeni a Te dicsőségedre;
erre a munkánkra kérjük áldásodat,
hisz jól tudjuk,
„hogyha az Úr nem építi a házat,
hasztalan fárad az építő" (Zsolt 127,1).
Bizalommal kérünk,
vezess minket Szentlelked által,
hogy gyümölcsözően tudjunk együtt munkálkodni
közös ügyünk megvalósításán.
Add, hogy kőből épült templomod építésén fáradozva
mi magunk is „mint élő kövek
épüljünk lelki házzá, szent papsággá" (1Pét 2,5).
Kérünk, hogy munkánkat, amit Veled kezdtünk,
segítségeddel be is fejezzük.
Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

Helyszínrajztól az engedélyig

A bizottság pedig – amely ekkorra kiegészült Apró Tamással – ment előre rendületlenül. Átbeszéltük, megvitattuk, ha kellett, módosítottuk a helyszínrajzot, a külső, belső, valamint a szentélyterveket, ajánlatot kértünk és kaptunk a templomablakok kivitelezésére, összeállítottuk az építkezés előzetes költségvetését, próbáltuk megbecsülni a várható költségeket (100 millió forint alatt ma nem lehet templomot építeni), az illetékes építésügyi hatósággal átminősíttettük a telket, majd beadtuk az engedélyezési tervet. 2014 októberében, már a jogerős építési engedéllyel a zsebünkben ismét felkerestük püspök atyát és az egyházmegye főépítészét, akik a bemutatott tervek alapján jóváhagyták az építkezést. Épülhet a ligeti templom, melynek alapkövét 2014. november 21-én tettük le, és amelyet dr. Beer Miklós váci megyéspüspök áldott meg.

Imaháttér

Egyedül, csupán önmagunk erejére támaszkodva nem juthatunk túl messzire a mindennapjainkban sem, hát még akkor, ha Isten házának építéséhez kérjük az égi segítséget. Ezért minden vasárnap, a szentmise végén, a záró áldás előtt a hívekkel közösen imádkoztuk és imádkozzuk a templomépítő imádságot.

Anyagi források

Templomot sem lehet pénz nélkül építeni, fontos kérdés, hogy milyen anyagi forrásokat tudunk mozgósítani. Az egyházközség tulajdonában lévő két telket az alapkőletétel időpontjáig még nem sikerült értékesíteni, de nem tettünk le az ingatlanok eladásáról, mert az ebből befolyó pénzre mindenképpen szükségünk van. Szeretnénk a váci püspökséghez és a dunaharaszti önkormányzathoz fordulni támogatásért. (Mindkét helyről komoly ígéreteink vannak!) Folyamatosan figyeljük az állam által kiírt pályázatokat is. Már nyertünk egy kisebb összeget, amelyet az alapozásra használunk fel. Végül, de nem utolsósorban számítunk mind a dunaharaszti, mind a taksonyi hívek nagylelkűségére, a helyi vállalkozók felajánlásaira is. És mindezeken túl, vagy inkább mindezek előtt a Szentlélek támogató kegyelmére!

„Ez a világ elmúlik, átalakul, de a szeretet és a művei örökre megmaradnak." (II. Vatikáni Zsinat)

A templomépítő bizottság

A KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

Az Egyház – Isten népe, Krisztus Teste, a Szentlélek Temploma

1. Az Egyház – Isten népe

„Bármely időben élő és bármely nemzetből származó ember kedves Isten előtt, ha féli Őt és az igazság szerint jár el. Mégis úgy tetszett Istennek, hogy ne külön-külön szentelje meg és üdvözítse az embereket, bárminő kölcsönös kapcsolatuktól függetlenül, hanem néppé tegye őket, néppé, amely őt igazságban elismeri és szentül szolgál neki. Így történt, hogy kiválasztotta az izraelita népet, tulajdon népévé tette, szövetséget kötött vele és fokozatosan felkészítette (…). Mindez azonban csak előkészítője és előképe volt a Krisztusban megkötendő új és tökéletes szövetségnek (…). A saját vérével szerzett új szövetséget Krisztus hozta létre, zsidókból és pogányokból gyűjtve össze népét, hogy ne test szerint, hanem a Lélekben olvadjon egységbe." (LG 9)

Isten népének olyan jellemvonásai vannak, amelyek tisztán megkülönböztetik a történelem összes vallási, etnikai, politikai vagy kulturális csoportosulásaitól.

– Először is Isten népe: Isten nem tartozik egyetlen néphez sem. De ő szerzett magának egy népet azok közül, akik valamikor nem voltak nép: „választott nemzettség, királyi papság, szent nemzet" (1Pt 2,9);

– Az ember e nép tagja lesz: nem a fizikai születés, hanem a „felülről való születés", „vízből és Szentlélekből" (Jn 3,3-5) történő születés által, vagyis a Krisztusba vetett hit és a keresztség által;

– E nép Feje Jézus Krisztus (fölkent Messiás): mert ugyanaz a kenet, a Szentlélek lecsordul a Fejtől a Testre, tehát a nép a „messiási nép";

– „A létmódja a népnek: az Isten fiainak szabadsága: szívünkben, mint templomban lakást vesz a Szentlélek."

– „Törvénye az új parancs: szeretni, ahogy Krisztus maga szeretett minket." (vö. Jn 13,34) Ez a Szentlélek „új" törvénye (Róm 8,2; Gal 5,25)

– Küldetése: legyen a föld sója, a világ világossága. (vö. Mt 5,13-16) „Az egész emberiség számára az egység, a remény és az üdvösség életerős magja."

– Végül rendeltetése „az Isten országa, amelyet maga Isten kezdeményezett a földön, amelynek egyre terjednie kell, míg Isten tökéletessé nem teszi a történelem végén" (LG 9)

Papi, prófétai és királyi nép

Az Atya kente föl Szentlélekkel Jézus Krisztust és „pappá, prófétává, királlyá" tette. Isten egész népe részesedik Krisztus e három feladatköréből és hordozza a küldetés és a szolgálat felelősségét, ami abból fakad. (vö. RH 18-21)

Isten népéhez csatlakozva a hit és a keresztség által részt kapunk e nép páratlan hivatásából: papi hivatásából. „Az Úr Krisztus, az emberek közül választott főpap, az új népet „Atyjának, az Istennek országává és papjaivá tette". A megkereszteltek ugyanis az újjászületés és a Szentlélek kenete által felszentelt lelki házzá és szent papsággá lesznek". (LG 10)

„Isten szent népe Krisztus prófétai küldetésében is részt vesz. Főleg a hit természetfölötti érzéke által, ami az egész nép, a laikusok és a hierarchia tulajdona, mikor elveszíthetetlenül birtokolja a hitet, amely egyszer és mindenkorra szóló öröksége a szenteknek." (LG 12) Elmélyíti megértését, valamint tanújává válik Krisztusnak ebben a világban.

Végül Isten népe részesedik Krisztus királyi feladatköréből is. Krisztus királyi méltóságát gyakorolja, amikor magához vonz minden embert halála és feltámadása által. (vö. Jn 12,32) Krisztus a mindenség Királya és Ura, mindenki szolgálójává lett, ő, aki „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon másoknak, és odaadja az életét, váltságul sokakért" (Mt 20,28). A keresztény ember számára „Krisztusnak szolgálni fölér az uralkodással". (LG 36) Különben is „szegény és szenvedő Alapítójának képmását ismei fel a szegényekben és a szenvedőkben". (LG 8) Isten népe „királyi méltóságát" úgy valósítja meg, hogy annak a hivatásnak megfelelően él, amely Krisztussal együtt szolgál.

Minden Krisztusban újjászületettet a kereszt jele királlyá teszi, a Szentlélek kenete felszenteli őket, mint a papokat, azért, hogy – eltekintve tisztségünk sajátos szolgálatától – minden értelmét használó igazi keresztény felismerje, hogy ennek a királyi nemzetségnek a tagja és részese a papi funkciónak. Mi lehet ugyanis annyira királyi egy lélek számára, mint hogy kormányozza testét az Istennek való alávetettségben? És mi lehet annyira papi feladat, mint a tiszta lelkiismeretet odaszentelni az Úrnak és felajánlani szíve oltárán a jámborság folt nélküli áldozatait? (Nagy Szent Leó: Serm. 4,1.)

II. Az Egyház — Krisztus Teste

Az Egyház: közösség Jézussal

Jézus kezdettől fogva összekapcsolta tanítványait saját életével. (vö. Mk 1,16-20) Kinyilatkoztatta nekik az ország titkát (vö. Mt 13,10-17), részt adott nekik küldetéséből, öröméből (vö. Lk 10,17-20) és szenvedéseiből (vö. Lk 22,28-30). Jézus egy még bizalmasabb közösségről is beszélt közte és azok között, akik őt követik: „Maradjatok

bennem, mint én bennetek (…) Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők" (Jn 15,4-5). Titokzatos és valóságos közösséget hirdetett saját teste és a mienk között: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, az bennem marad, én meg benne." (Jn 6,56)
Amikor látható jelenléte megszűnt számunkra, Jézus nem hagyta árván tanítványait. (vö. Jn 14,18) Megígérte, hogy velük marad az idők végeztéig (vö. Mt 28,20), és elküldte nekik Lelkét (vö. Jn 20,22; ApCsel 2,33). A Jézussal való közösség ezáltal bizonyos módon még élőbbé vált: „Lelkének közlése által ugyanis titokzatos módon mintegy a saját testévé tette a minden népből meghívott testvéreit. (LG 7)
Az Egyház összehasonlítása a testtel fényt vet az Egyház és a Krisztus közötti bensőséges kapcsolataira. Az Egyház nem csak körülötte van összegyűjtve, hanem benne, Testében van egyesítve. Az Egyháznak, Krisztus Testének három szempontját kell különösebben kiemelni: minden tag egymás közti egysége a Krisztussal való egyesülés által: Krisztus – Feje a Testnek: az Egyház – Krisztus Jegyese.

„Egyetlen Test"

A hívők, akik válaszolnak Isten szavára és tagjaivá válnak Krisztus Testének, szorosan egybekapcsolódnak Krisztussal: „Ebben a testben Krisztus élete árad szét a hívőkbe, akik a szentségek által titokzatos és valóságos módon egyesülnek a szenvedő és megdicsőült Krisztussal. (LG 7) Ez különösen igaz a keresztségről, ami által Krisztus halálával és feltámadásával egyesülünk (vö. Róm 6,4-5; 1Kor 12,13), és az Eucharisztiáról, ami által „valóságosan részesedünk az Úr testéből", „közösségre lépünk ővele is és egymással is". (LG 7)
A test egysége nem szünteti meg a tagok különbözőségét: „Krisztus testének építésénél is megvan a tagoknak és a feladatoknak különbözősége. Egy a Lélek, aki – a maga gazdagsága és a szolgálatok szükségletei szerint – sokféle adományát osztja szét az Egyház hasznára. A Titokzatos Test egysége létrehozza és ösztönzi a hívek között a szeretetet: „Ezért is, ha szenved valamit az egyik tag, mindegyik szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, valamennyi vele örül." (LG 7) A Titokzatos Test egysége legyőzi az összes emberi megkülönböztetést: „Mert mindannyian, akik megkeresztelkedtetek Krisztusban, Krisztust öltöttétek magatokra. Nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad, férfi vagy nő, mert mindannyian eggyé lettetek Krisztus Jézusban." (Gal 3,27-28)

„E Test Feje: Krisztus"

Krisztus „a testnek, az Egyháznak a feje" (Kol 1,18). Ő a megváltás forrása. Felemelve az Atya dicsőségébe, „övé (…) az elsőség mindenben" (Kol 1,18) elsősorban az Egyházban, ami által kiterjeszti uralmát mindenre.
Egyesít minket húsvétjával – minden tagnak törekednie kell, hogy hozzá legyen hasonló, „amíg Krisztus ki nem alakul bennünk". (Gal 4,19) „Így beépülünk életének misztériumaiba, (…) társulunk szenvedéseihez, mert a test a főhöz tartozik, vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk." (LG 7)
Gondoskodik növekedésünkről (Vö. Kol 2,19), hogy minket maga felé növeljen. Fejünk (vö. Ef 4,11-16), Krisztus Testében, az Egyházban rendelkezik azokkal az ajándékokkal és szolgálatokkal, amelyek által kölcsönösen segítjük egymást az üdvösség útján.
Krisztus és az Egyház tehát a „teljes Krisztus" (Christus totus). Az Egyház egy Krisztussal. A szentek nagyon tudatában voltak ennek az egységnek:
Örüljünk tehát és adjunk hálát azért, amivé lettünk. Nemcsak keresztények vagyunk, hanem maga Krisztus. Megértettétek, testvérek, a kegyelmet, amit Isten velünk tett, nekünk adván Krisztust, mint Főt? Csodálkozzatok és örvendjetek, mi Krisztussá lettünk. Valójában, mivel Ő a Fő és mi vagyunk a tagok, az egész ember, tehát ő és mi (…) Krisztus teljessége tehát a Fő és a tagok; mit jelent, ha ezt mondom: a Fő és a tagok? Krisztus és az Egyház. (Szent Ágoston: Ev. Jo. 21,8)
„Megváltónk úgy mutatkozott meg, mint egyetlen és ugyanazon személy, mint az Egyház, amit magára vett." (Nagy Szent Gergely: Mor. Praef. 1, 6, 4.)
A Fő és a tagok egyetlen és azonos misztikus személy, hogy így mondjuk. (Aquinói Szent Tamás: S. Th. 3, 48, 2, ad 1.)
Szent Johanna bíráihoz intézett egyetlen mondata összefoglalja a szent tanítók hitét és kifejezi a hívő józan ítéletét: „Jézus Krisztus és az Egyház véleményem szerint ugyanaz, és ebben nem szabad kételkedni." (Szent Johanna: Proc.)

Az Egyház Krisztus jegyese

Krisztus és az Egyház egysége, a Test Feje és tagjai, magában foglalja a kettő megkülönböztetését is egy személyes kapcsolatban. Ezt a szempontot fejezzük ki gyakran a vőlegény és jegyese képével. Krisztusnak, mint az egyház vőlegényének témáját a próféták már előkészítették és Keresztelő János hirdette. (vö. Jn 3,29) Az Úr önmagát nevezte „vőlegénynek" (Mk 2,19). Az apostol pedig úgy mutatja be az Egyházat, mint hívőt, Krisztus Testének valamennyi tagját, mint az Úr Krisztusnak „eljegyzett" Jegyest, hogy vele egy Lélek legyen (vö. 1Kor 6,15-17). Ő a szeplőtelen Jegyese a szeplőtelen Báránynak (vö. Jel 22,17; Ef 1,4), akit Krisztus szeretett, akiért kiszolgáltatta önmagát, „hogy megszentelje" (Ef 5,26), akit önmagához kapcsolt örök szövetséggel, és akiről szüntelenül úgy gondoskodik, mint saját testéről (vö. Ef 5,29).
Íme a Teljes Krisztus, Fő és Test, egyetlen, de sokból formált. (…) Legyen az a Fő, aki beszél, vagy legyenek a tagok: Krisztus az, aki beszél. Vagy a Fő szerepében beszél (ex persona capitis) vagy a Test szerepében (ex persona corporis). Ahogy írva van: „A kettő egy test lesz. Nagy titok ez, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom." (Ef 5,31-32) És maga az Úr mondja az Evangéliumban: „Most már többé nem két test, hanem csak egy." (Mt 19,6) Ahogy láttátok, valójában két különböző személy létezik, és mégis,

egyek ők a jegyesi ölelésben (…) Amennyiben Fő, „vőlegénynek”, amennyiben test, „Jegyesnek” mondja magát. (Szent Ágoston: Psal. 74,4)

III. Az Egyház — a Szentlélek temploma

„Amit szellemünk, akarom mondani, lelkünk jelent tagjainknak, a Szentlélek azt jelenti Krisztus tagjainak, Krisztus Testének, akarom mondani, az Egyháznak.” (Szent Ágoston: Serm. 267,4) „Krisztus Lelkének mint rejtett principiumnak kell tulajdonítani, hogy a Test minden része összekapcsolódik, mind egymással, mind a legfőbb Fejükkel, mivel ő teljesen a Főben és teljesen a Testben lakik, s így teljesen minden egyes tagjában.” (XII. Piusz „Mystici Corporis” kezdetű enciklika, DS 3808) A Szentlélek teszi az Egyházat „az élő Isten templomává”. (2Kor 6,16)
Magára az Egyházra lett bízva Isten ajándéka (…) Benne lett elhelyezve a Krisztussal való közösség, vagyis a Szentlélek, a romolhatatlanság foglalója, hitünk megerősítése és Isten felé való emelkedésünk létrája (…) Mert ahol az Egyház, ott az Isten Lelke is, és ahol az Isten Lelke, ott az Egyház és minden kegyelem. (Szent Iréneusz Haer. 3, 24, 1)
A Szentlélek „forrása minden élő és valóban üdvösséges cselekvésnek a test különböző tagjai mindegyikében.” (XII. Piusz: Mystici Corporis kezdetű enciklika: DS 3808) Sokféle módon viszi végbe az egész Test építését a szeretetben. (vö. Ef 4,16) Isten szava által „hatalma van rá, hogy felépítse művét” (ApCsel 20,32) a keresztség által, hiszen ez alakítja Krisztus Testét (vö. 1Kor 12,13) és a szentségek által, amelyek megadják a növekedést és gyógyulást Krisztus tagjainak; az apostoloknak juttatott kegyelem által, ami az adományok közül kimagaslik” (LG 7) az erények által, melyek vezetnek, hogy a jó szerint cselekedjünk; végül számtalan speciális kegyelem által (amelyeket „karizmának” hívnak). Ezekkel a kegyelmekkel alkalmassá és készségessé teszi őket különféle munkák és feladatok vállalására az Egyház megújhodása és továbbépítése érdekében.” (LG 12)

A karizmák

Rendkívüliek vagy egyszerűek és alázatosak, a karizmák a Szentlélek kegyelmei, melyeknek közvetlen vagy közvetett módon egyházi hasznosságuk van, és az Egyház építésére vagy az emberek javára és a világ szükségeire vannak rendelve.
A karizmákat hálaadással kell fogadnia annak, aki kapja, de az Egyház minden tagjának is. Ezek ugyanis csodálatos kegyelmi gazdagságot jelentenek, Krisztus egész Testének szentsége és apostoli életereje számára; föltéve hogy olyan ajándékokról van szó, amelyek valójában a Szentlélektől származnak, és ha ugyanezen Szentlélek hiteles ösztönzéseivel teljesen megfelelő módon gyakorolják őket, vagyis a szeretet szerint, ami a karizmák valódi mértéke. (vö. 1Kor 13)
Ebben az értelemben mindig szükségesnek tűnik a karizmák megkülönböztetése. Egyetlen karizma sem mentesít az Egyház pásztoraival való kapcsolattól és a nekik való engedelmességtől. „Nekik különösképpen feladatuk: nem a Lélek kioltása, hanem az, hogy vizsgáljanak felül mindent, és a jót tartsák meg” (LG 12) azért, hogy minden karizma együttműködjön a maga különböző és a másikat kiegészítő voltában a „közjóért”. (1Kor 12,7 vö. LG 30; CL 24)

Dán Károlyné

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy a jövedelemadó-bevallások során a személyi jövedelemadó 1 + 1 %-ról

* a **Magyar Katolikus Egyház** javára a **0011** technikai szám,
* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítvány** részére a **18686517-1-13**,
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítvány** részére a **18686524-1-13**,
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért” Alapítvány** részére a **18702563-1- 13** adószám feltüntetésével lehet rendelkezni.

Adományokat:

* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítványnak** a **65000025-11002020**,
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítványnak** a **65000018-11003674**,
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért”** alapítványnak a **11600006-00000000-09873755** bankszámlaszámokra lehet befizetni.

Egyházadót:

a **„Dunaharaszti római katolikus Főplébánia” 11742180-20075426** bankszámlaszámon, a **„Rákóczi-ligeti római katolikus egyházközség” 11742180-20065661** és
a „Taksony római katolikus plébánia” 11742180-20075983 bankszámlaszámon is lehet rendezni, ugyanezen célra csekkek a templomokban találhatók.

A SZENTLÉLEK CSODÁI

12. RÉSZ

Ha szeretnénk megvalósítani azt a szereteten alapuló civilizációt, amiről az Egyházi Tanítóhivatal a *Katolikus társadalmi tanítás*ban beszél, **akkor jobbá kell tenni az embereket, meg kell gyógyítani a szívüket.** Egyedül Isten Szava, amelyet Lelkén keresztül ad, az az erő, amely átformálja az élettapasztalatokat: olyan Szavak, amelyek szeretetben adva, felszabadítják az embert az élet terhei alól és az alól, hogy saját erőből kelljen megélni vallásosságunkat: „Az igék, amelyeket én mondtam nektek, Lélek és élet."(Jn 6,63) Hisszük, hogy a Jó Isten Szava formál bennünket, ezért elsősorban azon kell lennünk, hogy mi magunk próbáljunk meg jobbak lenni, hisz, ha mi magunk jobbá leszünk, akkor a világ is jobbá lesz; így talán segíthetünk másokat a jobbá válás és az üdvösség útján. Ezt a célt kétféleképpen érhetjük el: az *evangelizáció* és az *imádság* által.

- ✓ Az *evangelizáció* elsősorban a tanúságtételen keresztül valósul meg. Hurtado Szent Albert mondja: *„A mostanság uralkodó szkeptikus közegben nem hiszem, hogy van más emberi módja Krisztus hirdetésének a hitetlenek között, mint az, hogy példáját adjuk az Övéhez hasonló szeretetnek."* A szeretet a Szentlélek erejére támaszkodó, szabad akaratból meghozott döntés eredménye. Ha kell az erő, akkor szükséges az erőforrás is! Ez az a szeretet, amelyről Berta Laci káplán atya is többször tanított bennünket: ez az akarati szeretet, amelynek semmi köze nincs az érzelmekhez, mert ha jót akarok az ellenségemnek, már a szeretetet gyakoroltam. Jézusnak ez a tanítása egyetlen más vallásban sem található meg.
- ✓ Az *imádság* a materialista világban utópisztikusnak tűnhet. Pedig a felajánló ima által az egész napunkat imádsággá tudjuk alakítani (a munkát, a csalódást, a fájdalmat, a szomorúságot, az örömöt… is), ha az a Szentlélekben történik, akkor Isten által elfogadott spirituális áldozattá válik! (Vat. Zs. Világiak 34)

Egyik „módszer" sem használható a Szentlélek nélkül. Jézus mindent a Lélekben tett.

Jézus szakértő a küldetés megszervezésében és lebonyolításában, és persze Ő nem csak valaki, aki kimondja az igét; Ő maga az Ige. Előre küldi az embereit, hogy jelezzék eljövetelét és előkészítsék az utat. Hatalmat kapnak Tőle, hogy csodákat tegyenek, betegeket gyógyítsanak. Az emberek hallják az evangéliumot tőlük, látják a csodákat és azt fogják mondani egymásnak: „Ha ezek csak a tanítványok, akkor látni akarom azt, aki minderre megtanította őket!"

Istennek terve volt, már az idők kezdete óta. Pontosan tudta, hogyan térítse vissza az embert saját magához. Az ember ugyanis saját magától semmire sem képes. Istennel azonban minden lehetővé válik számára. Minden időben az igazi közvetítője a megújulásnak és evangélizációnak a Szentlélek. Meddig kell visszamennünk az időben? A jeruzsálemi pünkösdig? Ó nem! Messzebb, egészen a világ kezdetéig, mert már akkor ott lebegett Isten Szentlelke. Ő az, Aki nem tud nem szeretni, képtelen veszteg maradni, kifogyhatatlan a kezdeményezésekben. Ő az elsőszámú emberhalász, mégpedig a legügyesebb. Nem kíván tőlünk formaságokat, nem extra, nem vizsgáztat „nyelvekből", hiszen beszéli mindnyájunk nyelvét (ApCsel 2, 7). Itt és most úgy szeret, ahogy nekünk arra szükségünk van, és arra indít, amire a többieknek szüksége van.

Azt mondja Cantalamessa atya, hogy: A Lélek-áradás nem egy önálló esemény, hanem egy olyan útnak a kezdete, melynek célja az egész Egyház életének megújulása. Valóban az Egyháznak szüksége van a Szentlélekre, mert semmik vagyunk nélküle. Minden keresztény számára életfontosságú, hogy megnyissa a szívét a Szentlélek megszentelő tevékenysége előtt.

Mi ugyanis a ptolemaios-i rendszer szerint gondolkodunk. Ennek az alapja az erőfeszítés, a szervezés, a hatékonyság, a reformok és a jóakarat. Ennek a rendszernek a középpontja a Föld, s aztán jön az Isten a maga kegyelmével és megjutalmazza az erőfeszítéseinket. Azaz a Nap kering a Föld körül, a Nap a Föld bolygója, Isten az ember szatellitje. De: nem más a forradalmi fordulat, mint hogy egyszerűen felismerjük, hogy a Szentlélek nélkül semmit sem tehetünk! Még azt sem mondhatjuk, hogy „Jézus az Úr, hacsak nem a Lélek által." (1 Kor 12,3) Ezért fordítva kell kezdeni: először Istenhez imádkozni, amint Jézus tette minden „munkája" előtt, s aztán lehet szervezni és munkálkodni.

A Szentlélek a meglepetések Istene. Akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, nem lankadnak el, és nem fáradnak el. Maga az Úr harcol érted, értünk! Felismerjük, hogy még a legnagyobb erőfeszítésünk sem hozhatja létre a megváltásunkat. Adjuk vissza Istennek a hatalmát és a dicsőségét! Most tehát valóban felemelhetjük a tekintetünket, ahogyan Izajás szólít fel (60,4): „Én vagyok az Úr, én szentellek meg. Én vagyok az Úr, Aki Lelkemmel meg akarlak újítani téged! Engedd, hogy megújítson téged az Én Lelkem!" (Lev 20,8) és a zsoltárossal folytathatjuk: „Szememet a hegyekre emelem, honnan jöhet segedelem: az Úr az én segítségem, Aki az eget és a földet alkotta." (Zsolt 121, 1-2)

A *Lélek-keresztség* kifejezés nem a pünkösdistáktól vagy a karizmatikusoktól származik, hanem közvetlenül

Jézustól. Mielőtt elhagyja tanítványait, azt mondja nekik: „Mert János csak vízzel keresztelt, de ti néhány nap múlva a Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni." (Ap. Csel. 1,5) S tudjuk, mi történt pár nappal később: a Pünkösd! Tehát a keresztség kifejezés egyrészt Pünkösdre utal, másrészt pedig a keresztségre. Tehát beszélhetünk új Pünkösdről az Egyház számára, de beszélhetünk arról is, hogy ez a keresztségünkben való megújulás. A katolikus teológia segít megértenünk, hogyan lehet egy szentség érvényes, de nem hatékony. Akkor mondunk egy szentséget érvényesnek, de nem hatékonynak, amikor nem tudja meghozni gyümölcseit, vagy nincsenek felhasználva a gyümölcsei, mert a hatékonyságának néhány feltétele hiányzik. Ennek szélsőséges példája, ha például szentségfelvételkor (persze kivétel a gyónás) a felvevő személye halálos bűnben van. Ezekben az esetekben nem tud a szentség kegyelmet közvetíteni a személynek. De, ha az akadály (ez esetben a bűnbánatban és a szentségi gyónás által eltávolíttatik), a szentség megelevenedik (*reviviscit*), mert Isten hűséges és nem vonja vissza ajándékait. „Isten hűséges akkor is, ha mi hűtlenek vagyunk, mert Önmagát nem tagadja meg." (2 Tim 2,13)

A Lélekben való megkeresztelés azt jelenti, hogy itt valami olyasmiről van szó, ami a keresztség lényegéhez tartozik. Azt mondjuk, hogy a Lélek kiáradása aktualizálja és megújítja a keresztségünket. Így válhat egy sok évvel korábban felvett szentség elevenné, és szabadíthat fel „kozmikus" energiákat a lelkünkben. „A Lélek szabaddá tesz", mert „ahol az Úr Lelke, ott a szabadság." (2 Kor 3,17)

Más esetekben a szentség nem teljesen nélkülözi a hatékonyságot, mégsem bontakozhat ki teljesen, nem fejtheti ki hatékonyságát. Mi az oka ennek? A szentségek nem mágikus rítusok, melyek mechanikusan működnek, az ember tudatos együttműködése nélkül. A szentségek hatékonysága az isteni mindenhatóság – ez Krisztus kegyelme és a Szentlélek – és az emberi szabad akarat együttműködése. Ahogyan Szent Ágoston mondta: „Aki belegyezésed nélkül teremtett, nem üdvözít együttműködésed nélkül." Érdekes módon a *szinergizmus* (együttműködés, összhang) szó, ahogyan ma használjuk, a teológiából érkezett a köztudatba. A teológiában pedig azt mutatja meg, hogy működik Isten kegyelme és az emberi természet együtt. Egyszerű példával szemléltetve: két ló kb. 405 kg súlyt képes elhúzni, így azt gondolnánk, négy ló 810 kg súlyt tud elhúzni. Valójában 4 ló kb. 1350 kg súlyt tud elhúzni!

Minden időben az igazi közvetítője a megújulásnak és evangélizációnak a Szentlélek, aki bizonyára nem fogja most sem elmulasztani az Egyház megsegítését abban, hogy olyan erőkhöz és módokhoz juttassa az evangelizálásban, amelyre szükség van gyorsan változó társadalmainkban. „Amikor megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, tanúim lesztek." (ApCsel 1,8) Bizony, mindennek, amit teszünk, annyi és csak annyi értéke van, amennyire azt a Lélek erejében tettük. A katolikusoknál – állítja fra Cantalamessa – talán a szerető segítőkészség (karitász), a legfőbb jele annak, hogy megkaptuk a Szentlelket, amely az az új törvény, amelyet a Lélek írt a szívünkbe.

A korai egyházatyák így írtak erről:

Szent Athenasius: „Isten a Lelken keresztül adta nekünk magát. A Lélekben való részesedés által adta nekünk magát. A Lélekben való részesedés által az isteni természet közlőivé válunk." Megosztani vele az Ő természetét azt jelenti, hogy részesülünk a képességeiben és erejében.

Szent Makarius szerint: „A természetünk átformálódik Isten erejévé."

A korai idők teológusai így tehát tudatában voltak a Szentlélek jelenlétének Jézusban a fogantatása pillanatától, azonban egy másféle, döntő jelentőséget tulajdonítottak Jézus ünnepélyes felkenésének a Jordánban, mégpedig a messiási misszió kezdetének jelét. Néhányuk szerint úgy, ahogy a megtestesült Ige Jézussá lett, úgy a megkeresztelkedés kenete Krisztussá, azaz Isten felkentjévé tette = Krisztusnak (Felkentnek) hívták, mert az Atya megkeresztelte a Szentlélekkel. Még Jézus is, Aki pedig birtokolta teljesen a Szentlelket azáltal, hogy egyesülve volt Vele az Ige erejében, megkapta Őt újra a Jordánban azért, hogy képes legyen a messiási szerepet betölteni. Amint az egyházatyák látták, a felkenés misztériuma annyira fontos volt, hogy a keresztség szó ebből vezethető le. Ezáltal hívnak minket krisztusiaknak (*chistianoi*), írja egyikük, mert fel vagyunk kenve (*chriometha*) Isten olajával. A krisztusi (keresztény) eszerint a magyarázat szerint, nem annyira azt jelenti, hogy krisztuskövető – ahogyan a pogányok értették, akik Antiochiában először így nevezték őket –, hanem inkább, azt jelenti, mint akik Krisztus kenetében osztoztak.

„Amikor megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, tanúim lesztek." (ApCsel 1,8) Van egy olyan erő, amelyre szükségünk van és ezt a Szentlélek-eljövetel által kapjuk meg. Az „*erő*" szó a görög Újtestamentumban „*dynamis*"-ként szerepel, amelyből a dinamit és dinasztia (mint királyi hatalom) szavaink erednek. A Szentlélek erejében való evangélizálás, ebben az értelemben, az élő Isten Szavának közvetítése élő személyeknek. Az Egyház úgy nevezi magát, mint az „Egyház, amely hall". Amilyen mértékig hall, olyan mértékig tud olyan Egyház lenni, amely hirdeti is, amit hall. Isten Szava eleven, hatékony valóság (Zsid 4,12-13), örök (Iz 40,8), hatalmas erejű (Bölcs 18,15), teremtő erő (Ter 1,33), és a történelem elindítója.

A Bibliai kinyilatkozások így nevezhetők az Isten és az ember találkozásának: aki megtapasztalta az egyetlen Szót, együtt „cselekszi" a Szót. Az Ige, Isten Szava átformálja azok életét, akik hittel közelednek Hozzá. A hívő olyan valaki, aki hall. Az a személy, aki hall, hirdeti annak jelenlétét, aki beszél, és arra vágyik, hogy része legyen ennek a személynek. A személy, aki hall, élő teret teremt a szívében a másik számára. Az, aki hall, arra hagyatkozik, aki beszél. Valójában azok vagyunk, amit hallgatunk. Az emberi természetet a Biblia úgy írja le,

mint olyasvalamit, ami képes hallani, akinek olyan szíve van, amely hall. (Kir 3,9)

A Lélek-áradás Isten válasza a keresztény élet csökevényességére. Mintha Isten kinyújtott keze megragadná az ember kezét és e kézrátételen átadná teremtő erejét, a Szentlelket. Egy, a fizika világából való hasonlattal, a dugasz bekerül a konnektorba, és bekapcsolják a lámpát. Isten ajándéka végre hatékony, és a Lélek illatként átjárja a keresztény életét. A Szentlélek nélkül senki nincs, aki örömét leli Isten törvényében." (Zsolt 2,2) A Szentlélekkel egységben lenni azt jelenti, hogy a törvény a szívbe lett írva: „Törvényemet szívükbe adom. (Zsid 10,16) Az Úr azt mondja, hogy „Az én igám édes, az én terhem könnyű". (Mt 11,30) Az övé olyan iga, mely tökéletesen illeszkedik hozzánk, nem súlyosbítja az élet terheit, nem dörzsöli a vállunkat. „Az én igám" - az, amelyet Ő visel, = Jézus mindent a Lélekben tett. Az Ő szívébe bele volt írva a Törvény, így teljes bizalommal mondhatta: „Útmutatásaid örömömre vannak." (Zsolt 119, 16)

A Szentlélekkel együttműködve mi is megtapasztalhatjuk, hogy Jézus számára mit is jelenthetett az evangélizálás – örömet! „Ha szavaid elém kerültek, csak úgy nyeltem őket; kedvem telt szavadban és öröme szívemnek." (Jer 15, 16) A jó Jézust – mint Istent – a könyörület, az irgalom indította és úgy beszélt, mint akinek hatalma van. Ezért hívjuk a Szentlelket, hogy adjon a szívekbe szeretetet a másik iránt, aki felé szolgálunk, és adjon a szavainknak „hatalmat". Akaratilag kell szeretnünk, így ellenszenves személyeket is „tudunk szeretni", ahogyan Laci atya tanít bennünket. Szívünkkel szeretni, nem érzelmekkel és nem értelemmel. Szívünkkel, mert a szív az ember mentális és morális középpontja; ez a helye a legmélyebb meggyőződéseinknek és vágyainknak, a középpontja annak, ahonnan a legmélyebb irányultságaink és hitünk erednek. Ha kitárjuk Isten előtt a szívünket, akkor itt lakik bennünk a Szentlélekisten. Így, csakis így tudunk Isten szemével szeretettel tekinteni a másik emberre.

Tehát a kifejezés: „megkeresztelkedni a Szentlélekben" – Krisztus műve, melyre már az ószövetségi próféciák is utalnak, amikor az emberiségnek a Szentlélek kiáradása által való nagy megújulásáról beszéltek. (Joel 2, 28-29) A „keresztség" teljes belemerülést jelent: Jézus megkeresztel a Szentlélekben, azaz mérték nélkül adja a Szentlelket. S mindezt alkalmazva az Egyház életére és történelmére, arra kell következtetnünk, hogy **a föltámadott Krisztus nem csak a keresztség szentségében keresztel a Szentlélekben, hanem sokszor és sokféle módon: Isten Igéjének hallgatása által, s a kegyelem egyéb eszközein keresztül, folyamatosan, minden szentségben Isten Lelke az, Aki átalakít, változtat, újjáteremt. Az Oltáriszentségben is, amikor magunkhoz vesszük, a Szentlélekben keresztel bennünket az Úr, ahogyan Aquinói Szent Tamás mondja: „A Lélek édességét a forrásánál ízleljük meg."**

„Krisztus útján nem lehet anélkül járni, hogy ne legyen bennünk a misszió iránti tűz, és az Egyház missziójának a közepén pedig Jézus Krisztus, mint az Élő Igazság megvallása áll. Minden megkereszteltnek felelőssége tehát Isten Evangéliumának hirdetése szóval és cselekedettel, afelé a világ felé, amelyben élnek**. Valójában minden embernek joga van hallani az Evangéliumot, amely azt jelenti, hogy a keresztényeknek komoly kötelességük megosztani azt velük**."– írja Szent János Pál pápa. Mert minden teremtménynek szüksége van arra, hogy hallja Isten felszabadító Igéit, amely valóban meghatározza a létüket és természetüket Krisztusban, és felszabadítja őket minden káosz és rendetlenség alól, és képessé teszi őket, hogy elérjék dicsőséges céljukat. (Mk 16, 15; Lk 4, 5-6; 7,22) Az Újtestamentumban mind az *Exousia* (hatalom, uralom), mind a *dynamis* (erő, gyakran természetfölötti) szavak össze vannak kapcsolva Krisztus munkájával, amelyből következik a kozmikus hatalom új struktúrájának elrendezése és a hívők hatalommal való felruházása. Ha kell az erő, akkor szükséges az erőforrás is. Miközben Jézus erejének (*dynamis*) az az alapja, hogy felkent, autoritása (*exousia*) pedig küldetésén alapszik. „Én kaptam minden hatalmat égen és földön. Menjetek tehát…" (Mt 28, 18) „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek." (Mk 16, 18) „A keresztények a Szentlélektől nyerik tekintélyüket, nem pedig emberi bölcsességtől vagy diplomából. A keresztény önazonosságot Krisztus Lelke adja meg." – mondja Ferenc pápa és így küld evangelizálni bennünket: „Azt várom mindannyiatoktól, hogy osszátok meg a Szentlélekben való keresztség kegyelmét. Azt várom tőletek, hogy evangelizáljatok Isten Igéjével, és hirdessétek, hogy Jézus él, és minden embert szeret. Nagyon kérlek benneteket, ne zárjátok kalitkába a Szentlelket! Szabadsággal éljetek!"
Egy dolgot sose felejtsünk el: Isten szeret bennünket! És azt hogy, Jézus tüzet hozni jött a földre.

Tóth Marianna

Forrás:
Berta László, Hadházi Róbert és Katona István atyák és Damian Stayne brit evangelizátor prédikációi, köszönet – a Szentléleknek és áldás a közvetítőknek!
Raneiro Cantalamessa, a Pápai Udvar prédikátora: Miért ajándék az egész egyház számára a Szentlélek-keresztség? Róma, 2014. május 9.
A Szentatya beszéde a Katolikus Karizmatikus Találkozón, Róma, 2014. június 1.

„Egyet szólt az Isten, kettőt hallottam belőle” (Zsolt 62,12)

A folyton kukacoskodó farizeusok egyszer megkérdezték Jézust, melyik a legfőbb parancs a törvényben. A kérdés jogos volt, hisz az Ószövetségben 365 tiltó és 248 buzdító parancsolat van, amiknek útvesztőjében könnyen elveszhetett a jóra törekvő, hívő zsidó. Jézus egy meglepő és újszerű választ ad: „*Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szíveddel, teljes lelkeddel és egész értelmeddel. Ez az első és legfőbb parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. E két parancson nyugszik az egész törvény és a próféták.*” Ezzel Jézus két, az Ószövetségi Szentírás különböző helyein lévő parancsot kapcsol össze és adja hallgatóinak, valamint nekünk, későbbi korok embereinek, mint a főparancsot.

Az Isten- és emberszeretet összekapcsolása fontos üzenetet hordoz számunkra, mégpedig azt, hogy a keresztény világnézetben nincs helye a kettősségnek, a dualista gondolkodásnak. Az Egyház története folyamán újra és újra felütötték fejüket eretnekségek, melyek dualista elképzelésen alapultak, például a gnoszticizmus. Ezen tanítások szerint az ember olyan egymással szembenálló valóságok kettősségének feszültségében él, mint démon és Isten, rossz és jó, test és lélek, földi élet és örök élet. Ne gondoljuk azonban, hogy ezek az elképzelések már a múlté. Ma is tudunk ilyen és ehhez hasonló kettősségekben gondolkozni. Saját dualizmusunkat alkotjuk meg, amikor különbséget teszünk a mindennapi élet és a kegyelmi élet, az ember és az Isten, evilág és túlvilág között, amikor megkülönböztetjük a munkát és az imádságot, a világot és az Egyházat, amikor különválasztjuk az otthont a templomtól, a hétköznapot a vasárnaptól…

Jézus a főparanccsal arra hívja fel a figyelmünket, hogy nincs két valóság, nincs két életünk! Egy életet kaptunk ajándékba, az örök életet, amit már itt és most élünk. Nincs olyan, hogy itt a földön most szomorkodnunk kell, de „odaát” majd boldogok leszünk. Az Isten örök boldogságra szán minket, melyet már most megtapasztalhatunk. Jézus figyelmeztet, hogy nincs külön Isten- és emberszeretet, hanem a kettő összetartozik elválaszthatatlanul. Ha ugyanis e kettőt szétszedjük, akkor különböző anomáliákkal találkozhatunk. Egyik oldal, amikor azt mondom, „én szeretem az Istent”, de a szomszédomnak ott teszek keresztbe, ahol csak tudok, mert „megérdemli az a piszok”. Ha így teszek, akkor még nem szeretem az Istent! A másik véglet, amikor „nekem nincs szükségem se Istenre, se Egyházra, de azért én jó ember vagyok, mindenkivel próbálok jót tenni, engem mindenki szeret”. Nem tudom igazán önzetlenül szeretni az embertársat, ha az Istent nem szeretem. Mindig is gyanakodva néztem az Istentől és vallástól független humanitárius szervezetek „önzetlenségét”. Nem hiszek benne… Jézus tanítása egyértelmű, Isten és az embertárs szeretete csak együtt működik igazán.

Annak, hogy Jézus Urunk a főparancsban összekapcsolta az Isten- és emberszeretetet, van négy nagyon fontos következménye, melyeknek gyakorlati haszna is van a megélt keresztény életben. Először is, könnyebb lett így Istent szeretni. Ő lélek, nem láthatjuk, legfeljebb beszélhetünk hozzá. A szeretet viszont olyan, hogy igyekszik kifejezésre jutni, tettekké válni. Tudjuk, hogy ha valakinek mindig csak mondjuk, hogy szeretjük, de tetteinkben ez sosem nyilvánul meg, szeretetet kifejező szavaink egy idő után kiüresednek. Így lennénk az Istennel is, ha csak mondani tudnánk neki, hogy szeretjük, de Jézus óta meg is tudjuk mutatni neki, ha szeretjük az Ő gyermekeit, embertársainkat. Szent János így ír erről első levelében: „*Ha valaki azt állítja, hogy: ’Szeretem az Istent’, de testvérét gyűlöli, az hazug. Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, nem szeretheti az Istent sem, akit nem lát. Ezt a parancsot kaptuk tőle: Aki Istent szereti, szeresse testvérét is.*” (1Ján 4,20-21)

Másodsorban, az embereket is könnyebb Istenért szeretni, mint önmagukért, hisz valljuk be, van, aki rokonszenves, van, aki ellenszenves, nem tudunk mindenkihez egyformán odafordulni. Mi, keresztények egymásra mint testvérekre tekintünk, hisz Istent Atyánknak valljuk, akitől mindannyiunk élete ered. Azonban nemcsak a testvért látjuk a másikban, hanem az Urat is, aki apokaliptikus beszédében azonosította magát minden emberrel: „*amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek*” (Mt 25,40). Őt szeretjük tehát, amikor jót teszünk embertársunkkal.

Harmadszor, a főparancs gyakorlati haszna, hogy hitünk és Isten iránti szeretetünk láthatóvá válik mások számára. A felebaráti szeretet cselekedetei az Isten iránti szeretetről tesznek tanúságot. Az ókeresztény korban a pogányok pontosan erre figyeltek föl, és szólássá is vált, amit a keresztények életét látva mondogattak: „*Nézzétek, mennyire szeretik egymást!*” Ez szemet szúrt nekik és Jézusra irányította figyelmüket, hisz egyik pogány isten követői közt sem tapasztalták meg az önzetlen felebaráti szeretetet oly mértékben, mint Jézus követői közt, aki az utolsó vacsorán ezt előre jelezte: „*Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.*” (Jn 13,35)

Végül nemcsak a mi Isten iránti szeretetünk, hanem az Istennek az emberek iránti gondoskodó szeretete is kézzelfoghatóvá válik a főparancsot tettekre váltók életében. Mi vagyunk ugyanis a gondviselés első számú eszközei. A gondviselésről szóló homíliámban már említettem, hogy azt nem úgy kell elképzelni, hogy karba tett kézzel és tátott szájjal, hátradőlve várjuk, hogy a sült galamb berepüljön a szánkba. Nem is úgy, hogy a nagy, szőrös kéz időnként lenyúl az égből és mint bábukat arrébb pakolgat minket. Isten egymásra bízott bennünket és a felebaráti szeretet cselekedetein keresztül akar gondoskodni rólunk, nem megszüntetve szabadságunkat, hanem munkatársaknak tekintve minket. Chiara Lubich így ír egy, az Eucharisztiáról szóló elmélkedésében: „*Krisztus üzenetét nem annyira az Eucharisztia által ismeri meg a világ, hanem sokkal inkább a keresztények életéből, akik az Oltáriszentségből és az Igéből táplálkoznak, akik életükkel és szavaikkal adják hírül az evangéliumot, s ez által termik meg Krisztus jelenlétét és életét az emberek között.*”

Befejezésképp, hadd adjak egy rövid történetet útravalóul: New York városában történt egy hideg decemberi délutánon, hogy egy tíz év körüli mezítlábas kisfiú álldogált dideregve egy cipőbolt kirakata előtt és mereven bámult befelé. Arra járt egy jólöltözött hölgy, aki meg-

látva a fiúcskát odalépett hozzá és megkérdezte: „Kisfiam, miért nézed ennyire elmélyedten ezt a kirakatot?” „Imádkoztam – jött a válasz –, kértem Istent, hogy adjon nekem egy pár cipőt.” Az asszonyság kézen fogta a gyermeket, bevitte a boltba, ahol az eladótól kért hat pár zoknit és egy lavór vizet törölközővel. A boltos hátravezette őket és odavitt mindent, amit a hölgy kért. Ő pedig levette kesztyűjét, letérdelt és megmosta a fiú lábát, majd ráhúzott egy pár zoknit, a többit betűrte a gyermek zsebébe, végül pedig választott neki egy pár új cipőt. Mikor az is felkerült az átfázott lábacskákra, mosolyogva tekintett az ártatlan arcocskára és megkérdezte: „Nos, fiacskám, ugye most már kényelmesebb!?” A kisfiú megfogta a segítő kezeket és könnyes szemmel kérdezte: „Te vagy Isten?” „Nem – válaszolta a nő –, én csak az Ő gyermeke vagyok.” A fiúcska elmosolyodott: „Mindvégig tudtam, hogy az Ő rokona vagy.”

Berta László

„Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a kicsinyek…” Lukács 18,16

Kisgyermekes keresztény családok sokszor küzdenek azzal a problémával, hogy gyermekeik unatkoznak a szentmisén, mert nem értik miről van szó. Az egészen kicsik mozgolódnak, néha zajonganak, s ez másokat zavar. Ha a gyermek már jár hittanra, kicsit könnyebb a helyzet, de még akkor is felmerül a kérdés: Vigyem őt, ne vigyem?

Most örömmel számolhatok be arról, hogy második éve van rendszeresen, havonta gyermekszentmise mind Taksonyban, mind Dunaharasztiban. Örvendetes hír, hogy a haraszti kistemplom már ősszel kicsinek bizonyult, olyan sokan jöttek, így a gyermekszentmise átkerült a nagytemplomba.

Mitől gyermekszentmise ez a mise? Laci atya minden alkalommal rövid, az evangéliumi szakasz lényegére törekvő prédikációt tart, melyet változatosan hoz közel a gyermekekhez. Sokszor tárgyakkal illusztrálja a mondanivalót, máskor kérdésekkel, szerepjátékkal vonja be őket, vagy „lefordítja” a mindennapi életből vett hasonlatokkal a lényeget, olykor humorral kelti fel érdeklődésüket. Így szinte minden korosztálynak érthetővé válik a tanítás.

A szentmisében gyermekek szolgálnak énekléssel, melyre rendszeresen gyakorolnak (kisénekkar). Mások a ministrálást választják. A bátrabbak könyörgések felolvasására vállalkoznak. A felajánlásra az adományokat is gyermekek viszik az oltárhoz, szüleikkel együtt. Öröm látni, hogy egyre több család vesz részt a misén, ami a legnagyobb segítség és öröm a kicsiknek. Akkor nem azt érzi, hogy elküldték, hanem, hogy ez mindenkinek fontos esemény!

Nemcsak a szülők hozzák gyermekeiket, hanem a gyermekek is a szülőket. A hitoktatásra beíratott gyermekek meghallják a hívást, és sokszor ők kérik szüleiket, hadd jöhessenek. „Minket az óvodás gyermekünk hozott el, ott biztatták őket a hittanórán. Nagyon akarta, hogy eljöjjünk.”– vallotta egy édesanya.

Mások a szomszédaikat, barátaikat hívták el, s hozzák a legapróbbakat is, mert itt nem probléma egy kis elevenség. Egyébként ez a szentmise időben rövidebb, így a gyermekek türelme is kitart. A gyermekek is örömmel nyilatkoztak, amikor hétvégi eseményekről számolnak be az iskolában: „A legjobb az volt, hogy voltunk a gyerekmisén és az előző napi énekpróbán!” Minden szombaton próba és játékos foglalkozás van. Egy édesanya mesélte: „Inkább többet gyakorolja kislánya a leckét, csak jöhessen ezekre az alkalmakra.”

Hát lehet-e nagyobb ajándék, mint amikor örül a szülő, örül a gyerek? S mindez születik az Isten kegyelméből, sokak összefogásából. Hiszem, hogy következménye az iskolai rendbe beépített hitoktatásnak is, hisz nagy számban vannak azok a tanulóink jelen, akiknél a hittant választották kötelezően.

Mindezekért adjunk hálát a Jóistennek, s ezt fejezzük ki azzal, hogy a jövőben is buzgón járunk a szentmisére!

Czifra Lászlóné

Dunaharaszti Szent Erzsébet Karitász – hírek

Csoportunk vesztes szívvel gyászol: 84 éves korában hazatért Mennyei Atyjához, égi családjához a mi kedves Julikánk, Vodicska Miklósné, aki az egyik lelkes és igen szorgalmas alapítója volt a Dunaharaszti Karitásznak. Amíg egészsége megengedte, mindig rendelkezésre állt: kész volt önzetlenül szolgálni Isten ügyét, akár szegények megsegítése, akár jótékonysági vásárra ajándékkészítés, „angyalkahorgolás", akár az egyházközségben vállalt önkéntes munkáról volt szó. Humoros, kedves egyénisége hamar barátokra talált, pedig tudtuk róla, hogy sok szenvedés volt a háta mögött: mégis sokszor fakasztott kacagást maga körül. Köszönjük, hogy megismerhettük őt, hogy része volt az életünknek éveken keresztül karitász-tagként, amíg karitász-boltunk a ligeti plébánián működött. Hiányzik derűs személye, de reméljük, hogy egyszer majd találkozhatunk egymással, addig is imádkozunk érte!

Kozma Imre atya, a Máltai Szeretetszolgálat vezetője szerint mi, katolikusok lehetnénk lelkesebbek a segítségnyújtásban, mert hiány van önzetlen emberi kapcsolatokban: kevés a cselekvő hit. Azt mondja: „A küldetéstudatunkkal van baj. Kereszténységünk vérszegény. Kevés a cselekedet, pedig egyedül a tettek igazolnak bennünket. Nincs Eucharisztia lábmosás nélkül. Nem elég a templomban összegyűlni, ott imádkozni, s közben a szeretetcselekedetekről megfeledkezni. Az Eucharisztia és a lábmosás összetartozik. Akkor volt erős a kereszténység, amikor benne élt a mindennapokban, s a tanítást a tettek igazolták. Akkor nem tették föl a kérdést, hogy van-e Isten? Föl sem merült bennük, mert magától értetődő volt számukra, hogy Istenben élünk, mozgunk és vagyunk. Tudták és elfogadták, hogy Jézus két kincset bízott ránk: az Eucharisztiát és a szegényeket. „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre" (Lk 22,19), és „Amit egynek tesztek, nekem teszitek" (Mt 25,40) Ez a kettő a jézusi örökség. A kereszténységünk erőtlen, ha vallásosságunk a templomra korlátozódik. Nem elméleti síkon kell Isten titkával foglalkozni, mert akkor úgy járunk, mint Szent Ágoston kicsi gyereke, aki a tengert igyekezett átmerni egy gödörbe, kagylóval a kezében. Nagy kísértés, hogy elméleti fejtegetésekbe bocsátkozunk. Úgy gondolom" – folytatja Imre atya –, „hogy ennél sokkal fontosabb a köztünk lévő Istent a cselekedeteinkben megmutatni. Ha az emberek azt tapasztalják, hogy odafigyelünk rájuk, gondjuk-bajuk nem közömbös nekünk, akkor Isten magától értetődővé lesz a számukra: „Tanuljatok meg jót tenni: keressétek az igazságot, segítsétek az elnyomottakat, szolgáltassatok igazságot az árvának, s védelmezzétek az özvegyet." (Iz 1,17)"
Nézzünk a szívünkbe: valóban inaktívak vagyunk mi katolikusok?

Mi, a Szent Erzsébet Karitász-Csoport tagjai nem így látjuk: **köszönjük Patyi Beának, Kovács Ilonának és a gyerekeknek, Czoma Boldizsárnak, Czoma Dalmának, Kovács Jázminnak, Koronkai Lillának, Torhosi Szilviának (közösségi szolgálat), Török Viktóriának, hogy a jótékonysági adventi vásárra kézműves termékekkel, Jakabné Láng Margitnak, hogy finom fűszerekkel segítették a karitászt! Köszönjük a mikulást, a szaloncukrot!** Köszönjük az Önök **nagylelkűségét és szeretetét: a tanévkezdéskor a sok, jó minőségű iskolatáskát, tanszert, a felújított számítógépet, a használható lábbelit, a játékokat, a jó minőségű ruhaneműt, tartós élelmiszert, a pénzadományt, amelyet egész éven át – a karitász-bolton és a karitász-perselyen keresztül – az együttérző és tettre kész testvérektől kaptak a szegények. Higgyék el, nemcsak ők látták ezt a jóságot – Isten is! „Aki a szegényt segíti, Istennek ad kölcsön." (Péld 19,17)**
Hiszen a jó Jézus azért jött el a földre, hogy enyhítse az elnyomottak fájdalmát, és evangelizálja a legszegényebbeket. Ferenc pápa tanácsolja, hogy: „olyan Egyház legyünk, amely a szegényeké, és amely a szegényekért él." A karitász pedig – az egész Világegyház segélyszervezete, 200 országban van jelen, 625000 önkéntessel és 440000 munkatárssal.

Sokan bizonytalanok abban, hogy ki a szegény, ki szorul segítségre? Vannak, akik követelőznek, hogy nekik „jár" segítség, adomány! Ezért most megpróbáljuk megfogalmazni, hogy kik azok, akiken segíteni igyekszik a karitász: a szegényeken=a magányosok, a lakásba zártan élő idősek vagy betegek, a nagycsaládok (az egy főre jutó jövedelem „nagysága" szerint), a hajléktalanok, az éhező gyermekek, a beteg (munkaképes kereső nélküli) családok, a menekültek. Tudjuk, hogy ezek száraz kategóriák, de a rendelkezésünkre álló anyagiak miatt kénytelenek vagyunk ezekhez igazodni.
Ruhaátvétel és ruhaosztás, valamint a soron következő karitász-programok a plakátokon meghirdetett időpontokban és helyszíneken lesznek. Köszönjük az Önök érdeklődését!
A szegényeken segíteni olyan, mintha Istennek adnánk kölcsön. **A szegények segítése a létező legjobb befektetés, ha Isten kegyelmeire és áldására vágyunk!**

Beer Miklós váci püspök atya ezt a gondolatmenetet folytatja egy interjú kapcsán: „*Mi sem választottuk meg, hol szülessünk. Egyedül Jézus Krisztusról valljuk azt, hogy benne a mindent teremtő Isten jött közénk, választva földi sorsát…. Hagyjuk abba az önszórakoztató egyházmodellt! Megdicsérjük az embereket, hogy milyen jó katolikusok, hogy elmennek Lourdes-ba. Nem ezt várja az Úristen! Itt mutassátok meg, hogy jó emberek vagytok! A megélt és megvalósított szolidari-*

Árpád-házi Szent Erzsébet
A Mészárosné Varjú Angyalka által készített csuhébabát András atya kapta ajándékba, a Kartalon tartott lelkigyakorlat után.

10. Tíz a Tízparancsolat,
9. Kilenc a pátriárka,
8. Nyolc a boldogság,
7. Hét a szentség,
6. Hat pohár bor - Kánaánból, igyunk egyet – barátságból!
5. Öt az Egyház parancsa,
4. Négy az evangélista,
3. Három a Szentháromság,
2. Kettő Mózes táblája,
1.Egy az Isten,
A jó Isten,
Aki él örökké,
Mindörökké. Ámen

táson keresztül. Ki kell lépni a szolgáltató modellből is, nemcsak a szórakoztatóból; senkit se utasítsunk el, de ha egyszer megfogtuk a kezét, akkor ne engedjük el."

Ehhez az útmutatáshoz kapcsolódóan 2014. október 11-én karitász-továbbképzésen vettünk részt Vácott, amelynek témája a cigányság helyzete volt, hiszen ez a legégetőbb probléma ma Magyarországon. A szentmisét Écsy Gábor atya, a Magyar Katolikus Karitász igazgatója mutatta be, amelyen részt vett Rolik Róbert atya (a Váci Egyházmegye cigánypasztorációjának egyik vezetője) is, aki korábban Dunaharasztin volt káplán. Ekkor került sor az egyházmegye öt kiváló karitász-tagjának kitüntetésére is. A nap folyamán megismertük a Gyulafehérvári Egyházmegye karitász-munkáját Dr. Márton András igazgató bemutatkozása által, majd Csonka Csaba atya tett zenés tanúságot arról, hogy egy cigánynak milyen az élete, ha pap: megrázó volt hallani, hogy mennyi megaláztatást és fájdalmat kapott gyermekkorában csak azért, mert sötét a bőre. A lelki gyógyulását Jézusnak tulajdonítja, neki köszönheti, mert megismerte Isten feltétel nélküli szeretetét. Azért lett pap, hogy ezt az örömhírt továbbadhassa cigány és nem cigány testvéreinek. A Ceglédi Karitász vezetője, a hitoktató Dékány Magdolna beszámolt a cigány gyermekek tanítása során felmerült nehézségeiről, valamint beszélt arról is, hogy miként tudott úrrá lenni ezeken. A marista szerzetes (*Mária Iskolatestvérek)* Pau testvér szerint Magyarországon nagyon kevés pályázati támogatást lehet szerezni a hátrányos helyzetű gyermekek megsegítésére, még az egyháztól is. Igen bürokratikus a rendszer, ezért nem egy esetben rengeteg és bepótolhatatlan időt veszítenek kiváló és jó szándékú kezdeményezéseik ellenére. Fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy pontosítsunk: mi is a cigány kultúra? Az semmiképpen, ha valaki nem dolgozik és lop, mert az nem kultúra, hanem rossz „szokás" és bűn. Végül a remekül működő Valkói Karitász-Csoport kisebbséghez tartozó tagjai beszéltek arról, hogy az egyház hűséges és nem személyválogató szeretete révén kerültek kapcsolatba a szeretetszolgálattal: „már nemcsak kapni, hanem adni is szeretnénk!" Tartalmas és sok gyakorlati tanáccsal szolgált számunkra ez a tanulmányi nap, és nagyon örülünk az ilyen lehetőségeknek, mert bár nagyon szép az önkéntes munka, de nehéz, és csak „akkor tudunk mi is adni, ha mi is kapunk."– fogalmazta meg Mária, az egyik jelenlévő. Ferenc pápa buzdítása az, hogy sürgeti az evangelizációnak azt a formáját, amely a szeretetszolgálat megnyilvánulása által örömöt tud vinni az embereknek, főleg a szükséget szenvedő embertársaknak.

Van-e az Olvasónak is olyan családtagja, akinek nehéz igazán örömet szeretni? Különleges, rendkívüli, soha nem látott ajándékkal szeretné meglepni. Hadd érezze, hogy ez az ajándék szívből fakad és hosszú töprengés eredménye. Az Olvasónak pedig az lenne a legnagyobb jutalom, ha látná: valóban örülnek neki.
Gondolkozzunk csak el, nem hasonló-e a helyzet Isten és köztünk, emberek között? Milyen csodálatos ajándékot adott nekünk karácsonykor, mikor elküldte Jézust, Urunkat és Megváltónkat! A Mennyei Atya benne valóban valami különlegessel, rendkívülivel és páratlannal ajándékozott meg. Ki állítaná közülünk, hogy ez az ajándék nem egyenesen Isten szívéből fakadt? Képzeljük csak el a menny örömét; az angyalok, a mennyei seregek izgalmát és örömteli várakozását, amikor ezt a drága ajándékot becsomagolták – pólyába tették – és egy jászolba fektették!
Isten biztosan sokáig gondolkozott ezen az ajándékon. Azt hiszem, már a világ alapjainak lerakása előtt elhatározta. Az évszázadok és évezredek alatt gondosan előkészítette eljövetelének minden apró részletét. Ezt a mennyei ajándékot ünnepeljük karácsonykor. Biztosan örül a Mennyei Atya, ha azt látja: szívesen vesszük ajándékát, Jézus Krisztust; úgy, ahogy Pál apostol megfogalmazta, amikor a 2Korintus 9,15-ben így írt: „Hála legyen az Istennek kimondhatatlan ajándékáért!"
Bárcsak ez lenne szívünk indulata ezen a karácsonyon! Találjunk időt arra, hogy elmondjuk Istennek: „Hálát adok drága ajándékodért Atyám, ezért a kimondhatatlanul értékes adományért, amit ingyen kaptam Tőled. Jézus olyan érték, amit szavakkal ki sem lehet fejezni. Dicsérlek érte. Saját szívedből szakítottad ki. Őszinte köszönetet szeretnék mondani!"

A szívekben is legyen karácsony!
Engedjük, hogy fülünk megnyíljon a történetre, amely arról szól, Aki valóban eljött – Aki Isten legnagyobb ajándéka nekünk, embereknek: az Ő Fia.

Szeretettel várjuk azokat, akik önkénteseként (térítés nélkül), velünk együtt szeretnék szolgálni a Jóisten ügyét:

Szent Erzsébet Karitász-Csoport

Az idézetek *Kertész Anna interjúja Beer Miklós váci püspökkel: Hol tartunk a hit útján? (Szabad Föld: a vidék családi hetilapja, 2014. október 3.*) és *Joni Eareckson Tada: Köszönöm csodálatos ajándékodat!* című írásokból származnak.

„Mi öröktől való, az mind örök marad.
Megmásíthatatlan! A SZERETET szabad!
Lehet még új világ, lehet benne béke.
Minden, minden lehet – hogyha teszünk érte."
(Körmendi Gitta Angyali gondolatok c. verséből)

A Taksonyi Karitász Csoport 2014. évi beszámolója

Év végéhez közeledve tájékoztatjuk kedves Olvasóinkat az év eseményeiről, segítő tevékenységünkről, támogatásainkról.

A téli hónapokban – novembertől februárig – minden hónap harmadik szombatján immár 3 éve ***egy tál meleg étellel*** várjuk az arra rászorulókat. Népszerű ez a programunk, alkalmanként 80-100 fő igényli ez irányú segítségünket. Sok esetben ez nem csupán az étel elfogyasztására, vagy elvitelére korlátozódott, hanem amennyiben igényelték, mentális problémáikon is megpróbáltunk segíteni, elbeszélgetni az egyénekkel.
Decemberben a főzéshez az alapanyag költségeit egy magánszemély finanszírozza, ezúton is köszönetünket fejezzük ki!

További időpontok: december 20., január 17. és február 21. – 12:30-tól 14:00 óráig.

Köztudott, hogy egy nagylelkű felajánló révén szervezetünk vasárnaponként ***ingyenes tejet*** biztosít családok részére. Miután a felajánlott mennyiség korlátozott, ezért negyedévente pályázatot írunk ki, hogy a rászorulók minél szélesebb köre részesülhessen ebből az adományból.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia felhívására a nagyböjti időben ***tartós élelmiszereket*** gyűjtöttünk, melynek összetétele nagyon sokféle volt és eredménye minden eddigi akciónkat felülmúlta. Az adományokból 24 család részére tudtunk igazi meglepetést okozni a húsvéti ünnepekre.

Mint arról már korábban is beszámoltunk e lap hasábjain a Bozorádi család lakóházában történt ***tűzkár*** helyreállításához a Taksonyi Karitász Csoport gyűjtést szervezett, mely az alábbi eredménnyel zárult:

-a Rózsafüzér Társulat taksonyi csoportjának adománya:	50.000 Ft
-a Taksonyi Karitász Csoport és a Vöröskereszt Taksonyi Szervezete által felajánlott ruhák kiárusításának bevétele:	61.000 Ft
-a Szent Anna katolikus templomban felállított persely összege:	100.000 Ft
MINDÖSSZESEN:	**211.000 Ft**

A fenti összeg átutalásán kívül használati tárgyakkal is megsegítettük a nehéz helyzetbe került családot, így szobabútort, franciaágyat és mosógépet tudtunk részükre adni az Önök jóvoltából!

A folyamatosan közzétett adománykérő felhívásainkra nagy mennyiségű ruha és természetbeni felajánlás érkezett, így ebben az évben három alkalommal rendeztünk ***ruhavásárt***, melyeken jelképes összegekért juthattak az arra rászorulók a számukra szükséges ruhákhoz, bútorhoz, egyéb felszerelésekhez.
A téli időszakban takarót, párnát is tudunk biztosítani az azt igénylők részére.
A készleten maradt ruhaneműket egy soroksári hajléktalan-szálló lakói részére továbbítottuk, ily módon segítve az ott szükséget szenvedőkön!

Az adományok értékesítéséből származó bevételekből az év közben nehéz anyagi körülmények között élők részére ***gyógyszertámogatással*** és ***élelmiszercsomag*** összeállításával segítettünk.
A fűtési időszakban pedig néhány család részére tűzifa vásárlásával tudunk hozzájárulni a téli tüzelés költségeihez.
Ide kívánkozik, hogy amennyiben használaton kívüli TEA-tűzhely rendelkezésre áll, szívesen továbbítjuk a befogadó család részére!!!

Október 4-én ***teadélutánt*** szerveztünk nyugdíjas híveinknek. A borongós, őszi idő ellenére igen sokan elfogadták meghívásunkat és örömmel nyugtáztuk, hogy az együttlét mindannyiunk számára nagyon kellemes és vidám volt, a meghívottak igen jól érezték magukat!

Novemberben egy magánszemély felajánlása alapján sok család részére tudtunk ***almá***t biztosítani. Köszönetünket és hálánkat fejezzük ki az adományozó részére!

A Taksonyi Családsegítő Szolgálat és az Élelmiszerbank által novemberben megkötött szerződés alapján a tököli TESCO áruház naponta rendelkezésre bocsátja az el nem adott kenyér mennyiségét! Minden hónap egy hétvégéjén ***a kenyér kiosztását*** Karitász Csoportunk végzi a meleg étel osztással egy időben.

Hagyomány, hogy az ***ádventi vásáron*** – idén december 13-14-én – Karitász Csoportunk is saját készítésű karácsonyi díszek és forró puncs árusításával igyekszik a szervezet bevételeit növelni és ezzel a következő év kiadásait megalapozni.

Szervezetünk minden pénteken 17:30-19:00 óra között ***fogadóórát*** tart a Plébánia alagsorában, ahol átvesszük a jó minőségű gyermek- és felnőttruha adományokat. Koordináljuk továbbra is a bútorok és egyéb eszközök rászorulókhoz való eljuttatását.

Amennyiben környezetében nehézsorsú, rászoruló család él, kérjük, szíveskedjék a fenti fogadóórán személyesen jelezni felénk! Módjukban áll ezt ismeretlenül is megtenni a Művelődési Ház előterében, valamint a Szent Anna templomban elhelyezett postaládába eljuttatott értesítéssel!

Hálát és köszönetet mondunk minden kedves adakozónak a sok-sok támogatásért és segítségért, melyet szervezetünk részére eljuttattak és így a rászorultakat megsegíthettük – a jó Isten áldását kérjük mindannyiunkra.

Továbbra is kérjük – lehetőségeikhez mérten – nagylelkű adományaikat!

KEGYELMEKBEN GAZDAG,
ÁLDOTT KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
ÉS BOLDOG, BÉKÉS ÚJ ESZTENDŐT
KÍVÁNUNK !

a Taksonyi Karitász Csoport

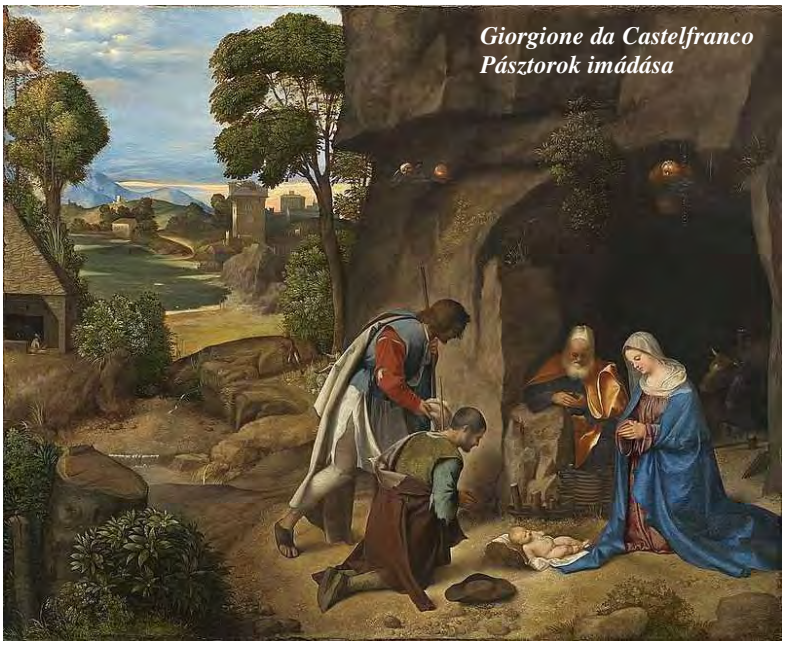

Avilai Szent Teréz:
MÁR A FÉNYES CSILLAG

Már a fényes csillag
fönt van az égen,
Királyokhoz járulj,
pásztori népem!

Gyerünk mindahányan
látni Messiásunk,
tétetett bizonyság
az írás szavárul,
jön már, akit vártunk,
vágyódva, régen,
Királyokhoz járulj,
pásztori népem!

Adományul kincset
vigyünk ezeret,
jönnek a Királyok,
íme az üzenet.
Örvendezzetek
Pásztornőnk nevében,
Királyokhoz járulj,
pásztori népem!

Ne töprengj, Llorente,
ne főjön fejed,
hogy Isten-e vajjon
az a Kisgyerek!
Szíved higgye meg,
én is hiszem, érzem,
Királyokhoz járulj,
pásztori népem!

BOLDOG A SZÍV, MELY ISTENÉÉRT LÁNGOL

Boldog a szív, mely Istenéért lángol,
ki minden gondolatát általjárja,
lemond Érte a teremtett világról,
dicsre s örömre Benne rátalálva,
magát is hanyagolja mindahányszor,
csak Istenért tesz mindent, Őt vigyázza,
ekképp hajózik derűs türelemmel,
míg bősz hullámokat tornyoz a tenger.

KÖNYVAJÁNLÓ LELKISÉGI IRODALOMBÓL

Urunk Színeváltozásáról nevezett Kinga nővér OCD naplójából: Nem hátráltam meg
Budapest, Sarutlan Kármelita Nővérek, 2009

Kolléganőm csinált kedvet ehhez a könyvhöz, és hogy elolvastam, nem bántam meg!

„Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes elmédből és minden erődből!" (Mk 12,30)

A szeretet Istenből indul ki, a szeretetet Istennel éljük meg, és Isten maga a cél. Ezért fontos nekünk is szeretnünk, hogy fiai lehessünk mennyei Atyánknak, Őhozzá hasonlítsunk. Isten iránti szeretetünket pedig legjobban testvéreinken keresztül fejezhetjük ki, „Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, hogyan szeretheti Istent, akit nem lát." (1Jn 4,20), és „amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek." (Mt 25,40) A főparancs nagyon fontos útbaigazító pont a tökéletesség útjára tartva, hiszen enélkül nem követhetjük Jézust.

Mindig nagyon kíváncsian olvasom azokat a lelki írókat, akik gyakorlati példákat tudnak ajánlani, és így találtam rá Kinga nővér szelíd lelkivezetésére. Annak apropóján is nagyon elgondolkoztatott a főparancs iránya, mert a minap vitába torkolló beszélgetésbe „botlottam" arról, hogy az a „jó természetű keresztény", aki olyan, hogy ami a szívén az a száján. Én ezzel a felfogással abszolúte nem értek egyet és pont Kinga nővér könyvét olvasva találtam egy kis történetet, amely így olvasható és ezt szeretném a Kedves Olvasóval megosztani:

„Elrontani egy kapcsolatot elég könnyű. Egy meggondolatlan, indulatos szó elmérgesítheti két nővér közt a kapcsolatot, és néha milyen nehéz helyrehozni! Évekig cipelhetik a terhét. Nagyon kell ezért egymásra figyelnünk! Például nemrégiben történt. Karácsony volt, ami a sekrestyében rengeteg munkával jár, előkészíteni minden szükségeset. Szokás szerint végig is gondoltam, előkészítettem, hogy annak idején kéznél legyen. Az egyik nővér a tudtom nélkül pakolgatott a sekrestyében, eztazt áthelyezett, ahogy jónak látta, bár tudja, hogy ezt nem szeretem. Mérges lettem, amikor észrevettem, és a többletmunkának sem örültem, de különösen az zavart, hogy miért szólnak bele a dolgomba? Első haragomban gondoltam, számon kérem tőle és megkérem, máskor beszéljük meg. Aztán eszembe jutott, hogy most nem tudnék indulat nélkül szólni, csak megbántanám, amivel többet ártanék, mint használnék. Ha megsértem a szeretetkapcsolatot, utána sokkal nehezebb helyrehozni. Megvárom, amíg megnyugszom. Megvártam, megnyugodtam, s már nem is láttam szükségesnek, hogy okvetlenül szemrehányást tegyek."

Folytatva Testvérem gondolatait, amelyeket Kinga nővér küzdelmes, de Isten szeretetében állhatatos élete számomra megmutatott, szeretném a jó Isten felénk irányuló szeretetének elfogadását, magunkévá tételét a nővér gondolatain keresztül egy kicsit bemutatni. Meg kell tanulnunk, hogy Isten szeretete és gondoskodása élő, aktív, gyöngéd és mindannyiunknak a saját személyéhez szóló. Saját élményeim alapján mondhatom, hogyha a jó Istenre időt és figyelmet fordítunk, akkor mi magunk is megtapasztalhatjuk, amit Kinga nővér gyönyörű szépen leírt naplójában:

„Korábban is tudtam, de most tapasztaltam, hogy Isten nem egy elvont fogalom, nem egy megfoghatatlan centruma valami jóságnak, aki csak úgy általában jó és gondját viseli több milliárd picike emberkének, akik közül én valahol egy vagyok. Rádöbbentem, hogy Isten személy, aki képes szeretni, akivel kapcsolatba lehet kerülni – nemcsak elvontan, hanem valóságosan –, aki az én sorsomat személyesen a kezében tartja, aki engem, személy szerint szeret, s hogy az Ő szeretete gyöngéd és erős, képes boldoggá tenni, és teljesen betölteni az életemet, mint akár a legnagyobb szerelem."

Erősödnünk kell a bizalomban, hiszen Isten tenyerén élünk. Sorsunk egyedül Őtőle függ, aki maga a SZERETET!

Kívánunk mindenkinek Áldott, Békés Ünnepeket:

Tóth Marianna és Törökné Balogh Julianna

Mária irodalma 3/

Az adventi várakozás az Úr eljövetelére profán módon hasonlítható a gyermekvárás idejére. Ahogy egy leendő anya készül gyermeke fogadására, úgy készül az emberiség Jézus születésének ünnepére. Az Istenfiú fogantatása Mária tisztaságában, megszületése Mária fájdalmával valósulhatott meg. Ilyenkor, amikor a Fiú születésére várunk, elválaszthatatlanul Máriára is többet gondolunk: Jézus születése Mária anyaságának ünneplése is.

Mária tisztelete a születés misztériumánál fogva is erőteljesebben érzékelhető, idézzünk hát most fel több olyan szöveget, amely indíttatása révén kapcsolódik Mária tiszteletéhez.

A lelkiséget, amely a Szent Szűzhöz fűződik, leginkább a lírai művek tükrözik, de már az írásbeliség terjedésének korai századaiban is születtek a Mária-tisztelethez köthető prózai művek is. Ezek az alkotások műfaji sajátosságaik keretein belül emelik ki a Szűz alakjának azt a vonását, amely példázza vagy alátámasztja az írói szándékot. Hiszen a Szent Szűz maga olyan összetett alak, hogy a lénye egyszerre és vonásainak részleteiben is a feltétlen szeretet, a gondoskodás és az alázatos elfogadás példája.

Magyar vonatkozásban a legkorábbi írásos emlékek, amelyek mintegy meghonosítják a Mária-tisztelet írásbeli formáját, a latin nyelvű irodalom példái, és szorosan kapcsolódnak a középkori magyar kereszténység jellegzetességeihez és az államalapításhoz – egy új állam születéséhez, szellemisége kijelöléséhez.

Szent István király Magyarországot Máriának ajánlotta, felajánlását a Hartvik-legenda örökíti meg, és ez a legenda egyben dokumentuma a korabeli Mária-tisztelet jelentőségének, rögzíti a Szűzanya tiszteletére épült, azóta elpusztult székesfehérvári bazilika korabeli gazdagságát is.

„Az említett király pedig hívő volt, minden cselekedetét teljesen Istennek szentelte, fogadalom s felajánlás útján szüntelen imáiban magát s királyságát az Örökszűz Istenanya, Mária gyámsága alá helyezte, kinek tisztelete s dicsősége a magyarok közt oly nevezetes, hogy nyelvükön még e Szűz mennybevételének ünnepét is, tulajdonnevének hozzátétele nélkül, csak Úrnő napjának emlegetik. És hogy könyörületes oltalmát még inkább elnyerhesse, magában a királyi székvárosban, melyet Fehérvárnak mondanak, ugyanezen örökké Szűz dicsőségére és nevére híres és hatalmas, csodálatos művű bazilikát kezdett építtetni, a kórus falán tarka vésetekkel, márványlapokból kirakott padlóval. Aki ezt látta, szavaink igazságáról tanúságot tehet: számtalan fajta miseruha, oltárdísz és más ékesség van ott, az oltárok körül több színaranyból kalapált tábla, melyekbe a legdrágább kövek sorozatait foglalták; Krisztus asztala fölött csodálatos művű cibórium emelkedik, a kincseskamra mindenféle-fajta kristály-, ónix-, arany-, ezüstedénnyel színültig rakva." (Hartvik-legenda részlete)

A korabeli Mária-tisztelet másik dokumentuma Szent Gellért legendája, amely az előzőhöz hasonló módon tükrözi Szent Gellért Máriához fűződő tiszteletét imaszokásain keresztül.

„Szombatonként pedig a püspök éppúgy, mint Nagyboldogasszonykor, a hajnali dicséret énekeivel s a kilenc olvasmánnyal rótta le hódolatát, s ezeken a napokon az irgalmasság cselekedeteit bőkezűbben gyakorolta a szegények között. Más napokon pedig, a matutinum és a vesperás elvégzése után kétszer is oda szokott menni körmenetben, hogy annál az oltárnál tiszteleg-jen. Így hát ez a szent férfiú akkora alázatos igyekezettel fáradozott a Boldogságos Szűz tiszteletén, hogy ha háza népéből vádlottat vezettek elé, s az Krisztus anyjának nevére hivatkozva kérte bocsánatát, az Irgalmasság Anyja nevének hallatára könnybe borult az arca, eleget tett a kérésnek, s mintha ő lett volna a vádlott, úgy kért a vádlottól bocsánatot. Az ő nevét, tudniillik Krisztus anyjának tulajdonnevét a magyarok népe nemigen mondja ki, hanem csak Asszonyának emlegeti. Azért Pannóniát Szent István király a Boldogságos Szűz családjának nevezte. Ó, milyen nagyszerű a boldog férfiak igyekezete, akik a tengernek csillagára tekintettek, s életük futását úgy irányították, hogy az ő példájára tekintve tudjanak hajózni e világ habjai közt, az érzéki gyönyörűség szkülla-örvényét elkerüljék, és eltaláljanak az örök nyugalom kikötőjébe." (Gellért-legenda részlete)

A következő századokban egyre több Máriát magasztaló vagy a Szent Szűz alakját példázó mű jelent meg, ezek nagy része prédikáció vagy hittudományi mű. Az egyházi tanok hirdetői felismerték, hogy Mária kimeríthetetlen forrásként segíthet megtalálni az utat az Úrhoz.

A 15. században Temesvári Pelbárt ferences szerzetes kora elismert hitszónoka volt, művei, melyeket később gyakran fordítottak és másoltak, mintaként szolgáltak a korabeli írástudóknak is, latin prédikációiból a magyar legendaírók merítettek. A magyar kolostori irodalom egyik legjelesebb képviselőjeként *A Boldogságos Szűz Mária Csillagkoronája (Stellarium Coronae Beatae Mariae Virginis)* című latin nyelvű művében a Mária-tisztelet ünnepeihez kapcsolódva az Istenanya erényeit emeli ki. A fogadalmi felajánlásként megírt mű tizenkét fejezetben hódol Mária nagysága előtt, dicsőíti szépségét, méltatja szeplőtelen életét.

„A Jelenések könyvének 12. fejezete a legméltóbb Szüzet gyönyörű képpel írja le: a fején tizenkét csillagból való koronát visel. Ezért e munkában tizenkét könyvben írom le az ő tizenkétféle nagyságát, vagyis titkát. Ezzel, mintegy tizenkét ragyogó csillaggal felékesítve tündöklik. Aztán mindegyik könyv részekre oszlik, s e cikkelyek valamelyike tartalmazza majd a tizenkét csillagból való koronát az anyagnak megfelelő alkalmazásában. Ezért is gondoltam, hogy e munkát az áldott Szűz Csillagkoronájának kell neveznem. Hiszen az ő dicsőséges koronáját készítjük el, alkalmazva azt az egyes beszédekhez és buzgón fölékesítve dicséretére. Mindezt avégett, hogy megkoszorúzzon bennünket a mennyben!

Ó, mennynek dicsőséges királynéja! Kérlek esedezve, jámboran: méltóztasd elfogadni e korona rózsáit, bár silányak, és nem érik fel érdemeid. Velük szándékozlak magasztalni és dicsérni, te méltó minden dicséretre, hogy viszont te, kegyelem és irgalom anyja bocsánatot és kegyelmet adj nekem. Ne átallj részesíteni engem mennyei koronában és örömeidben a magasságos mennyei hazában, hogy ott vég nélkül dicsérjelek téged is, szülöttedet is. Amen."(Temesvári Pelbárt Stellariumának Bevezetője).

Kora jeles írástudójának tartják a titokzatos Karthauzi Névtelent. Életéről csak feltételezések születtek, valószínűleg délvidékről származott, és a lövöldi karthauzi kolostor prokurátora lehetett. Munkája, az Érdy-kódex a magyar történelem nehézséggel teli, vészterhes időszakában született, az 1520-as években, és bár nagyrészt Temesvári Pelbárt művei nyomán készült, a szövegek magyar fordítása élettel

teli, lírai szépségű. *Mária a Szentháromság színe* előtt című írása a Szent Szüzet illető három áldás Mária megdicsőülésének látomásszerű rögzítése közvetlen, ugyanakkor költői szépségű beszédmódban.

„Reá tekentvén az erek Atya, mindenható Úristen nagy kegyelmes szemmel, megáldá őtet szent atyai áldomásával, mondván: Én atyai áldomásom nyugodjék terajtad, én szerelmes, én édes leányom, erekkül erekké, mert énnékem koronkéd kellemetes voltál, íme ez mái naptul fogva felmagasztalom az te nevedet minden teremtött állatoknak felette, minderekké. Ez mái napon kerálné asszonnyá szentöllek tégödet az én szent országomban, hogy uralkodjál mindeneken, kik ez én házamban és udvaromban vannak. És minden teremtött állatok mennybe és földön te parancsolatidnak engedjenek, és kiket idvözejteni akarsz, idvözíts, és országolj örömmel, vigassággal, erekkül erekké. Ámen.

Másodszor fiú Úristen es megáldván, mondá: Áldott légy minderekké, oh én szerelmes szent szülém, mert énnekem mindenben hív és kellemetes lél. Én es azt akarom, hogy miképpen engemet tisztöl és imád mint felséges király minden teremtött állat, azonképpen tégödet es tisztöljön és dicsérjen. Errül azért es vigadj immáron, te szeplőtelen Szűz, méhednek isteni gyümölcsével erekkül erekké. Ámen.

Harmadszor vigasztaló Szentlélek Úristen es megáldván, mondá: Áldott vagy én szépségöm, jegyesöm, ki énneköm mindenben hív és endedelmes lél, annak okáért én es mind testben, lélekben tisztán és szeplőtelen megtartalak. Te légy azért kéncstartóm az én hétrendbeli szent malasztosságomnak jószágin, és valakinek te híveid közzől akarandod, szabad légy osztogatni. Örülj azért és országolj mivelünk erekkül erekké. Ámen.

Azt látván, hallván az édes Szűz Mária, nagy alázatos főhajtással hálákat ada dicsőséges Szentháromságnak minden jóvoltáról." (Karthauzi Névtelen: Mária a Szentháromság színe előtt)

Az óbudai klarisszák számára készült a Tihanyi kódex, melynek szerzője-másolója F. fráter, feltehetően Lippai Ferenc ferences szerzetes, művében Mária tiszteletére írt prédikációkat, példákat és legendákat gyűjtött össze. A *Mária vakító szépségéről* magyar nyelven írt példázat a Mária kegyelme iránti vágyakozás parabolája: aki méltó arra, hogy Mária szépségét érzékelje, megérti a Szűzhöz való közelség értékét, elnyerheti az Istenanya közbenjárásának jutalmát.

„Példa olvastatik egy néminemő szörzetösről, ki Asszonyunkhoz igön ájtatos vala, és nagy buzgósággal kévánja vala meglátnia az Szűz Máriának szépségét. Tehát íme, sok kérésének utána Istennek angyala néki jelönék, és monda neki: Az mi asszonyunk, az bódog Szűz Mária parancsol néköd, mert hogy meghallgatta az te könyörgésödet, hogy ez napon néköd megjelönik. De ezt is tudjad, hogy ha őtet látandod, az ő nagy szépségének miatta megvakulsz. Melyet az szörzetös örömetösön felvőn.

Tehát az angyal elenyészvén előle, kezde magában gondolkodnia, és mondania: Mit tész, szegény fráter, ha szömeidnek velágát elvesztendöd? Szükség néköd ajtónkéd kódulnod, és életödet így keresnöd. Azért elvégezé, hogy csak egyik szömét nyitá meg, és az másikat befödözné kezével, hogy avagy csak egyik szöme maradna. Az hagyott óra azért eljövén, megjelönék néki asszonyunk, Mária, kinek szépségét látván csak fél szömével, oly igen nagy gyönyörűségöt vőn belőle, hogy az másikat is akarja vala megnyitnia. De legottan elenyészék előle az bódog Szűz Mária. Tehát egy szömétől megfosztatván, kezdé magát dorgálnia mondván: Ó, jaj, énnéköm nyavalyásnak? Miért födözém el az egyik szömömet? Bátor mindkét szömeimnek velágát elvesztöttem vóna, csak hogy őtet nyilvábban láthattam vóna! Kezdé esmét asszonyunkat kérnie, hogy esmét akár csak egyször láthatná.

Tehát esmét másodszor megjelönék néki Istennek angyala, mondván: Parancsol néköd az Szűz Mária, hogy hozzászörözzed magadat, mert esmét megjelönik tenéköd, de az más szömödnek velágát is el kell vesztenöd. Kinek monda az szörzetös: Uram, ha ezör szömöket vallanék is, kész vónék elvesztenöm, csak hogy láthassam az ő szépségének ékösségét! Kinek monda az angyal: Meglátod az ő szépségét, és nem hogy ez egy szömödnek velágát vesztenéd el, de még az másiknak világát is megnyeröd az ő malasztjának miatta. Mely mind úgy lőn." (Mária vakító szépsége, Tihanyi-kódex, 1530-1532)

Az ugyancsak a klarisszák számára összeállított Kazinczy-kódex szintén F. fráter keze nyomát viseli. A gondosan összeválogatott és szerkesztett írások között olvashatunk legendamesét is, amely ötvözi a keresztény legendák és a mesék műfaji sajátosságait: olvasmányos történet egy szent életéről vagy életútja jelentős eseményéről, a népmesék szokásos fordulatainak alkalmazásával.

„Vala franciabeli Károly királynak idejében ezön királynak udvarába egy ifjú, ki vala az magyari királynak atyafia. Ez ifjú asszonyunk Máriának igön ájtatos szolgája vala, mert az ű hét vigiliáit mindönkoron vízzel bőjtöli vala, ennek fölötte az ű zsolozsmáit naponkéd ajétatossággal megolvassa vala, addég nem eszik vala. Történék idő múlva, hogy ez ifjú kórságba esék. Mely kórságba ez ifjú felfogadá, hogy ha asszonyunk Mária az kórságból űtet feltámasztaná, tehát az ű szeretetiért örök tisztaságot tartana. Mert ez ifjú szűz vala. És íme, egy nap, mikoron ez ifjú ágyában feküdnék, látá az házat, kiben fekszik vala, nagy velágossággal megvelágosodnia: és magát nagy csodaképpen találá egészségbe lennie. Kiről az édös Szűz Máriának nagy hálákat ada.

Ennek utána nem sok napok elmúlván, meghala Magyarországnak királya magzat nélkül, és az urak ez ifjat Franciából el-kihozák, hogy űtet királlyá koronáznák. Választának kegyég űneki királyi nemből egy igön szép szűzet jegyösöl, hogy az ország, azaz ez Magyarország, királyi magtúl meg ne fosztatnék. Mikoron azért ez ifjú jegyösével egyetömbe és mind ez országbeli urakkal az szentegyházhoz felmentenek vóna az megeskvésnek okaiért, ezön közbe az ifjúnak eszébe juta, hogy az napon Asszonyunknak zsolozsmáját még nem olvasta vóna. És az szentegyháznak egyik zegébe megvoná magát, és kezdé az szent zsolozsmát asszonyunknak tisztösségére nagy ájétatossággal olvasnia.

És olvasván, mikoron mondaná az dicséretöt: quam pulchra es et quam decora carissima, mely szép vagy és mely ékös, drágalátos jegyösöm, ime, legottan az szépségös Szűz asszonyunk Mária ez ifjúnak neki jelönék, két angyalok jelön lévén, és monda neki: Ha szép vagyok és ékös, amint mondod, miért hagytál el engömet, más jegyöst magadnak választván? Hallván ezt az ifjú, megijede, és mondá: Asszonyom, mit parancsolsz énneköm, hogy tegyek? Kinek monda asszonyunk: Ha ez te jegyösödet énéröttem ez világon elhagyod, az mennyországba engömet vallasz jegyösöl, és ha az én fogantatásomnak napját esztendőnként illendöd, mennyországba megkoronáztatol. Ezöket megmondván, elenyészék előle.

Tehát íme, ez ifjú titkon az szentegyházból kivoná magát és ez országból el-béfuta Aquilegiába és ott sok ideiglen remöte-életöt visele. Végre az ű szent élete kihírhödvén, Aquilegiába patriarkájá választaték, és osztán asszonyunknak fogantatását nyilván prédikálá." (Szűz Mária és a magyar királyfi, Kazinczy-kódex, 1526-1545)

Szentgyörgyi Georgina

Bernardino Luini (1485-1532)
Madonna a rózsalugas előtt

Luis de Morales 1512-1586
Madonna gyermekével

Lambert Sustris 1515/20-1584
Szűzanya gyermekével, Szent Annával és Keresztelő Szent Jánossal

Sandro Botticelli 1445-1510
Madonna gyermekével

Anyák a festészetben

Az anya, az anyaság ábrázolása minden korban fontos szerepet kapott a képzőművészetben. A Máriát megjelenítő alkotások már a 3. században megjelentek, de klasszikus formái az 5. században alakultak ki az efezusi zsinatot követően, mely kimondta Mária istenanyaságát. Legkorábbi formái a Bizánci Birodalom ikonográfiájában jelentek meg. Az ikonfestés jellemzője a merev szabályrendszer, az ábrázolt alak minden mozdulata jelentéssel bírt, ezek alapján nevezték el az egyes típusokat, mint például: Trónon ülő Istenanya; Mária, a királynő; Szoptató Mária; Imádkozó Mária; Álló Mária a Gyermekkel; Mária mandorlába foglalt Krisztus-képpel.
Az 1054-es egyházszakadás után a keleti egyház változatlanul hagyta a korai típusokat, míg a nyugati továbbgondolta azokat. Egyre több variáció jelent meg változó tartalmakkal, minden műfajban szívesen ábrázolták a Szűzanyát. Az európai kultúrkörben a Madonna sokáig uralkodó motívuma volt az anyaság ábrázolásának.

Gerard David 1460-1523
Madonna és a gyermek tejlevessel

Leonardo da Vinci 1452-1519
Szekfűs Madonna

Antonio da Correggio 1489-1534
Madonna

Perin del Vaga 1501-1547
Madonna gyermekével

Tiziano Vecellio 1477/85-1576
Madonna gyermekével

Thomas Sully1783-1872
Anya és gyermeke

Az alkotások az otthon melegét, a biztonságot és a családi harmóniát sugallták. Európa egyes területeinek mind megvoltak a saját motívumai, szimbólumai, melyek ezeket jellemezték.
A felvilágosodás istentelensége háttérbe szorította ugyan a Mária ábrázolásokat, de a 19-20. századi művészek alkotásain is megjelenik a klasszikus anya-gyerek téma, ám inkább a hétköznapi emberek ábrázolása kerül előtérbe. Az idilli állapot mellett megjelent az agyonhajszolt, elkínzott asszony-kép is, mely a modern társadalom igazságtalanságaira akarja felhívni a figyelmet.
Mária a feltétel nélküli szeretet legtisztább formájának megtestesítője, az ember szerető édesanyja és oltalmazója. Nekünk, magyaroknak különösen kedves.

Ezzel a kis ünnepi albummal kívánok minden kedves Olvasónknak áldott ünnepet és gyümölcsöző új esztendőt:

Zsófi

Hans Zatzka 1859-1945
Madonna gyermekével

Bertolomé Esteban Murillo 1617-1682
Madonna gyermekével

Raffaello Santi 1483-1520
Madonna gyermekével

Roberto Ferruzzi 1853-1934
Az utca Madonnája

Náray Aurél 1883-1948
Madonna

Brocky Károly 1807-1855
Anya és gyermeke

Szinyei Merse Pál 1845-1920
Anya és gyermekei

Pablo Picasso 1881-1973
Anya gyermekével

vitéz Somogyváry Gyula:
Anyaölben
(*A kisfiam mondja)*

Édesanyám, már este van,
piros golyó a Nap.
Elfáradt játékaiban
parányi kisfiad.
Most végy öledbe, mondj mesét,
vidámat, hímeset
s kócos hajamat túrja szét
simító, jó kezed.

Te olyan jó vagy s oly erős,
nem fáradsz el soha.
Mondjad mitől oly nagy és hős
minden szelíd anya?
S hogy el nem fáradsz sohasem,
mondd meg, miként lehet?
Úgye, ha kell, csodát teszen
varázsló jobb kezed.

Száz bajnak gyógyszerét tudod,
pedig doktor se vagy
mondjad meg, mikor tanulod
nagy okosságodat.
Hány átvirrasztott éjszakád
volt ágyacskám felett,
de meggyógyított halk danád
és gyógyító kezed.

Te tudod hány csillag az ég
és azt, hogy ott az Úr,
hogy angyal zengi énekét
ott szakadatlanul.
Tudsz minden imát és utat,
mely mennyekbe vezet
s mindig csak jó-útra mutat
imádságos kezed!

Apánknak fáradt homlokán
hogy elsimul a gond,
ha megsimítod jó anyám,
ezt hol tanultad, mondd?
Mért illatos a kenyerünk,
amikor megszeged,
be jó, hogy itt van mívelünk
kenyérszelő kezed!

Ha nagy leszek, aranykocsit
veszek neked: úgy ám
s viszlek, hogy lássák mindenütt:
mily szép az én anyám.
Akarom majd, hogy büszke légy
és én is az leszek
és áldja meg a föld s az ég
győzelmes, szent kezed!

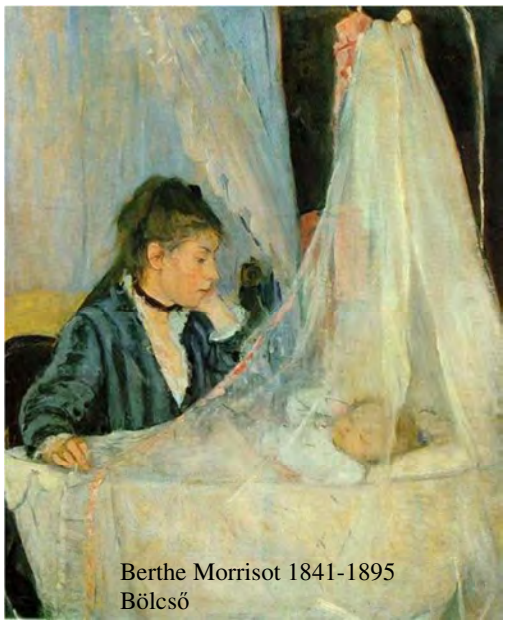

Berthe Morrisot 1841-1895
Bölcső

Gustav Klimt 1862-1918
Anya gyermekeivel

Fényes Adolf 1867-1945
Anya

Lord Frederick Leighton 1830-1896
Anya és gyermeke

Deák-Ébner Lajos 1850-1934
Anya gyermekével

Pierre-Auguste Renoir 1841-1919
Anya gyermekkel

Gérecz Attila:
Széthullt fényeken

Kedves vagy így, Anyám, hogy most fölém
borul hajadból mind a hófehér,
és úgy dajkálsz szemed sötét ölén,
hogy megszeret az ég és fölcserél;
s így szinte jó, ha széthullok én,
mint fény a felkavart patak vizén.

Szeretlek így, ha látlak könnyesen,
hogy összesimult sok emlék-parány:
tisztaszavú a csöppnyi ágy, s kezem
imára kulcsolja az est, Anyám.
Ne sírj! Talán nem is költői kép,
hogy megálmodtam Istent, aki szép.

Egy perc múlva talán már más leszek;
új sebbel gyógyít minden pillanat.
S te látod, hogy mi furcsán szétesett:
szemedben minden arcom új maradt.
Így kitakarod, lásd, az életem,
hogy szertehulljon könnyes fényeken.

Szétszórt szemed, s így egyszerűbb vagyok.
A lámpafény most egybehull veled;
hajadban is békéltebben ragyog.
A fájdalom csak bársonyos keret:
puhán elém ölel egy kis darab
sötéttel, mely még hajadban maradt.

Magamból adsz a legtöbbet nekem.
Szemedben dajkált arcom tiszta már;
mosolyt cserélt a széthullt fényeken,
s e szelíd, gyermeki önzés kitár:
ujjongok hulló könnyed harmatán
– szeretni így tanít a kín, Anyám!

William Henry Cotton 1880-1958
Anya és gyermeke

William Kendall 1869-1938
Közjáték

William-Adolphe Bouguereau 1825-1958
Anya és gyermeke

Munkácsy Mihály 1844-1900
Tanulmány a zálogházhoz

A Kereszténység Szakrális Építészete

5. fejezet

Az újkor szakrális építészete

Barokk

Németország

7. rész

A barokk szakrális építészet fejezet végére hagytam önálló részként Németország szakrális építészetét. A barokk építészeti korszellem ebben a régióban összegződött a legteljesebben. A történelem ezen szeletének politikai, gazdasági és szellemi törekvései itt motiválták leginkább az építtetőket a barokk stílus adta lehetőségek legerőteljesebb kihasználására.

A harmincéves háborút lezáró vesztfáliai béke (1648) Németországban a feudális széttagoltságot rögzítette. A fejlődésnek több szempontból gátját képezte a társadalmi, politikai koherencia hiánya, azonban az építészetre mégis serkentően hatott. Az önálló tartományok, országrészek fölött uralkodó fejedelmek XIV. Lajost, a Napkirályt utánzó pompában szerettek volna élni, egymással versengtek, hogy fényűzőbbnél fényűzőbb építészetet valósítsanak meg saját „birodalmukban", fitogtatva gazdagságukat, hatalmukat. A barokk stílus nyújtotta pompa pedig nem is lehetett volna kézenfekvőbb céljaik eléréséhez.

Építészetüket befolyásolta a környező országok: Franciaország, Olaszország, Ausztria, Csehország építészete. Ezt a sokszínűséget egybeolvasztották, és a helyi hagyományokkal formálták egyedivé, miközben folyamatosan motiváltak voltak, hogy a szomszéd fejedelemségnél nagyszerűbbet alkossanak. A fejlődés korai szakaszában Bajorország fővárosa, München játszott kiemelkedő szerepet. A bajor választófejedelem és felesége itáliai mesterek által honosították meg a barokk stílust. Bajorország első nagyszabású szakrális alkotása a Szt. Kajetán tiszteletére emelt müncheni theatinus templom (1663-1688) volt. A templom a már ismert Gesù típus: a kupolás négyezetbe torkolló, dongaboltozatos hajót két oldalról három-három kápolna kíséri. A híres bolognai mester, Agostino Barelli (1627-1679) kezdte építeni, tőle a munkát 1675-ben Enrico Zuccali vette át. Zucalli az eredeti tervekhez képest a Gesù rendszerben tervezett homlokzat mellé két oldalra az alaprajz vonalából kiugró tornyokat állított. A korai barokk homlokzatot később a XVIII. században Francois Cuvilliés átalakította, a mai formájában rokokó.

München: Theatinuskirche

A bajor késő barokk építészeti stílus kiteljesítése az Asam testvérek nevéhez fűződik. Érdekes, hogy az idősebb testvér Cosmos Damian Asam (1686-1739) hivatása szerint festő volt, míg öccse Egid Quirin Asam (1692-1750) pedig szobrász. Legkiemelkedőbb alkotásaikat mégis építészként érték el, fölülmúlhatatlan tökély színvonalán valósították meg a festészet, szobrászat és építészet barokk szellemű egységét. Legnevesebb művük a weltenburgi bencés apátság temploma (1718-1722). A barokk egyházi művészet szívesen állította be úgy az alakokat, hogy a fal- és az oltárképek festett szereplőivel együtt a térbe szenvedélyes mozdulatokkal kilépő szobrok szinte eljátszották a szent történeteket. A templom térszervezés szempontjából nem ad semmi újat, itt érezhető, hogy nem eredeti építészek alkották, azonban a díszítés, a belső interieur, a fény-árnyák hatások szempontjából lenyűgöző az alkotás. A fő teret elliptikus opeionnal megnyitott kupola fedi. Fölötte, a fedélszéken függő sík mennyezetre Cosmos Damian Asam végtelen távlatú álkupolát festett. Ebben az opeionon át feltáruló „égi kupolatérben" játszódik le Mária mennybemenetelének jelenete. A freskót a kupola válla mögé rejtett ablaksor világítja meg rendkívül izgalmas módon. A másik fényforrás Egid Quirin Asam híres főoltára. Csavart törzsű márványoszlopokkal képzett, pompás diadalív-nyílásban, rejtett fénnyel hátulról megvilágítva Szt. György lovas figurája áll, az egyik oldalán az ágaskodó sárkánnyal, a másik oldalán a megszabadított hercegnővel. A közvetlenül meg nem világított félhomályba boruló belsőben ez a két fényforrás, a kupola és a főoltár határozza meg a tér irányait. A fény építészeti felhasználásának csodálatos példáját alkották meg.

Weltenburg: Bencés apátsági templom

Másik, a weltenburgi templommal vetekedő alkotásuk a müncheni Nepomuki Szt. János templom, közismert nevén az Asamkirche (1733-1746). Egid Quirin Asam szerzett négy szomszédos telket a városban. A bal oldalit saját lakóházává, a jobb oldalit paplakká alakította, a középső két épületet lebontotta és templomot épített a helyére, hálából, hogy egy dunai balesetből szerencsésen megmenekült. Az

München: Nepomuki Szt. János templom (Asamkirche)

Asamkirche tulajdonképpen egy sikeres művész polgári palotakápolnája. Érdekes, hogy Egid Quirin saját hálószobájából közvetlenül egy ablakon keresztül rálátott a főoltárra. A templom felépítése a palotakápolnák középkorban kialakult hagyományait követte. A belépéskor a nézővel szemben megjelenő szentély nyílása rajzolja ki a térformát. Az érzékelhető térarány a tényleges méretekhez képest jóval feszítettebb. A tér súlypontja az emeleti szinten, az erkélyen elhelyezett főoltár. Mögötte a sugárkoszorús keretbe foglalt ablak nyílik, annak dicsfénye világítja meg a Nepomuki Szt. Jánost ábrázoló oltárszobrot. Oldalt csavart törzsű oszlopok állnak. Párkányukról kerubok készülnek felröppenni: kiterjesztett szárnyaik íve lebegő baldachint von a szentély fölé. Alatta erős ellenfényben tűnik fel angyalok között Isten alakja, aki a keresztre feszített Megváltót tartja az oltár fölött. Ebben a térben minden erre az emelkedett, a tekintetet is magával emelő misztikus látomásra irányul. Az Asamkirche-ben a társművészet az elsődleges, az önkényesen kezelt építészeti forma, az illuzionisztikus festészet eszközeivel alakító szobrászat szolgálatában áll. Az Asam testvérek stílusában egyedi módon a barokk fénykorának hagyományai éltek tovább. A XVIII. század német építészetében ők képviselték a barokk ünnepélyességét. Kortársaik a francia példát követték, abból fejlesztették ki a rokokó német változatát. Az Asam testvérek döntő újítása, amelyet a stílushoz sajátos többletként hozzáadtak, elsősorban az volt, hogy a rokokó, mely a franciáknál csak az interieurre korlátozódott, náluk az épület külső formáiban is érvényre jutott, egységes stílussá teljesedett. Stílusuk kiművelésében és terjesztésében két bajor mester, Dominikus Zimmermann és Johann Michael Fischer játszott kiemelkedő szerepet.

Dominikus Zimmermann (1685-1766) bajor paraszti családból származott, műveiben mindig érezhető az egyszerű nép szemléletmódjához vonzódó természetesség. Rokokó formáiból őszinte derű árad. Első teljessé kiérlelt műve az 1727 és 1733 között épített steinhauseni búcsújáró templom volt, Dél-Németország egyik legszebb falusi temploma. Mint a régi középkori katedrálisok, úgy magasodik ki a falu házai közül a templom. Tömegében, arányaiban van valami ehhez illő, a gótikára emlékeztető „magasba törés". Karcsúságának a nyugati torony és az oldalhomlokzatok fölött emelkedő oromzatok adnak nyomatékot. A tömbszerűen összefogott külső a tagozás finomságával, az oromzatok kecses kontúrvonalával, a dekoratív metszésű ablakok szépen egybehangzó ritmusával már előre jelzi a belső tér hangulatát. A derűs hatású centrális csarnoktérben a rokokó könnyedsége a földközelbe hozott, racionálisan szerkesztő gótika emelkedettségével párosul.

Steinhausen: Búcsújáró templom

Zimmermann legnevesebb műve, a Wieskirche (1745-1754), szintén búcsújáró templom. 1738-ban elterjedt a hír, hogy Dél-Bajorországban egy félreeső kis réten egy fából faragott Krisztus szobor valódi könnyeket hullat. A csoda hírére tömegek keresték fel a helyet, amely valódi zarándokhellyé vált. A steingadeni kolostor apátja, akihez a hely tartozott,

Steingaden: Wieskirche

elhatározta, hogy a csoda helyszínén, mezőn (Wiese) épített egy templomot. Zimmermann a steinhauseni búcsújáró templomnál kipróbált centrális teret fejlesztette tovább. A gyülekezeti tér alaprajza így itt is elliptikus, a pillérek azonban tagoltabbak. Az Asam testvérek templomaihoz hasonlóan a Wieskirche is mesterien díszletezett theatrum sacrum (szent színjáték). Az időbeliség, a történés élményét ehhez a fény változása biztosítja, ez a templom legfőbb nevezetessége. A beáramló fény megtörik a körüljáró oszlopain, tompított reflexek, szüntelenül más alakot öltő árnyékok gazdagítják az interieurt. A változatos belsővel szemben a külső tartózkodóan egyszerű. Az erdőkkel borított hegyek között, a lankás réten álló Wieskirche szerényen, alázattal igazodik a táj fenségéhez, amely körülöleli.

Zwiefalten: Kolostortemplom

A bajor barokk másik nagy építészegyénisége, a kőműves családból származó Johann Michael Fischer (1691-1766). Korának legtermékenyebb templomépítő mestere volt. Sírfelirata szerint 32 templom és 23 kolostor az életműve. Sok szép munkája közül mind méretben, mind művészi értékben egyik legkiemelkedőbb alkotása a zwiefalteni bencés kolostortemplom (1741-1765). Az alaprajza feltűnően nyújtott, gótikus arányú. Az előcsarnokon át belépve a hosszház a keresztszárakkal bővített öblös kupolatér, a szerzetesi kórus és végül a szentély lendületesen vezet rá a főoltárra. „Vonulását" plasztikus formák ütemezik, széles sodrású, hömpölygő ritmusban. Ezt a benyomást erősíti a tér tágassága. A szürkés színű mésztufából épült homlokzaton érvényre jut Fischer formaalakító ereje. A hullámvonalban hajló felületet középen, a domború szakasznál visszaugratással törte meg. Ahol a falsík hátralép, a bejárat két oldalára, magas lábazattal megemelt páros oszlopokat állított. Ezeknek ad fokozottabb hangsúlyt a főpárkány, és hozzájuk igazodik festői íveléssel az oromzat. A nagyvonalú tagolás arra vall, hogy Fischer a divatnak engedve zárkózott fel a rokokóhoz, hajlama szerint inkább a késő barokk plasztikus formálási módjához vonzódott.

Stílusának ez a kettőssége érezhető az ottobeureni bencés kolostor templom (1748-1766) belső terében is. A cseh késő barokk, amelynek hatása Fischernél gátként érvényesült, a rokokó szabad kibontakozását korlátozta, a Bajorországgal szomszédos Frankföldön a fejlődés egyik legfontosabb ösztönzője lett. Eredményeit a Dientzenhofer család tagjai közvetítették.

A délnémet barokk vezető mesterei közé tartozó Johann Dientzenhofer (1673-1726) a cseh barokk stílust megteremtő Christoph Dientzenhofer testvére volt. Legjelentősebb egyházi alkotása a banzi kolostor templom (1710-1719) volt. Bátyja hatása érezhető ezen a templomon. A kétszakaszos hajó tagolásához az oboriste-i, a gyülekezeti tér és a kórus csatlakozásához a brevnovi templom adta a mintát. Ennek ellenére mégsem utánérzés a mű. Szembetűnő lényegi különbségek fedezhetők fel. A fő különbség az, hogy Johann Dientzenhofer nem a falpilléres típusból indult ki. A késő barokk kedvelte az ún. baldachinteret, amelynél a határoló falak által körülzárt téren belül szabadon álló támaszok hordják a boltozatot. A sarkosan kiforduló pillérek, a párkányok, a boltozaton kétszeres görbülettel áthaladó hevederek határozottabbak, az összhatás dinamikusabb, mint Christoph Dientzenhofer templomaiban. A frankföldi építészetben a Johann Dientzenhofer által bevezetett térszervezési módot a délnémet

Banz: Kolostortemplom

barokk legnagyobb mestere Balthasar Neumann (1687-1753) fejlesztette tovább. Ennek egyik példája a würzburgi palotakápolna, amely 1731-ben készült. Neumann egymásba folytonosan átváltó, önmagukban véve befejezetlen elliptikus térszakaszokat kapcsolt egymáshoz megbonthatatlan szervességgel. A térhatásban a felépítés organikus rendje kissé elmosódva, rejtetten érvényesül.

Würzburg: Palotakápolna

Egy évtizeddel később Neumann ezt a térszervezési elvet fejlesztette tovább a Vierzehnheiligen búcsújáró templom terveiben. A templom a bajban megsegítő 14 gyerekszent tiszteletére épült. A kivitelezésre a langenheimi apát pártfogoltja, Gottfried Heinrich Krohne weimari építész kapott megbízást. Krohne munka közben változtatott az alaprajzon. A négyezet terét és a kórust leszűkítve olyan templomot kezdett el építeni, melyben csak a hosszház területén kínálkozott hely a körüljárható oltár felállítására. Ez akkor derült ki, amikor Neumann 1743 végén ellenőrizte az építkezést. A rontást látva arra kényszerült, hogy az új feltételekhez igazodva átdolgozza a tervet. A hossztengely közepén elliptikus alaprajzú, lapos kupolával fedett baldachinteret alakított ki, és annak centrumába állította a zarándokoltárt. Az empóriumos „oldalhajók" között öblösödő térhez a tengely mentén egy-egy szintén elliptikus térszakaszt csatolt: az első, a főtérbe átáramló előtér a hátsó a kórus. A tengelyben sorolt térszakaszok közé oldalról kisebb elliptikus tereket illesztett. A részekre tagolt tér alkotóegységeit a valóságban nem lehet egymástól különválasztani, a templom tere tökéletes, megbonthatatlan organikus egységet alkot. Az organikus barokk térszervezésnek az a módja, melyet Borromini nyomán Guarini alakított ki, és őt követve a Dientzenhoferek fejlesztettek tovább, Neumannál a Vierzehnheiligen búcsújáró templomban a művészi kiteljesedés felülmúlhatatlan szintjén érvényesült.

Bad Staffelstein: Vierzehnheiligen Kirche

Neumann késői főműve a neresheimi kolostortemplom lényegében hasonló megoldással épült, mint a búcsújáró templom. Az áramló mozgással telített lendületes interieurt ott is szinte semlegesen, a térformától függetlenítve veszi körül a külső falköpeny. A centralizáló rendszer központja egy valószerűtlenül könnyed hatású baldachintér. Neumann a szárnyaló térhatás elérése céljából egy a kor színvonalát messze meghaladó boltszerkezetet tervezett. A nagy méretek, fesztávolságok egy robosztus tartószerkezet szükségességét igényelték, azonban Neumann, hogy a térhatást lerontó nehézségeket elkerülje, könnyű tufából falazott, vasszálakkal megerősített, szerkezetileg együttműködő boltozatot tervezett. Sajnos a kivitelezésre nem kerülhetett sor. Amikor 1753-ban meghalt, a templomból még csak az oldalfalak álltak. A boltozásra csak 1759-ben került sor, akkor a tervtől formában is kissé eltérve egy környékbeli mester, a donauwörthi Johann Baptist Wiedenmann vezetésével ácsszerkezetű fakupolát építettek.

Neresheim: Kolostortemplom

Európa barokk építészete a német fejedelemségek területén elérhette csúcsát és egyben véglegesen ki is aknázta a stílus teljes művészeti repertoárját, ugyanakkor nem adott lehetőséget a további fejlődésnek, a barokk stílus zsákutcába futott, amely hatására a további fejlődés más utakon folytatódott.

Felhasznált irodalom: Szentkirályi Zoltán: Az építészet története: Újkor, Barokk

Összeállította: Érces Gergő

HIRDETÉSEINK

ADVENTI PROGRAMOK november 30-tól
Hajnali misék rendje, hétköznapokon reggel 6 órakor
Hétfő Dunaharaszti Rákóczi-liget; kedd Dunaharaszti nagytemplom; szerda és péntek Taksony; szombat Kálvária-kápolna

Adventi gyertyagyújtás
Minden vasárnap délután 4 órakor a taksonyi templom előtt

Adventi koncert
Dunaharasztin december 7-én, délután 4 órakor; Taksonyban december 14-én, délután 5 órakor

Adventi lelkigyakorlatok
1. A dunaharaszti plébánián lelki nap december 13-án, Dr. Székely János püspök tartja
2. Három este Taksonyban december 18-20-ig, csütörtöktől-szombatig, este 6 órai szentmisén. Pető Gábor plébános tartja.

KARÁCSONYI PROGRAM
Pásztorjáték: december 24-én, szerdán a dunaharaszti nagytemplomban délután 3 órakor és a taksonyi templomban az éjféli mise előtt, éjjel fél 10-kor.
Éjféli misék: Taksonyban és a Rákóczi-ligeten éjjel 10 órakor; Dunaharaszti nagytemplomban éjjel 12 órakor
Karácsony első és második napján vasárnapi miserendet tartunk

Szentcsalád ünnepén, december 28. vasárnap
CSALÁDOK MEGÁLDÁSA minden szentmisén

Szilveszteri hálaadás, december 31-én
Taksonyban délután 4 órakor; Dunaharaszti nagytemplomban délután 6 órakor;
Rákóczi-ligeten délután fél 5 órakor

2015. ÚJÉV NAPJÁN
Taksonyban reggel fél 9 és délután 6 órakor; Dunaharaszti nagytemplomban délelőtt fél 11 órakor és délután fél 5 órakor; Rákóczi-ligeten délelőtt fél 10 órakor

Január 4. vasárnap, és a rákövetkező hétvégén
Házszentelés jelentkezés alapján

VÍZKERESZT ÜNNEPE, január 6. kedden
Hétköznapi ünnepi miserend:
Dunaharaszti Rákóczi-liget reggel 7 órakor; Dunaharaszti Nagytemplom este fél 5 órakor; Taksonyi templom este 6 órakor

JEGYESTANFOLYAM
Január 15-én, csütörtökön kezdődik, este 7 órakor a Dunaharaszti Főplébánián. A továbbiakban minden csütörtökön este 7 órakor folytatódik.

ÖKUMENIKUS IMAHÉT, 2015. január 18-25-ig
Kezdés 18-án délután 5 óra taksonyi katolikus templom; Dunaharasztin 19-24-ig este 6 óra;
záró istentisztelet január 25-én, délután 5 órakor a dunaharaszti református templomban

GYERMEKMISÉK
Taksonyban december 7-én, délután 4 órakor; Dunaharaszti nagytemplomban december 21-én, délután 4 órakor
Januártól ismét első vasárnap Dunaharaszti nagytemplom, harmadik vasárnap Taksony

SZENTMISE A KÁLVÁRIA-KÁPOLNÁBAN
December, január és február hónapban második vasárnapokon nincs szentmise, majd csak márciusban lesz legközelebb

Elsőáldozók bemutatása február 1-én, vasárnap

NAGYBÖJT KEZDETE
Február 18-án, Hamvazószerdán

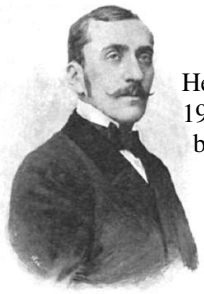

Herczeg Ferenc: **Pogányok**

Herczeg Ferenc Történelmi regények címmel kiadott könyvének első darabja a Pogányok című alkotás, mely 1902-ben született. A cselekmény István király halála után, a Vata-féle lázadás idején játszódik. Főhőse a besenyő Alpár, aki a két világ határán folyó küzdelmek egyik részese. Szüleit István kivégeztette, magának nevelését papokra bízta. Így Alpár a regényben Márton kanonokként jelenik meg, aki Gellért püspök akaratából érkezik a Maros-mentére, hogy a besenyőket keresztény hitre térítse. Kalandos epizódokon keresztül jut el az ifjú arra, hogy meghallván népe hívó szavát elhagyja az új hitet, és a besenyők élére álljon.

A regény nagyon olvasmányos, rengeteg adattal, történelmi hitelességű leírásokkal, eseményekkel, cselekménnyel. Alaposan megismerhetjük belőle a magyar törzsek letelepedés utáni életét, és a regény igen szép szavakkal állít emléket az első keresztény hittérítők, papok, bencések munkálkodásának, lelkiségének, hű és hősies kitartásának. A regény egyik epizódjában Herczeg Ferenc ilyen szeretettel ír Gellért püspökről: *„A püspök szenvedőnek látszott. Az utóbbi napokban keményen sanyargatta magát, hogy a tulajdon tiszta és gyönge testén torolja meg azt, amit mások vétettek, akik tisztátalanok és erősek voltak. Az imént már elbúcsúzott kedves kanonokjaitól, egyenként szólva hozzájuk, azzal a meleg és atyai szelídséggel, amely meghódított neki minden szívet. Az ő kifinomult lelke megsejtette már akkor, hogy e földön nem fogja többet viszontlátni azokat, akiket fiainak nevezett. … Nyugalma bátorságot öntött papjai szívébe, jókedve pedig fölséges bájt kölcsönzött éles metszésű, olaszosan barna arcának.”* Herczeg Ferenc számára nem kérdéses a kereszténység megtartó ereje, ugyanakkor emléket állít a dicső és elfedett magyar múltnak, eleink életének és kultúrájának. Herczeg Ferenc alkotói stílusát jellemzik a szuggesztív, tömbös megfogalmazású, hangulatelemekkel telt, tömör mondatok. Szóhasználata, mondatszerkesztése egyedi, írásszépsége s főleg mondanivalója nem teszi elavulttá a mai olvasó számára sem.

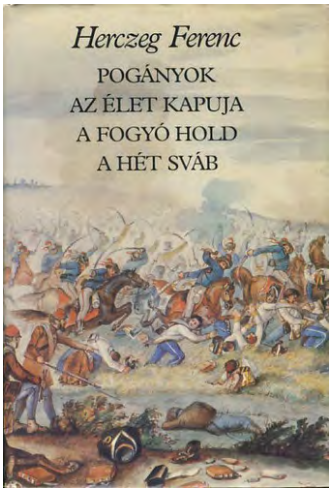

Szabó Magda: **Az a szép fényes nap**

Pár hete alkalmam nyílt, hogy a budapesti Új Színházban megtekinthessem Szabó Magda Az a szép fényes nap című drámáját. Örültem a lehetőségnek, hiszen tudtam, hogy a darabot a Keresztény Színházi Fesztivál keretében mutatták be idén májusban. A hagyományteremtő és hiánypótló rendezvénysorozat célja az volt, hogy előadásaival visszahozza a köztudatba a keresztény értékeket, és rávilágítson azok közösségformáló és nemzetmegtartó erejére. Az egy hetes rendezvénysorozat helyszínei az Új Színház, illetve az Avilai Szent Teréz templom voltak. Ez utóbbiban T.S: Eliot Gyilkosság a székesegyházban című darabját mutatták be. A Keresztény Színházi Fesztivál védnöke Böjte Csaba ferences szerzetes volt. A fesztivál programját adó darabok közül a színház most is játssza Szabó Magda színművét, illetve a Nyirő József Jézusfaragó ember című írásából készült adaptációt. Nem jártam még az Új Színházban, így érdeklődéssel keltem útra vasárnap este Budapestre.

Az Új Színház patinás, sokmúltú épületben foglal helyet. A múlt század elején mulatónak épült, art-deco stílusban, és Parisiana néven működött, majd számos színháznak adott otthont. Többször átépítették, kívül-belül átalakították, végül a 90-es években végrehajtott rekonstrukció során visszanyerte eredeti, jellegzetes homlokzatát, míg belsejében megőrizte a barokkos térkialakítást és berendezést. A két stílus remekül ötvözi az épület múltját és jelenét, ugyanakkor a színház repertoárja tudatosan korszerű és magyar, nemzeti és keresztény.

Szabó Magda Az a szép fényes nap című darabja a rendszerváltás előtti Madách Színházhoz kötődik igen emlékezetes módon. Sajnos ezt az előadást nem volt alkalmam látni. Az Új Színház mostani előadása is számos emlékezetes pillanatot nyújtott. Nagyon tetszettek a leegyszerűsített, modern díszletek, a szimbolikus, látványos ruházati megoldások.

A színmű 994-ben játszódik, a Vajk megkeresztelkedése előtti napon. Múlt és jelenvaló találkozásánál, a pogány óhitű és a keresztény magyarság áll a színpadon, és vívja meg szócsatáit. Ami nekem nem volt egészen rokonszenves, a különösebb erőt nem képviselő, időnként városias blődlivel megformált Géza és Gyula, ugyanakkor István alakja egészen megvigasztalt. Istvánban az írónő gyönyörűen megfogalmazott keresztény hitvallást állít elénk, hitelesen, katartikusan. A modern rendezés csattanója volt a látványos és igazán hatásos zárójelenet, amelyben Benczúr Gyula Vajk megkeresztelése című festménye jelenik meg élőképként a színpadon.

A darab István-i mondanivalója: szövetségkötés, beilleszkedés – néha áldozathozatal árán, és mindenekelőtt szilárd keresztény értékrend, ez a megmaradás útja. Nem véletlen, hogy úgy érezzük, most és itt, nekünk is szól.

Koczka Tamásné

JOBB ADNI, MINT KAPNI!

Interjú Barna Tamással, a taksonyi Szent Anna katolikus egyházközség képviselőtestületének elnökével

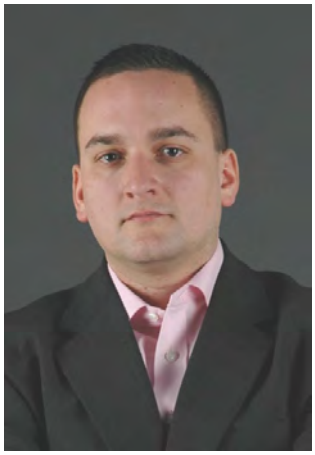

Barna Tamással, a taksonyi katolikus egyházközség világi tanácsának elnökével ültünk le beszélgetni a mostani őszies advent egyik estéjén, a taksonyi plébánián. Szolgálatról szeretném kérdezni őt, értékrendről, civil és egyházi kötődéseiről. Ismerem őt, elkötelezett ember, serény és szolgálatkész, sikeres vállalkozó, boldog családapa.

– Kedves Tamás, köszönöm neked, hogy alkalmat adtál erre a beszélgetésre. Hogy megrajzoljuk az előbb felsorolt, jelennek keretet adó ismérveket, a kezdetektől kell elinduljunk. A gyermekkor, a neveltetés, a családi fészek, szülőföldhöz való kötődés meghatározza az ember későbbi boldogulását.

Egyetértek veled, természetesen. Születésemtől fogva Taksonyban élek. Itt jártam általános iskolába, amelynek édesanyám sokáig igazgatóhelyettese volt kilenc éve történt nyugdíjazásáig. Közép és felsőfokú tanulmányaimat már Budapesten végeztem. A katolikus egyházhoz gyerekkorom óta kötődöm, Jancsó Imre atya idejében kezdtem hittanra járni, általános iskolás koromban voltam elsőáldozó, majd bérmálkozó. Ekkor kerültem igazán közel az egyházhoz. Sokat segédkeztem az egyházközségben, hosszú ideig ministráltam, egészen a katonaságig, húsz éves koromig, és aktív tagja is voltam a közösségeknek. A ministránsfoglalkozásokat Jancsó atya tartotta vagy idősebb ministránsok: Tiefenbeck Flórián, Stark Péter, Makra Károly, Kindlinger Tamás, ők voltak az én társaim… Később Peczár Péter atyával rendszeresen látogattunk intézeti gyerekeket, gyakran szerveztünk nekik közösségi programokat itt, a plébánián. Hosszú ideig jártam ifjúsági hittanra, amely iskolán kívüli, plébániai foglalkozás volt, és a plébános atya tartotta. Abban az időben szoros kapcsolatban álltunk a DIE-vel (Dunaharaszti Ifjúsági Egyesület), ennek sokak által ismert tagjai voltak pl. Fülöp Győző és Németh Árpád. Harasztin is nagyon jó ifjúsági programok voltak, és érdekes, Ráckevével is szoros kötődésben voltunk. Horváth Pétert, aki hitoktatóként működött nálunk az elmúlt években, már onnan ismertem.

– Mióta szolgálsz a taksonyi egyházi képviselőtestületben?

Láng András atyát 1994. augusztus 1-vel helyezték Taksonyba, én pedig két évvel később kerültem a testületbe, ő hívott meg. Két évig mint megfigyelő vettem részt a munkában, mert nem voltam még 21 esztendős, ugyanis ennyi volt akkor a korhatár a tanácskozási jogra, és 1998 őszétől, tizenhat éve vagyok teljes jogú tagja a tanácsnak.

– Mekkora létszámú ez a világi testület?

1994-ben nagyobb létszámú volt, mint most, és Tiefenbeck Flórián bácsi volt az elnök. Jelenleg tíz főből áll, akik eloszlanak a liturgikus, un. pasztorális, valamint gazdasági bizottságokban, kiegészülve a kántorral és a két atyával valamint egy külsős, de állandó taggal. Annak idején még nem dolgoztunk bizottságokban, gyakorlatilag plenáris üléseken beszéltük meg a különböző egyházi feladatokat. A Váci Egyházmegye döntött három éve egy rendelkezésében úgy, hogy bizottságokban működjünk. Rendszeresen ülésezünk, negyedévente legalább egyszer, különböző, előttünk álló témákban, világi és egyházi vonatkozású kérdésekben is. Egyébként a testület egyszerre is ülésezik, legalább félévente, ilyenkor a két bizottság beszámol egymásnak az elvégzett munkáról. Volt olyan alkalom, amikor a haraszti egyháztanáccsal is volt közös testületi ülésünk. Ez a Kálvária-kápolna rekonstrukciójakor, annak újraszentelése alkalmával volt, amikor egyeztettük a szertartások menetét. Itt kell megjegyeznem, hogy örülnék neki, ha a két testület egy évben legalább kétszer le tudna ülni a közös dolgokról beszélgetni. Szívesen cserélnénk gondolatot napi aktuális ügyekben, akár liturgikus, akár gazdasági területen. Úgy érzem, ez nagyon praktikus lenne, elősegítené a működést, van miről eszmét cserélni. Nagyon hasznos lenne az egyeztetés, nem beszélve arról, hogy jobban megismernénk egymást.

– Kedves Tamás, elnökké mikor választottak?

Immáron több, mint két éve vezetem a testületet, amire egyrészt András atya kért fel, másrészt az akkori testület egyhangúlag meg is szavazta nekem a bizalmat. Heil Istvántól örököltem meg az elnöki posztot, amikor István lemondott. Tiefenbeck Flórián után egy darabig Szalai János látta el az elnöki teendőket, tőle vette át István, majd következtem én a sorban. Szalai János jelenleg KÉSZ-es önkormányzati képviselő a mostani öt éves ciklusban.

– 2008 őszén avatott Dr. Beer Miklós püspök atya akolitussá a Váci Székesegyházban. Mondd el nekünk, legyél kedves, miért vállaltad, miért áll közel hozzád ez a szolgálat?

A ministrálás mindig közel állt hozzám, mert úgy érzem, hogy az oltár közelében való szolgálat még aktívabb részvételt jelent a szentmisében, mint a hívek között ülni. Amikor Beer Miklós atya elindította az akolitus-képzést, a második évfolyamban én is jelentkeztem, Heil István barátommal. Ez egy két éves intenzív képzés, amelyben az első év végén lektorrá avatják a hallgatókat, a második év végén pedig akolitussá. Az akolitus szó oltárszolgát jelent, a régi nyelvhasználatban gyertyavivőt. Hétvégenként én vagy István veszünk részt akolitusként a szentmisén, felolvasunk, áldoztatunk – ez egyfajta asszisztencia az atyáknak. Egyházi és állami ünnepeken is részt veszünk a szentmisén, ugyanúgy a húsvéti nagymisén, a nagyhét minden miséjén.

– És misén kívül, van-e szolgálat, amelyet elláttok András atya mellett?

Az akolitus, felhatalmazása révén, sok helyen ott tevékenykedhet, ahová esetleg nem ér el mindig pap, például

filiában. Ilyen helyeken tarthatunk igeliturgát, szentségimádást, betegek látogathatunk és temethetünk. Ez utóbbi kettőt külön képzés keretében tanítják, mi ezt is elvégeztük. Nálunk szerencsére nincs erre szükség, hiszen András atya mellett mindig szolgál káplán, aki a három egyházközség igényelte számos teendőből sok mindent elvégez, sokat segít. Így a mi esetükben ez a tevékenység a szentmisén való szolgálatra korlátozódhat. Az akolitus egyébként tagja a testületnek természetesen, azon belül a pasztorális bizottságnak.

– Most milyen fontosabb feladatokkal foglalkozik az egyháztanács?

Mielőtt erre felelnék, el kell mondanom azokat a dolgokat, amiket az elmúlt években gazdaságilag elvégeztünk. Amikor a testületet átvettem, többek között áttekintettük a gazdasági működést. Ennek keretein belül ésszerűsítettük a plébánia rezsikiadásait, és a megtett adminisztratív és gyakorlati intézkedéseknek köszönhetően jelentős megtakarítást értünk el a közüzemi díjak fizetése területén.

Megvizsgáltuk a templomkertnek a fenntartását, hiszen szokták mondani, hogy egy kertet nem csak megépíteni kell, hanem karban is kell tartani. Ez a múltban nagyon sokba került. Jelenleg egy taksonyi kertészcég gondozza ezt a zöldfelületet, Taksony kiemelt tereivel együtt. Személy szerint én mindig törekszem arra, hogy helyi vállalkozók is szerepet kaphassanak ilyen jellegű munkákban, főleg, ha rendelkezésre is állnak. A kertet most közösen tartjuk fenn az önkormányzattal, amely már harmadik éve a költségek 50 %-át átvállalja. Egy ilyen területnek az öntözése óriási számlákkal járt együtt korábban, tehát három éve megoldottuk, hogy az öntözés teljes egészében kútvízzel történjen.

Ezzel párhuzamosan megépítettük a templom csapadékelvezetését, ami egy másik jelentős probléma volt, hiszen a templom felületéről óriási mennyiségű, 40, akár 50 ml eső is leeshet rövid idő alatt, és olyankor nem lehetett a hátulsó részeken közlekedni. Közel 60 darab kútgyűrű került le a földbe, és teljesen új csatornarendszer épült, ami nem csak elnyeli a vizet, hanem ezt az öntözőrendszert is táplálja, hiszen az esővíz ideális öntözésre. Ez a látványosnak nem mondható fejlesztés óriási megtakarítást hozott. A felének a feléből gazdálkodunk, hogy nem használjuk a vezetékes vizet, és kiiktattuk ezeket a felesleges és indokolatlan költségeket.

Ugyanakkor meg kell említenem, hogy zártláncú kamerarendszert kellett kiépítsünk a templom és kertje védelmére. A rendszer 24 órában rögzíti az eseményeket. A kamerák segítségével vissza lehetett szorítani a károkozást, rongálást.

Az elmúlt három év alatt megvalósítottunk egy plébániafelújítási projektet is, amelyet idén fejeztünk be. ’57-es épületről van szó, így kicseréltük a nyílászárókat kettő évvel ezelőtt, melynek köszönhetően a fűtésnél újabb jelentős megtakarítást értünk el. Tavaly a tetőt cseréltük ki teljes egészében, és a plébánia új födémszigetelést is nyert. Idén pedig az épület kívülről új színt kapott, új lábazattal, előtetőkkel, és díszkivilágítást is üzembe helyeztünk. Továbbá megoldottuk a plébánia és kertjének földkábeles bekötéseit a korábbi légvezetékek megszűntetésével, ezzel is javítva az összképet. Ezeket a munkálatokat a Taksonyi Szent Anna Templomért Alapítvány keretein belül végeztük el, amely alapítványnak, mint vállalkozó, támogatója vagyok. Az alapítvány alapító okirata magába foglalja például a plébánia és a templom állagmegóvását, az egyházi iskolákban továbbtanulók támogatását, tehát mindenképpen olyan célkitűzéseket, amelyek megvalósítása a taksonyi templom és egyházközség működését segíti elő.

– Az alapítvány bevételei jelzik, hogy az emberek mennyire adakozó kedvűek egyházi célokra. Hogyan alakul ez a Taksonyi Szent Anna Templomért Alapítvány esetében?

Az eredmények látványosak, és gondot fordítunk ezek ismertetésére: az éves beszámoló mellett, a hirdetésekben is helyet kapnak. Sokan ajánlják fel személyi jövedelemadójuk 1%-át, amelyből szép bevétel kerekedik; ennek is egy részét fenntartásra tudjuk fordítani. Ez évről évre ad egy bizonyos anyagi hátteret az alapítványnak. A hívek látják és szívesen adnak, mert tudják, hogy ezt teljes mértékben a templom és a plébánia fenntartására, modernizálására fordítjuk. Én pedig vallom, hogy nem csak kérni, de megköszönni is tudni kell ezt nekik.

– A Keresztény Értelmiségiek Szövetségének taksonyi csoportja volt partneretek a főtéri munkálatok során.

A KÉSZ taksonyi csoportja az elmúlt évtizedben lelkesen és hathatósan közreműködött abban, hogy Taksonyban gyökeret eresszen a keresztény-konzervatív gondolkodásmód, és anyagilag, illetve munkával járultak hozzá a templomkert kialakításához, közösségi eseményeket hoztak létre és szorgalmaztak, amelyek alapot adtak ahhoz, hogy ezt a munkát a megfelelő irányban folytatni tudjuk. Magam is azon vagyok, hogy a keresztény közösség és a civil szervezetek, mint a KÉSZ, a Lokálpatrióta Egyesület, megtalálják az együttműködés kereteit, és az önkormányzattal is párbeszédet folytatunk. Számos közösségi programnak ad otthont a templomkert, a főtér, ezek egy része egyházi, másik része állami vagy nagyközségi ünnep. Itt tartjuk az október 23-i megemlékezést, búcsúkor a málenkij robotra elhurcoltakra emlékezünk, adventkor bensőséges ünnepség keretében, közösen gyújtjuk meg a gyertyákat stb. Jó, hogy van egyeztetés és folyamatos együttműködés. Ezeken az eseményeken legyünk minél többen, hiszen az egész falué ez a fő tér! Az utóbbi időkben viszonylag sok az új betelepülő Taksonyba, őket is szeretnénk bevonni és megszólítani, hogy megmutassuk a katolikus egyházat, amely a legnagyobb szervezete, legnagyobb létszámú közössége Taksonynak.

Azt gondolom, a képviselő testület tagjaitól is elvárható az, hogy ebben vitorlaként működjenek, és kommunikálni tudják az emberek felé az itt történteket, hogy tudják az emberek, él az egyházközség, működik, vannak eredményeink, feladataink, amiket folyamatosan meg kell valósítani, és oda tudjunk ezek mellé állni, képviselni ezt az értékrendet, mind liturgikus, mind gazdasági oldalon.

– Térjünk vissza a jelenlegi gyakorlati feladatokra. Megoldottátok, hogy kényelmes, otthonos a plébánia, a templom jól berendezett fizikai környezetet tudhat magáénak. Milyen további feladatok előtt álltok most?

Először tekintsük át a gazdasági területet. A plébánia elkészülte után (ez idén megtörtént) a plébánia körüli kertet is hozzá szeretnénk kapcsolni a főtér jellegéhez, vagyis parkosítást fogunk itt végezni. Ezt követi majd egy időben és munkában is sokkal nagyobb feladat, ami részben csak pá-

lyázati keretek között lesz megoldható: az elkövetkezőkben szeretnénk korszerűsíteni a Szent Anna templom fűtését és szigetelését ami régóta vár megoldásra. A mostani fűtés nemcsak gazdaságtalan, hanem komoly károkat is okoz a templombelsőben.

– Milyen fűtés van most a templomban?
Gáz alapú, konvektoros fűtés van, ami ráadásul a felső, mennyezeti részben van elhelyezve. A kicsapódó vízgőz marja a kupolaréteget, amely jelenséget meg kell szüntetni. Most tekintjük át, milyen más fűtési lehetőségek kínálkoznak, hiszen a templomunknak vannak egyedi sajátosságai: nálunk pl. nem padok vannak, hanem egymásba kapcsolt székek. Tehát keressük annak a lehetőségét, hogy pályázati finanszírozás keretein belül milyen alternatív, akár már alternatív energiával működő fűtéssel lehetne ezt a rendszert kiváltani. Én nagyon örülök, hogy rendelkezésre állnak ezek a pénzforrások, hogy a mostani kormányzat nagymértékben támogatja az egyházakat, és nyit meg pályázati lehetőségeket. Nyilván ezeknél a pályázatoknál nagyon sokan jelentkeznek, ezért inkább részösszegekre lehet bejelentkezni, mint teljes összegekre, de az a lényeg, hogy meg fogjuk próbálni. Más egyházak példája igazolja, hogy ezek a pályázatok nem reménytelen dolgok.
Áttérve a liturgikus területre, nyilván itt is vannak feladataink. Én azt gondolom, hogy nem lenne baj, ha még többen lennénk a templomban, ha jobban meg tudnánk az utánunk következő generációt szólítani. Sajnos, látom azt, hogy a mai gyerekeknek a szülei is másként szocializálódtak sok esetben, és ezt a gyerekek automatikusan megöröklik, hiszen a vallásosság, a hit sokszor a neveltetésen múlik, és gyakran nem csak a szülőkig, hanem a nagyszülőkig vezethető vissza a hit hiánya. Nagy a lemaradás, míg az én időmben három osztályból egy kezemen meg tudtam számolni, hogy ki nem hittanos, ki nem jár templomba, addig most lehet, egy kezemen meg tudom számolni, ki van még jelen.
– 70 évet kell áthidalni, többgenerációs a baj, hiszen már a nagyszülőket is üldözték a vallás miatt.
Ezért nagyon igyekszünk olyan közösségi eseményeket megvalósítani, amikre el tudjuk hívni az embereket, és meg tudjuk mutatni nekik a befogadó egyház képét és szerepét.

Túrmezey Erzsébet: MINDIG CSAK ADNI

A jó öreg kút csendesen ontja vízét
Így telik minden napja.
Áldott élet ez, fontolgatom:
csak adni, adni minden napon.
Ilyen kúttá kellene lennem.
Csak adni teljes életemben,
Mindig csak adni?
Ez terhet is jelenthet!
Jó kút, nem érzed ezt a terhet?
Bele nézek, tükre reám ragyog,
de hiszen a forrás nem én vagyok!
Árad belém, csak tovább adom,
Vidáman, csendben és szabadon.
Hadd éljek ilyen kút-életet,
Osszak áldást és sok-sok szeretetet!
Nem az enyém, KRISZTUSTÓL kapom
Én csak egyszerűen tovább adom!

Pl. szerveztünk már úgynevezett egyházközségi napot, és úgy tervezzük, hogy ezt egy kicsit kibővítetten, színesebb formában újra fogjuk szervezni, 2015-től minden évben. Jó mintául szolgál erre nekünk a haraszti Pünkösdi családi nap, amely már nagyon jól működik. Nagyon örülök, hogy az adventi vásáron, amelyet szintén a főtéren szervez a település, az egyházközség a Keresztény Értelmiségiek Szövetségével együtt lesz jelen idén, és kínál pl. katolikus naptárt, amelyet a gyermekek rajzaival díszítettünk, kártyát, kirakóst a gyerekeknek. Reméljük, ezek népszerűek lesznek.

– Tapasztalatunk, hogy az ilyen vásáron sokan itt vannak, és megszólíthatóak az emberek.
Igen, az ilyen eseményeket az egyházközségen kívül álló emberek is látogatják, és ilyenkor mindig jó lehetőség kínálkozik a kapcsolatteremtésre, párbeszéd kezdeményezésére. Nálunk az adventi vásáron pl. a civil szervezetek önmagukat is bemutatják, a vásár maga nemcsak az általuk készített ételekről, italokról, emléktárgyakról szól, hanem egy kicsit a párbeszédnek, a kommunikációnak, egymás megismerésének az elősegítéséről is. De ha az évet egészében nézem, gyakran vannak hasonló események, ilyenek a Pünkösdi koncert, Főtéri esték, a Búcsú, aminek a főtér az egyik központi helye, szüreti felvonulás, templomok éjszakája, az említett adventi vásár, a templomban megrendezett kiállítások, karácsonyi hangverseny, amely közösségi eseményeknek a kiindulási és végpontja a főtér, a templom.

– Ezek a programok mind azt a törekvést tükrözik, hogy Taksonyt egy nagy családdá kovácsolják össze.
Igen, természetesen. Azt gondolom, hogy nekünk, az értékrendünk megőrzése és az integráló szerep betöltése mellett arra kell törekednünk, hogy a falut egyként, egészében kezeljük, nem megosztó és differenciáló közösségként, hanem befogadó, szerető közösségként. Ez nagyon fontos feladata ma az egyháznak, és ezt jó pásztor módjára kell ellátnunk.

– Ma hatezer fő felett van Taksony lakossága. Ebből a lélekszámból hány ember az, akit nem tudtok még megszólítani?
Én úgy gondolom, hogy 30-35 % körül lehet.

– Ez nagyon jó aránynak tűnik.
Ebben nagy szerepe van többek között az írott médiának, és ki kell emeljem a Krisztus fénye újságot, ami a maga nemében szinte egyedülálló, annyira tartalmas és vonzó.

– Nagy örömet ad nekem a sajtószolgálat, amit a kialakult alkotógárdával közösen végezhetünk, Láng András atya támogatásával.
A lapunk eljut Taksonyon kívülre is, sokan olvassák, igénylik és várják a megjelenését, nemcsak a vallásos családok körében. Nagy öröm az is, hogy a nagyközségnek is van egy nagyon színvonalas önkormányzati kiadványa, a Taksonyi Hírharang, amely szintén kellő teret ad az egyháznak.

– Kiváló kiadványotok még az Ünnepnaptár.
Ez a színes kiadvány gyakorlatilag minden kulturális és egyházi eseményt magába foglal egy évre előre, és a Hírharang karácsonyi ünnepi számával együtt ingyenesen eljut minden háztartásba. Ennek szerkesztőségi munkáiban Láng

András atya vesz részt az egyház részéről, és a tartalom egyeztetve van az önkormányzattal, civil szervezetekkel. Ez is nagyban elősegíti a közösség formálódását.

– Kedves Tamás, most a munkádról, hivatásodról szeretnének kérdezni. Tudom, hogy sikeres vállalkozó vagy. Mit jelent a gazdasági életben a keresztény gondolkodásmód, mennyiben járul ez hozzá a sikerhez?

Igen, vállalkozóként működöm, informatikus mérnök vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy foglalkozásomat 13 éve saját társaságomban űzhetem. Nagy örömömre szolgál, hogy ma közel negyven embernek adunk munkát. Hárman vagyunk tulajdonosok. Megerősítem, hogy a keresztény értékrend és a polgári gondolkodásmód, amit egyrészt a neveltetés révén, másrészt az egyházban töltött évek során sajátít el az ember, a boldoguláshoz erős alapot és szilárd keretet ad. Gyorsan változó, technokrata világban élünk, ahol általában nem az emberi értékek dominálnak, hanem a haszon, a pénz, a bevétel, és az a nézet járja, hogy mindenki pótolható. Ahol pedig a cégvezetés keresztény-polgári szemléletű, az emberi sikereket ugyanúgy tudjuk értékelni, mint az üzleti sikereket. Nem tudnánk ennyire sikeresen működtetni ezt a vállalkozást, ha nem lennének nemcsak a célok, hanem az értékrend is azonosak. Neveltetésben, hozzáállásban, gondolkodásban megegyezünk, ez nagyon fontos dolog. Továbbá kiemelem a lojalitást, azt a fajta lojalitást, amit egymás és a kollégák iránt tanúsítunk. A mi cégünknél nagyon alacsony a fluktuáció. Az a törzsgárda, akivel együtt dolgozunk, nyolc évet meghaladóan van alkalmazásban, és respektáljuk egymást; tudjuk, hogy függünk egymástól, és ez így nagyon jól működik.

„Ennél jobbat nem lehet kitalálni, annál többet nem lehet adni, mint amit a katolikus egyház nyújt az embereknek.”

– Nagy öröm, hogy sikerült egy ilyen jó csapatot kialakítani.

Valóban! Ismerjük egymást, családilag is, emberileg is és nagyon fontos, hogy együtt nevetünk, együtt sírunk ezekben a dolgokban. Különböző juttatásokon keresztül is honoráljuk a munkatársainkat az elvégzett munkáért.

– Milyen jó azt hallani, hogy van olyan hely, ahol megbecsülik a munkást.

Vallom azt, hogy egy gazdasági társaságnak az értéke a tudáshoz és ezen belül a személyekhez kötődik, nem pedig a céghez magához. Ha a kollegák elpártolnak, az komoly kihatással lehet a cég működésére, a bevételekre, ezért meg kell becsülni a munkatársakat, az ő tudásukat és lojalitásukat.

– És a megtermelt javakból számtalan egyéni, civil ügyre is jut.

Nekem alapelvem, hogy jobb adni, mint kapni. Mindig kerestem a lehetőséget, hogy jó ügy mellé oda tudjak állni, azt elősegíteni. És ez nem mindig feltétlen pénzt jelent. Nyilvánvaló, hogy nagyon sok minden pénzből valósítható meg, és az, hogy társadalmi munkában összeálljunk, ma már sokkal nehezebb kivitelezni. Régen ez jobban működött. Ha számot vetek az életemmel, ki kell jelentenem, hogy nincs még egy olyan szervezet, amitől én többet kaptam volna, mint a katolikus egyház. Itt tanultam meg a ‚jobb adni, mint kapni’ szemléletet. Az a véleményem, hogy a munkában elért sikereim, az életminőségem, hogy a munkám egyben hobbim is, hogy jó emberek vesznek körül, hogy ilyen környezetben működhetek, dolgozhatok, az nem valósult volna meg a keresztény neveltetés, az egyház nélkül. Én annyi mindent kaptam az egyháztól, hogy azt gondolom, nekem kötelességem a lehetőségeimnél fogva az egyháznak a támogatása, és közösségeinek előrejuttatása, az itt lévő dolgoknak a javítása.

– Nekem is az a tapasztalatom, hogy ha könnyen és bőségesen adunk, nem leszünk soha szegényebbek.
Kedves Tamás, taksonyi családból származol, Taksonyban élsz a családoddal, ide köt a szolgálat. Fogalmazd meg nekünk, legyél kedves, miért jó taksonyinak lenni?

Miért jó taksonyinak lenni? Nehéz is, könnyű is ez a kérdés. Úgy érzem, Taksonynak van egy olyan kisugárzása, ami nagyon egyedivé teszi. Itt igazán élhet az ember, minőségi életet tud élni, és aki igazán tenni akar, az megtalálhatja itt a teret a cselekvéshez.

– És milyen jó, hogy számodra a szülőföld jelenti ezt az élhető települést. A gyermekkor, a gyökerek összefonódnak a jelen idővel.

Nagyon jó az, hogy mindig van mit tenni, vannak célok, amiken közösen tudunk gondolkodni, együtt tudunk munkálkodni. Kell az egység, az összetartás, így lesz az emberekből nemcsak csoport, hanem élő közösség. Ami összeköt, az a keresztény értékrend, a tenni akarás, és ez nagyon sokat számít. Sok az értékes társ a munkálatokban, akik ezeket a közös ügyeket felvállalják, hogy alkossunk szépet és maradandót; karizmatikus egyéniségek, akik életükkel példát tudnak mutatni másoknak. Ez több, mint 2000 éve így van, és meggyőződésem, hogy ennél jobbat nem lehet kitalálni, annál többet nem lehet adni, mint amit a katolikus egyház nyújt az embereknek.

Még annyit szeretnék hozzátenni, nagy boldogság számomra, hogy életemben mindig olyan plébánosokat ismerhettem meg, Jancsó Imre atyától kezdve Láng András atyáig, akik mindig tenni akartak a közösségekért, akik mindig támogatták azokat az elképzeléseket, amelyek az egyházunknak az előbbre jutását segítették.

– Amikor a közösséget dicsérjük, a jó papot dicsérjük. Akár melyik atyát említettük, ők mind sok embert tanítottak és tudtak összefogni, idevonzani ebbe a nagy családba.

Az külön örömet jelentett számomra, hogy ebben a jubileumi évben, amikor András atyát köszöntöttük 20 éves körünkben végzett szolgálatáért, Taksonyban még Életműdíjat is kapott a közösségért végzett tevékenysége elismeréséül. Itt is megköszönjük neki minden munkálkodását.

– Kedves Tamás, köszönöm szépen a beszélgetést. Kívánok neked további sikereket hivatásodban és szolgálatodban.

Én pedig ezúton kívánok a taksonyi és dunaharaszti egyházközségek híveinek és minden kedves Olvasónak békés karácsonyt és Istentől megáldott, kegyelmekben gazdag, boldog új esztendőt.

Koczka Tamásné

KÉT TALÁLKOZÁS

Két ember találkozásáról szeretnék írni. Az egyik Bisztrai László atya, aki a hetvenes években Dunaharasztiban kisegítő káplán volt dr. Lajtos József atya mellett. Egy szomorú alkalommal találkoztam vele. Ő temette 1977-ben azt a fiatal házaspárt, akik a nászútjukon autóbalesetet szenvedtek. A másik ember Bíró Edith, aki élete nagy részét Dunaharasztiban töltötte. Ő 1993-ban, Édesanyja halála után beköltözött a Dabas Zárdaközi Otthonba. Ez az otthon nagyon közel van a dabas-gyóni templomhoz, ahol Bisztrai atya volt a plébános. Ez volt első találkozásuk. Az otthon lakói, így Edith is, a gyóni templomba jártak szentmisére. Edith, aki nagyon vallásos, templomba járó hívő volt Dunaharasztiban, Dabason is járt a templomba. Bisztrai atya pedig hetenként misézett az Otthon kápolnájában. A betegeket is látogatta. Áldoztatni is jártak Edith segítségével, aki ministrált az Atya mellett. Edithnek nagyon jó hangja volt, így vezette az énekeseket. Így teltek az évek. Többek között 1995-ben és 2003-ban június végén László napi szentmise volt a templomban, amelyen az Otthon lakói is részt vettek. Ugyancsak 2003-ban volt Bisztrai atya GYÉMÁNT MISÉJE, amelyen pap társai is részt vettek. Közben Bisztrai atya Edith közvetítésével résztvett a dunaharaszti Szent István egyházközség életében is. Így a templom fennállásának 100. évfordulóján rendezett ünnepségen vendég volt. Közben 2005-ben az Otthon régi épületei mellé új épület és új kápolna épült, amelynek felavatása és megszentelése októberben volt. Edith ezen az eseményen is résztvett. Énekelt a nővérekkel együtt. Egy új Mária-szobrot szenteltek meg. Edith ezen is segédkezett. Majd egy otthoni ünnepségen verset mondott. Az idő továbbhaladtával újabb események történtek. 2008. június 28-án volt Bisztrai atya VASMISÉJE. Ezen több pap társa is résztvett, köztük Láng András atya is. Bisztrai László atya itt már a sok üldöztetés, börtön következtében rossz egészségi állapotban volt, kerekesszékben misézett az oltárnál. Szellemileg azonban olyan volt, mint régen. A mise után beköltözött az otthonba, egy külön, kedves kis lakosztályba. Itt töltötte utolsó éveit. 2010-ben halt meg. Augusztus 13-án volt a temetése. Óriási tömeg kísérte utolsó útjára. Több kilométer hosszú kocsisor követte a gyóni temetőbe. Csodálatos ember volt. Mindenki rajongott érte. Ő valóban Istent szolgálta egész életén át. Mindenkinek nagyon hiányzott, Edithnek különösen. Edith négy évvel élte túl. Ez év szeptember 30-án halt meg. Kérésére Dunaharasztiban temettük el október 16-án, Édesanyja sírjába. Most már az örök hazában szolgálják Istent mindketten. Ez volt a második találkozásuk. Nyugodjanak békében. Talán egyszer mi is találkozunk velük.

Edith

A gyémántmise

Dunaharaszti, 2014 november *Aki ezeket lejegyezte:* ***Dési Éva***

* * * * *

Miért jó találkozni a *templomkertben* az emberekkel…?

Egyik csütörtök délután mentem a templomba szentségimádásra és a templomkertben egy fiatalasszony megszólított, amint a négy éves, kicsi fiával sétálgatott ott. Megkérdezte, hogy mikor van nyitva a templom, mert nagyon szeretnék belülről is megnézni. Jöjjenek velem – mondtam –, most éppen nyitva van, én is oda tartok szentségimádásra. Szívesen megmutatom belülről is a templomot, végigkísérem önöket!

A kicsi legényke is nagyon kíváncsi volt a „Jézuskára” és az „Anyukájára”. Hát még, amikor a „Jézuska nagymamáját” is megismerhette… (Szent Anna a kislány Máriával című festményen). Amikor a keresztet vivő Jézust meglátta, nagyon megsajnálta, hogy „miért nem segített senki sem vinni a nagy keresztet?”

Nagy lelki élményt jelentett nekem, amíg végig sétáltunk szép templomunkban. Az édesanya visszaemlékezett gyermekkorára. Akkoriban ő is járt a nagymamájával templomba. Miközben erről mesélt, könnyek szöktek a szemébe. Megkérdezte még egyszer, hogy mikor van nyitva a templom, majd azt mondta, ezután úgy rendezi otthon a dolgait, hogy legalább vasárnap eljöjjön misére. A kicsi fiú is kijelentette: „Én is akarok ám jönni!”

Imádkoztam érte, hogy ez az „akarat” be is teljesedjék… De jó, hogy nincs már kerítés, hiszen Isten mindnyájunkat örömmel és szeretettel vár!

Egy másik kis történet… Mentem a templom előtt és a feszület előtt meghajolva magamban elmondtam: – „Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged, mert Szent Kereszted által megváltottad a világot!” – ekkor egy hat év körüli kisfiú hozzám szegődött a padon ülők közül és megkérdezte a nevemet, és hová tartok?… Beszélgetésünk közben megszólalt a harang. Ekkor a kisgyerek határozott hangon figyelmeztetett: „Vessél keresztet! – közben ő már vetette is a kis mellkasára. Megkérdeztem miért kell keresztet vetni? –„ Hát nem tudod? Most halt meg értünk Jézus! A nagymamám mondta.” – A Jó Isten áldja meg a nagymamát és ezt a kis embert is! Adja Isten, hogy majd felnőtt férfiként is eszébe jusson a nagymamája tanítása!

De jó is megpihenni Isten háza előtt, közben pedig róla elmélkedni, imádkozni, tanítani.

Add Uram, hogy minél többen megismerjenek, megszeressenek és soha el ne hagyjanak! Ámen! ***(dh)***

TAKSONY-NAP

Sok szeretettel gratulálunk András atyának az Életmű díj elnyeréséhez! Isten áldását kérjük szolgálatára, és kívánunk neki jó egészséget, kegyelmet életében.

November végén, idén november 29-én ünnepelte Taksony, névadójának, Szent István király nagyapjának napját. Elődeinkre és településünk múltjára emlékezünk. Az ünnepség fontos része legmagasabb elismeréseink átadása, ill. azok köszöntése, akik településünk hírét is erősítik saját, kiemelkedő eredményeikkel. A Szent Anna templomban tartott szentmise után, Taksony vezér szobra előtt hajtottunk fejet. A művelődési ház színháztermében került sor az ünnepségre, melynek keretében a polgárok ajánlása, az előkészítő bizottság javaslata alapján, a képviselőtestület döntése szerint oda ítélt elismereseket vehették át az arra érdemesültek. Idén az életműdíjat Láng András plébános atya vehette át. András atya 20 éve él és szolgál a taksonyi egyházközségben. Az elmúlt évek munkáját, kitartását és nyíltságát köszönte meg Taksony ezzel a kitüntetéssel. Hivatásának feladatai mellett, a települési önkormányzat és a helyi civilszervezetek tevékenységükben mindig számíthattak támogatására. Jó példa erre a templom környékének, közösségi központtá alakulásának folyamata. Az életműdíj nem egy munka lezárása, hiszen sok feladat áll még András atya előtt. Kívánjuk, hogy ehhez legyen megújuló ereje és kitartása!

Szalai János

A Hargita erdőpásztorai

Kik is az erdőpásztorok, akik a Hargitán múlatják az időt, és mitől olyan híresek? Nem másért, hanem mert a Kárpátok hegyvonulatai mellett helyet kaptak a magyar irodalomban is. Pontosabban az erdélyi magyar literatúrában. Aki olvasmányai folytán jártas ezeken a tájakon, az már találkozott velük. Tamási Áron *Ábelről* szóló trilógiájában, Nyirő József *Uz Bence* kacagtató, de egyúttal a szemekbe is könnyeket csaló történeteiben, Wass Albert *Tánczos Csuda Mózsi* furfangosságával átszőtt életútjának mély hazafiságát is bemutató regényeiben sorra megelevenednek a humorosan hamiskás székely atyafiak. Egy kis irodalomtörténeti búvárkodást követően nézzük meg, kik is voltak azok a mintát szolgáló, igazi hús-vér alakok, akikről jeles íróink megmintázták híres hőseiket.

Tamási Áron az Ábel-trilógiában megteremtette a hegyek közé zárt világ magányos székely hősét Ábelt, aki kiszakadva megszokott falusi környezetéből 16 évesen nekivágott a rengetegnek, amikor édesapja erdőpásztornak szegődtette. Tanítómestere az élet volt, az átélt kalandok sorát, mint próbatételeket élte meg. Veleszületett székely bölcsessége, a természet tisztelete, örök mókakedve lendíti át a nehézségeken, s ad életerőt akkor is, amikor a nyomorúság, a szegények sorsa már-már elviselhetetlenné válik. *„A szegénység űzi föl a Hargitára s később – nyomorgó székely munkások tízezreivel – Amerikába. A kedves suhancot, a mulatságos kópét nem az isteni kedély, hanem az istentelen sivárság kényszeríti pikaróvá*[*]*. Tudjuk: ez idő tájt a székelységnek sem az ipar, sem a föld semminő megélhetést nem nyújtott.”* – írja Sütő András *Ábel kacagása és szomorúsága* című munkájában. Ábelt a sors a rengetegből az országba, a városba viszi, ahol újabb kalandok, szerelem és csalódás formálják tovább életútját. Eljut egészen Amerikáig, de mégsem találja a helyét, egyetlen kérdés feszegeti: Mi célra vagyunk a világon? Egy ismeretlen négertől kapja meg a választ, mely Tamási nyomán örökérvényű szállóige lesz: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” A szülőföld őrzése, az otthonteremtés az ember legfőbb feladata. Ez a főhős számára is a meghatározó útmutatás: Ábel jó mesehőshöz illően hazamegy, vissza a rengetegbe erdőpásztornak, ahol hűséges társa, Bolha kutya igazi ebszeretettel várja.

„Tamási Áron modern székely mesét teremtett ebben a szelíd dallamú regényben. Ábel történetének hátterében a népi sors motívumai feszülnek: a szegénység, a kizsákmányoltság és a nemzeti elnyomás; a személyes és népi sors mögött az ember és magány, természet és civilizáció, természet és vallás, ember és állat dolgai; a lehető legtermészetesebben a valóság és mese, játék és költészet színes szövetében” – írták az *Ábel a rengetegben* című műről, mely a trilógia legjobban sikerült része. Németh László szerint *„Ábelnek csak a kedélye napfényes, minden egyéb zordon. Zordon a sorsa, zordon igazában a táj is. Mintha maga is csak arra lenne, hogy a föld mostohaságaiból színt és illatot pároljon.”*

Talán nem mindenki tudja, hogy Ábel alakját a szerző valós, élő emberről, Ladó Lajos hargitai erdőpásztorról mintázta, aki 1907. március 4-én született Lövétén. Szülei egyszerű gazdálkodók voltak. Édesapja lakodalmi szószólóként, tréfamesterként volt ismert, így a jókedv a móka mindig jelen volt a családban. Ladó Laji hat elemi utána alkalmi munkás lett, majd alig volt 16 éves, amikor a papa elszegődtette vágott tűzifaőrnek a Hargitára, a lövétei határba. A Hargitafürdőn járt kirándulók beszéltek Tamásinak a kicsi erdőpásztorról. Később személyes ismeretségükre is sor került. Ladó Lajos „színesen, elevenen, fordulatosan” mesélt Tamásinak hargitai élményeiről. Tamási biztatta, hogy írja le történeteit. Ezt katonaideje alatt meg is tette, s egy kockás iskolai füzetet adott Tamási Áronnak, aki ebből néhány epizódot kiragadott és átdolgozott. Az Erdélyi Helikonban jelentette meg *Kicsi erdőőr feljegyzéseiből* címmel 1931-ben. A megjelenéshez kedves hangú ajánlót írt (*Ajánlom Ladó Lajost*):

„Nem író: sem tenyésztett, sem felfedezett értelemben. Bolyongó, kis tudományú embercsemete; néha kályhaöntő, máskor iparostanuló vagy borfiú. Született az Udvarhely megyei Homoródlövétén, származott szegény szülőktől, erőre kapott gyámol nélkül, kalandozott cserefa bottal, katonaságot tett le kiütött foggal – és él Isten közelében. Jelenleg kazánfűtő Kolozsváron. Korra huszonnégy éves, alakra terpe és tömött, a szeme mosolygós és kék, ruházata elvegyes, a szíve nagy, a beszéde mókás, tudománya hat elemi – és a lelke arany.

Kedves figura. Hír nélkül, tisztán és zajtalanul száll ide e lapra, mint a harmat. A nap és a felhő, az élet és a percek változása szerint: üde és örömszerző egyszer, vagy pajzán és csiklintó titkos törvények szerint.

Különös jelenségnek mondható most is, ahogy mókába rejtett bizalmatlansággal itt áll az árnyékomban és melléje felel szavaimnak. Melléje felel, és körbegurítja gondolatát, pedig tudja, hogy egy isteni pók összekötött kettőnket a fonalával. De ilyen ő, mert egy sokszor megharapott népnek a törvénye uralkodik rajta. Igában jár velem együtt: nagyidős igában, amely bölccsé tette tudomány nélkül. S így amit lát, s amit hall, amit ő tesz, s amit véle tesznek: azokat mind elsüllyeszti magában, s úgy viselkedik, mint az önálló tréfa az üres világban. Öt évvel ezelőtt jött el a híre hozzám. Akkor erdőőr volt a Hargita tetején, és kirándulók beszélték róla, hogy egy ízben így szólítá vizsgára a betévedt papokat:

– Mondják meg lám, hogy mit nem lát az Isten?!

– Ő mindent lát – állították a papok.

– Vajnem.

– Hát mit nem lát?

– Nálánál nagyobb urat – fejtette meg a fiú.

Aztán ő magával is összehozott a sors. Baráti alapra álltunk, és gondoltam, hogy írásra biztatom őt. S szóltam neki, hogy jegyezze fel élete történetét. Mosolygott rajta, és el-

ment katonának. Aztán visszajött, és egy füzetet adott át nekem titkon.
Ebből valók az alábbi „kalandos” történetek.
A helyesírási hibákat nem vettem át, egy-két szót a könnyebb érthetőség kedvéért más helyre tettem vagy töröltem. Egyébként minden úgy van, ahogy született: töredékesen, humorban és könnyben, mint maga a nép, amelyről ő maga is azt mondja, hogy:
– Székely.”

Egy évvel később, az Ábel a rengetegben megjelenése után barátságuk megromlott, mert Ladó plágiummal vádolta meg Tamási Áront. Pletyka kerekedett, hogy Tamási az Ábel-regényt, amit Ladó írt, kétezer lejért vette meg. Az író becsületére Dsida Jenő sietett *Ki lopott? avagy Szép Ernő a Hargitán. Pletykák és plágiumvádak Tamási Áron regénye körül* című publikációjával, melyből kiderül, hogy Tamási Áron ez ügyben ártatlan, becsületéhez nem fér kétség, *„a Ladó Laji névre hallgató surmó legénykе viszont notórius szarka.”*

Ladó Lajos ekkor kazánfűtő volt Kolozsváron, de később amatőrként megmaradt „írogató, népfi” szintjén. 1934–1936 között, Székely Alkalmazottak Lapja cím alatt időszaki újságot is alapított és szerkesztett az idegenben kallódó székely munkavállalók érdekében. E lap íróinak cikkeiből Székely nagyjaink című lexikonszerű kézikönyvet állított össze 24 székely irodalmi és történelmi személyiség bemutatására. 1964-ben Kolozsváron halt meg mindenkitől elfeledve, 57 éves korában.

Végezetül, hogy Tamási Áron és Ladó Laji is elfoglalja helyét az irodalomtörténetben, idézzük az Erdélyi Napló sorait: *„Ladó Lajos születésének százéves évfordulójára is a Hargita Népe, Mihály János emlékező cikke figyelmeztetett… Tartoztunk neki ennyivel, a feledékeny Kolozsvárról. Ahová nemcsak a modell, a regényhős is eljutott… És ahol modellek, mondjuk ilyen címmel: Ábel Európában, ma is bővével találtatnak. Modellek, azok még igen, de próbáljanak csak egyetlen Tamásit is keríteni…”*

Nyírő József regényének főhőse Uz Bence. Miféle szerzet is ez a férfiú? Egy furcsa, hegyekben kóborló számkivetett, aki a társadalom perifériáján tengeti életét, de mégsem szánalomra méltó főhős. Egy helyütt ezt írják róla: *„…havasi magányában a maga furcsa szokásaival, életszeretetével, nagy szívével, a tréfálkozásra való örökös hajlamával, ugyanakkor tragédiákkal lépten-nyomon átitatott életével a székely sors metaforája. […] mert igaz ugyan, hogy Bence szinte minden helyzetből kivágja magát, de szorosan az ő története köré épülnek az öreg Üdő Márton, Tibód Feri, Székely Mózsi, Pottyandi Dávid és a többiek jóval életszagúbb, nem ritkán tragikus történetei, […] mint a székely sors kevésbé meseszerű, valódi dimenziói, amelyek azt jelzik, hogy székely furfang ide vagy oda, az élet buktatói minden korban és mindenkitől megkövetelik az áldozathozatalt.”*

Ábelhez hasonlóan Uz Bence is létező személy volt, aki az Udvarhely melletti Varság tanyavilágának Bagzos nevű helyén élt. Becsületes neve Pál Sári Dénes volt, foglalkozása vadőr, azután lett utász, útkarbantartó, halász, vadász, madarász, majd varsági szabómester. Állítólag, Nyirő *Júlia szépleány* című balladájának bemutatójához is ő maga készítette a székely harisnyákat, s fel is lépett az előadáson.

Haáz Sándor etnográfus szerint a húszas-harmincas években az író leggyakrabban Sikaszóra és Varságra járt anyaggyűjtésre. Uz Bencének alapfigurája Pál Sári Dénes mellett Hazug Pista lehetett, aki szintén Varságon lakott, de igazi nevét eddig nem sikerült kideríteni. Lehet, hogy ezért, többen egyazon személynek tartják őket.
Egy biztos. Pál Sári Dénes a varsági temetőben nyugszik, sírköve ma is áll, rajta születésének és halálának éve: 1882–1962.
„Örökké mezítláb járt, télen, nyáron, amint ez az egyetlen megmaradt, róla készült fényképen is látható. Azt mondják Varságon, hogy van ilyen: az ember talpa úgy megvastagodik, mint a cipő. Hiába, ahol jó levegő, és borvíz van, ott szegénység is van. Ő volt Varság legnagyobb nevettetője.” – írta róla Marosi Ildikó

Tamási Áron Ábel-trilógiája, a magyar irodalom halhatatlan alkotása. És ha a főhőst vesszük szemügyre, nem véletlen, hogy Uz Bence mellett Wass Albert Tánczos Csuda Mózsiját is hozzá hasonlítják, mint *„Ábel kissé korosabb rokonát”*. Olyannyira, hogy Ortutay Péter gondolatai szerint az *Elvásik a veres csillag* című regény akár Tamási trilógiájának sajátos, Wass Albert-i folytatása is lehetne, például Ábel a szocializmusban címmel.

Wass főhőse Tánczos Csuda Mózsi igazi székely góbé, aki a híres székely furfanggal igyekszik boldogulni a történelem viharaiban. A trianoni tragédiában szétszabdalt ország határa furcsa módon Mózsi telkén halad át. A székely kacagtató történetei a történelmi abszurditás mellett a mindenkori megmaradásról is szólnak. Mózsi történetében az őt négy évre ismét magyarrá tevő bécsi döntés, a „kis idő”-nek végét jelentő heroikus határvédő küzdelem, és az azt követő szocializmus tragédiái mellett annak groteszk hétköznapi pillanatai is megelevenednek:
„… megtudjuk Mózsi és a traktoros Törkényi, az igaz kommunista, párbeszédéből, hogy az igazi kommunisták nem pusztítanak, hanem építenek. Hogy mit? Hát csak „a világ népeinek békéjét és boldogságát, ... mindenki békéjét és boldogságát, nemcsak néhányét.” Törkényi épp szántja a közöst a traktorral, és majd úgyan ő fogja bevetni és elboronálni az „argonom” által küldött nemesített búzát, „s a jövő nyáron maguk csak learatják.” Erre Mózsi finoman megjegyzi, hogy ő bizony épp ettől félt. Mert „itt egyéb nem lesz aratni való, csupán gaz. Kárba vész a sok jó munka, sok szép vetőmag. De ha ez a szocializmus, úgy ejszen nem segíthetünk rajta. Aki gazba vet, gazt arat.” – idézi munkájában Ortutay.

Tánczos Csuda Mózsi alakjának nem volt élő alanya. De személye és története szimbólummá vált, amit legszebben talán a Tizenhárom almafa egyik kötetének bemutató fülszövegen fogalmazták meg:
„A remek humorral fűszerezett szatirikus mű visszatérő motívumaként szerepeltetett almafák így válnak a székely megmaradás jelképévé: a csonkokból életrevaló vesszőcskék sarjadnak, bizonyítván azt, hogy „Isten, aki a kivágott csonkból termőfát tud növeszteni újra, nem hagyja elveszni a népeket sem, akik benne hisznek".

Gáll Sándor

[*] *pikaró: spanyol szó, jelentése: imposztor, kópé, vagány, kalandor, zsivány*

Bánky Tamás karnagyunk emlékére

A Szent Cecília kórust 2001 óta vezette, a karnagyságot az énekkar megalakulásának 10 éves jubileuma idején vette át Mátrai Imrétől. Nagy szakértelemmel kezdett foglalkozni az akkor 8-10 főt számláló énekkarunkkal, amely az ő vezetése alatt érte el a mostanra kialakult 25-28 fős állandó létszámát.

Bánky Tamás rendkívül képzett, sokoldalú pedagógus, zenész, karnagy volt. Szülei színészek voltak, így„osztályidegenként" nem vették fel a Zeneakadémiára. Tanári főiskolán szerzett zene-testnevelés, később technika diplomát, majd amatőr módon tanult, amit csak lehetett – nagybőgőt, zongorát, dobot, klarinétot, és elvégezte a népművelési intézet zenei tárgyú tanfolyamait, így szalonzenekari, fúvószenekari, nagy szimfonikus zenekari karmesteri felsőfokú oklevelet szerzett. Képezte hangját, magántanárnál tanult énekelni. Kezdő karnagyként dirigálta a Világ Ifjúsági Találkozó 1949-es budapesti eseményén közreműködő óriás énekkart. 1954-től volt tagja a Fővárosi Énekkarnak. Vezetett iskolai kórusokat és gyárakban alakult énekkarokat. Muzsikált hangszeres zenészként, és általános és középiskolákban mindvégig tanított.

Tamásnak életeleme volt a tanítás. Sok évtizedes pedagógusi és karnagyi pályafutásának minden tapasztalatát és tudását igyekezett átadni nekünk. Nagyon igényes volt, tanított és tanult, a próbákra alaposan felkészült. Rendkívüli türelem jellemezte, és nagy szeretet, ami bearanyozta próbáinkat. Sokszor volt tréfás kedvében, máskor szigorú hangot ütött meg, de mindent a szolgálat érdekében. Nagy hangsúlyt fektetett a közös és egyéni hangképzésre, a repertoár bővítésére. A Szent Cecília kórus hangzása az ő vezetése alatt alakult ki, a kottatár darabjainak száma az ő foglalkozásainak eredményeként elérte a kétszázötvenet. A Tanár úr három nagy magyar zeneszerzőt tartott mesterének: Bárdos Lajost, Kodály Zoltánt és Varga Lászlót. Varga Lászlóval, a Váci Egyházmegye zeneigazgatójával jó kapcsolatot alakított ki dunaharaszti évei alatt. Büszke volt arra, hogy László atya az egyházmegye egyik legjobb kórusának nevezte a dunaharaszti Szent Cecília énekkart. Nagy lelke volt, tréfált, majd elérzékenyült, sokszor a meghatottság könnye is kigördült szeméből. Kórusunkról így nyilatkozott a lapunkban megjelent Élete a zene című interjúban: *Ezt a kedves társaságot nagyon szeretem.*

Mi is szerettük, és fáj, hogy a betegség és életkor egyszer véget vet minden földi kapcsolatnak. Bánky Tamásnak élete volt a zene, anyanyelve a dal. Hálás szívvel gondolunk rá, emlékét megőrizzük.

*

A dunaharaszti Szent Cecília kórus, Nagy István karnagy vezetésével 2014. október 26-án Kiskunfélegyházára utazott Hajagos Gyula plébános és Fazekas Tamás kántor meghívására, ahol a helyi Szent István templomban közreműködött zenei szolgálattal a vasárnapi szentmisén. Elkísért bennünket az útra Láng András atya, köszönjük neki a lelki vezetést. Az éneklés nagy élményt nyújtott a helyiek által „kétcsövűnek" becézett, 129 éves, neoreneszánsz, gyönyörű, hatalmas templomban. Nagyon örültünk, hogy új szolgálati helyén viszontláthattuk Tamást, aki tartalmas programot állított össze számunkra. Finom ebéd után felkerestük a félegyházi helytörténeti múzeumot, majd meglátogattuk Pálosszentkút kegyhelyet.

Másik nagy élményt adó programunk volt, amikor 2014. november 22-én, Szent Cecília napján, Budapesten, az Avilai Szent Teréz templomban résztvettünk a Catantibus Organis ökumenikus egyházzenei találkozón, amely alkalmából énekkarunk Halmos László H-moll miséjét adta elő.

Összeállította Koczka Tamásné

Zenével és sporttal a sérült emberek szolgálatában

Átússza a Balatont, maratont fut és Ironmant (Vasember-próbát) teljesít, hogy felhívja a figyelmet a fogyatékkal élőkre, s hogy pénzt gyűjtsön nekik – pedig nem egy profi sportolóról, hanem egy hozzánk hasonló, átlagos (vagy mégsem?) fiatalemberről, a gyöngyösi Nádudvari Péterről lesz szó, példája követendő.

2012-ben a súlyos beteg gyerekeknek és családjaiknak gyógyító, megerősítő élményterápiát nyújtó Bátor Táborért futott egy maratont, a következő évben az ország legkülönbözőbb pontjairól verbuvált értelmi fogyatékos zenészekből és felkészítőikből álló Nemzeti Színkottás Zenekarért teljesítette a nagyatádi eXtremeMan triatlonverseny Ironman távját (3,8 km úszás, 180 km kerékpár, 42,2 km futás). Idén Balatonkenesén szintén teljesítette az Ironman-távot, ezúttal a gyöngyösi Autista Segítő Központért, ahol 2012 óta tart zenés foglalkozásokat. A kihívás nehézségéről sokat elárul az, hogy még a győztesnek is szűk tíz(!) órára volt szüksége ahhoz, hogy teljesíthesse a távot. Péter több mint tizenhárom órán keresztül futott, úszott és kerékpározott a szakadó esőben a nemes cél érdekében, de még így is jóval a meghatározott szintidőn belül sikerült teljesítenie a távot. Az egyes rajtszámot a Balatonman történetében soha nem adták oda senkinek, ezúttal viszont kiosztották Péternek, a jótékonysági szándéknak köszönhetően.

– Honnan jött a fizikai kihívások, sportversenyek teljesítésével való adománygyűjtés ötlete és mi motivál?
– 2005 óta foglalkozom értelmi és/vagy mozgássérült emberekkel és 2012 óta autizmussal élőkkel is, vagyis olyanokkal, akik sok esetben nem rendelkeznek olyan szellemi/fizikai lehetőségekkel, adottságokkal, hogy például egyetemet végezhessenek, nyelvvizsgát tehessenek, magasan kvalifikált munkahelyük lehessen, vagy megfelelő felkészüléssel lefussanak egy maratont. Az, hogy sokunknak mindez sok munkával ugyan, de elérhető, véleményem szerint nem alanyi jogon járó „állapot", hanem kiváltság. Ezért állítom a zenét és a sportot immár több éve a sérült emberek szolgálatába.

Példaképként nem tud konkrét személyt megnevezni, de hála Istennek sok olyan embert ismer, akire felnézhet valami miatt, akiről példát vehet. Mások pedig az ő példáját követik, pl. a már említett Bátor Tábort, vagy a Bliss Alapítványt támogatják (ez utóbbi olyan gyermekeken és fiatalokon segít, akiknél betegség vagy baleset következtében súlyos mozgássérülés és beszédzavar alakult ki) hasonló módon.

– Mit tanácsolsz azoknak, akik szintén tenni szeretnének a rászoruló embertársaikért?
– Az internetnek köszönhetően pár kattintással elérhető akármelyik intézmény, szervezet stb., akár fogyatékkal élőkkel, akár súlyos beteg gyerekekkel szeretne foglalkozni az illető, csak hogy két példát említsek. Első lépésként döntse el, milyen terület érdekelné: fogyatékkal élők, idősek, árvák stb. A legjobb, ha kikéri azok véleményét, akik már foglalkoztak az adott területtel. A tapasztalatom az, hogy rengeteg intézmény örömmel fogad önkénteseket. Nagy áldás egy ilyen munka: értékes tapasztalatokra tehet szert az azt végző, ami lelkileg-érzelmileg feltölti a hétköznapokra. Ajánlott megkérdezni, hogy milyen jellegű segítségre, támogatásra, önkéntes munkára van szükség, de az egyéni ötleteknek is nagyon örülnek sokszor.
A pénzadományra és a személyes jelenlétre egyaránt szükség van, de természetesen a személyes jelenlét ad csak igazán hasznos tapasztalatokat és a támogatandókkal kölcsönös érzelmi-lelki kapcsolatot.
Péter Böjte Csaba atyát idézi:
„Aki nem hisz abban, hogy mennyi jó ember van, az kezdjen el valami jót tenni, és meglátja, milyen sokan oda állnak mellé."
Csaba atya szavainak hitelességét alátámasztja az én példám is: egy nemes célt felvállalok és sok jó ember áll mellém. Az összegyűlt adományon túl pedig a korábbiaknál jobban köztudatba kerülhetnek fontos, társadalmunkat érintő dolgok: autizmus, értelmi fogyatékosság, súlyos beteg gyerekek.

– Mik a jövőbeli terveid?
– Minden évben szeretnék teljesíteni jótékonysági célból egy számomra nagy kihívást jelentő sporteseményt. Nem tudom még, kiket támogassak jövőre, valamint azt sem, hogy ultramaraton, triatlon vagy éppen hosszútávú teljesítménytúra legyen a verseny.
Nekem nincs annyi időm edzeni, mint egy top időt elérő versenyzőnek, de „amennyi időm van, annyit azért rááldozok" módszerrel mégis sikerült eddig mindig felkészülni. Budapesten van a főállásom és kihasználtam azt, ami sokak számára „átok" (nekem így áldás lett): tömegközlekedés helyett futva és bringázva mentem mindenhova (munkahely-albérlet-bevásárlás-ügyintézés stb.), így napi edzés alapból adott volt.

– A hétköznapokban mivel foglalkozik egy Vasember?
– Dolgozom, tanulok a másoddiplomámhoz (gyógypedagógia), edzek, zenélek, zenés foglalkozásokat tartok a gyöngyösi Autista Segítő Központban és a Hétszínvirág Napköziotthonban. Igyekszem minden másodpercet hasznosan eltölteni, ugyanakkor megadni a módját a pihenésnek, lazításnak is (pl. focimeccs nézés).

Péter az interjú elkészülte után jelentkezett még egy idei félmaratonra, hogy ezzel is szinten tartsa magát a jövő évi kihívásra. Kíváncsi vagyok, hogy 2015-ben kiket fog támogatni... De nem lehetnénk mi is mindannyian Péterek? Elő az ötletekkel és előre a megvalósításukkal!

Tellis Kati

Bepillantás

Helyszín: napos terasz Dunaharaszti egyik vendéglátóegysége előtt.

Szereplők: két fiatalasszony, vendégek, csiripelő madarak, elszáguldó autók, bicikliző hölgyek és urak.

Gyönyörű októberi délelőttön sétálok a megbeszélt helyszín felé. A két szervező már az asztalnál ül és teázik. Mire odaérek hozzájuk már javában belemerültek a beszélgetésbe. A szemük csillog, pusmognak, mint a gyerekek.

– Hogy vagytok?

– Mi jól, már túl vagyunk az iskolakezdéssel járó hercehurcákon. És ti?

– Köszönöm mi is, bár elég nehéz volt visszaállni a korai kelésre a nyári pihenés után.

– Akkor térjünk rá a misztériumjáték szervezésére. Sikerült szöveget találni?

– Ó, igen. Szerintem ideális abból a szempontból, hogy szívesebben jelentkeznek a lányok szerepekre és a darabban sok szöveg osztható ki lányoknak. De pontosan hányan vállaltak szereplést?

– Szerencsére mindenki örült a megkeresésnek és tizennégy család részt tud venni a próbákon. Na, mit szólsz?

– Ez nagyszerű! Tehát van elég szereplőnk. Egész jól állunk. Már van darabunk és elegendő gyerekünk, csak a díszletet kellene valahonnan beszereznünk.

– De minek szerezni, ha van lehetőség elkészíteni. Ilcsi vállalta, hogy tanítványaival megfestik a hátteret. Nekünk csak a rögzítést kell megoldani. Amint megtudjuk a méreteket, lehet ötletelni a felfüggesztésen. Ez a fiúk dolga lesz.

– Ez remek!! Gyönyörűen fog mutatni a templomban a gyerekek festménye! A zenei betéteket elvállalnátok Győzővel, ahogy tavaly?

– Igen, természetesen…

Közben elbiciklizik Zsófi a beszélgetésbe merült Rita és Kati mellett:

– Sziasztok! – üdvözli őket mosolyogva.

– Szia, Zsófi, épp a misztériumjátékot beszéljük át. Vállalja Enese az éneklést?

– Igen, szívesen. Boccs, de sietek, megyek dolgozni! – hajt tovább Zsófi.

– Minden jól alakul. Már van két csellósunk és egy szólistánk is. Sőt, Kati néni, a csellótanárnőnk felajánlotta, hogy felfrissíti a zeneművet a lányokkal. Minden segítségért hálásak vagyunk.

– Szép keretet fognak adni a misztériumjátéknak. A csellóművel kezdjük és a szóló énekkel zárjuk a darabot, mintha egy angyal éneke kísérné haza a gyerekeket….

Én veszem kalapom és hagyom, hogy tovább szőjék gondolataikat. Drukkolok nekik, hogy amit megálmodtak, vagyis, hogy minél több családot, szereplőt, alkotót be tudjanak vonni a műsor elkészítésébe, valóra is váljon. Ha lehet még kívánni, én azt szeretném, hogy sok ember számára adjon örömteli élményt ez a családias hangulatú misztériumjáték és legyen kezdete egy szeretetteljes Karácsonynak.

(Szabóné Cseperkáló Katalin és Fülöpné Tóth Rita)

A fénykép 2012-ben készült.

Pásztorjáték, avagy a szerzetesek karácsonya

Mára már hagyománnyá vált egyházközségünkben, hogy a gyerekek szenteste egy színdarabbal kedveskednek. Az idei pásztorjátékban a ferences szerzetesek karácsonyát mutatják be, melyben Ferenc testvér gyermekkori vágya vált valóra. Átélhette Krisztus születésének meghitt pillanatát. Reméljük, hogy az előadás által a jelenlévőket is sikerül közelebb vinni a betlehemi barlanghoz, és a szerzetes testvérekkel együtt ők is átélhetik a csodát, Jézus születését.

Az előadást rengeteg készülődés előzte meg. A próbák nagyon jó hangulatban teltek, így kisebbek és nagyobbak egyaránt örömüket lelték a felkészülésben. Nagy öröm volt számomra látni, hogy egy-egy szerepbe milyen lelkesen bele tudták magukat élni a fiatalok. Úgy gondolom, hogy a próbák által sikerült lelkileg is készülnünk a karácsonyra, hiszen minden alkalommal átélhettük kicsit a betlehemi eseményeket. Együtt tapasztalhattuk meg próbáról próbára Jézus születésének örömét. Szeretném megköszönni a fiatalok áldozatos munkáját!

Minden kedves Testvéremnek áldott, békés ünnepet kívánok!

Áhel Nikolett

ADVENTI HANGVERSENYEK

2014.december 7-én,
Dunaharasztin
a Szent István és
a Szent Cecília kórus

2014.december 14-én,
Taksonyban
Nagy István, Höhszt
János és a Szent Anna
kórus

Mikszáth Kálmán: Az ebecki délutánok

Szép a Pegazus is, de a fűzfavessző mégis jobb lovacska volt valamikor! Ráültem, hipp-hopp, ott legyek, ahol akarok az én kedves nagymamámnál, aki Ebecken lakik. Az vár engem foszlós kaláccsal, ezüst piculával és szép mesével. Úgy gondolom, hogy a mesék is csak addig voltak szépek, míg ő élt.

És hogy most tőlem is mesét vár a Magyar Hirlap Albuma, szinte csodálkozom, hogy még mindig mesélnek az emberek, holott a nagymama nincs már meg.

Nem rajzolom meg külön az enyémet. A nagymamák rendszerint mind egyformák. Nyugodt, komoly arcuk van, melyet nyájas mosoly édesít meg, fehér hajukon hótiszta főkötőt viselnek, jóságos homlokuk merő ránc, mintha harmonika volna, fürgén tipegnek-topognak, a birsalma illatú szobákban, az almáriumok fiókjában mindig-mindig megakad egy kis eldugott nyalánkság, a százfiókos szekrényben valami elajándékozni való csecsebecse. Hol veszik, hol nem veszik, lehetetlen kifürkészni. Amikor nem tipegnek, hanem csoszognak bő papucsaikban, akkor rendesen egy nagy karosszékben ülnek, és kötnek vagy az unokáiknak mesélnek.

Az én nagyanyám a szomszéd faluban lakott, maga vezette kis gazdaságát. Egy jó nekifutamodás, egy jó fűzfavesszőn, és akármikor ott lehettem az ebecki kis házikónál, mely szép kék akácvirággal volt befuttatva.

Tudta, hogy nagyon szeretem a meséket, azokkal édesgetett magához.

– Valahányszor hozzám jössz, szívecském, mindig kapsz egy ezüst pénzt és egy mesét.

Szebbnél szebbeket tudott. Sokszor eltűnődtem rajta, honnan szedi. Egyszer meg is kérdeztem, mire elvezetett kertje mögött a szántóföldjeire és így szólt:

– No, nézd meg jól, itt teremnek azok a mesék!

Igaz volt, mert a földjei egy részét úgy adta ki bérbe a parasztoknak egyenlő darabokban, hogy húsz napszám, húsz mese a bér. Híres mesélők voltak akkor különösen Sunmint János a felvégen, Palojtai Mihály a templomsoron és Keszennye Ferenc, a szűcs. Ez az utóbbi maga komponálta a meséket.

Ismerősei kárhoztatták ezért az öregasszonyt. Nagy tékozlás – mondták – olcsóbb volna, hogy egy-két mesekönyvet hozatna a városból, a földjeit jobban kiadhatná készpénzért. De ő túlságosan szittya volt ahhoz, hogy könyvet vegyen, azt tartotta, biztosabb ez így, mert a könyvben amilyen mese van, olyant kell elfogadni, míg a bérlőnél csak az a mese számít, amit ő (a nagymama) nem tud folytatni.

Ezek a kővé vált lovagokról, kacsalábon forgó várakról szóló mesék egyébiránt csak az első időszakban voltak jók, az első fogak idejében; később bibliai és egyéb tanulságos történetekre fogott, kisebbek voltak, de nagyobb pénz járt hozzájuk; minden látogatásnál egy húszas és egy történet.

Úgy elröpült az időknek ez a rétege is, mint egy álom. A nagymama folyton kisebb lett, összetöpörödöttebb, én meg nyúltam fölfelé, mint egy topoly. Egy ősszel aztán kinőttem a helyi tanító, Tusnay András úr keze alól, elvittek Rimaszombatba, a nagy iskolába. A nagymamához is elmentem búcsúzni.

Nehezére esett az elválás, sokáig keresgélt a szekrényeiben, míg végre megtalált egy picinyke tükröt ezüst keretben, megmutatta, de sehogy se akarta a kezembe adni.

– Oly tükör ez – szólt –, hogy mikor ebbe belenézek, mindig-mindig látni foglak a messzeségben is, a falon keresztül is, mindig tudni fogom, mit csinálsz. Hát ahhoz tartsd magadat. Úgy vigyázz a cselekedeteidre (kivett a zsebéből egy ezüst karikát a szűz Mária képével). Ezzel pedig gazdálkodj. Ez egy lázsiás tallér.

– Hát, a mese hozzá? – Figyelmeztettem, hogy kedveskedjem neki.

– Most nem vagyok képes rá – felelte a sírástól fuldokló hangon. – Hanem, ha majd hazajössz a vakációra, karácsonyra, húsvétra, ne félj semmit, megint csak úgy lesz minden, mint eddig, mesét is kapsz, pénzt is melléje. Ezt már sohasem hagyjuk abba, míg én élek. Csakhogy most már te nagy fiú leszesz, Student Kalász, amiben már mag is van. Hikom-békom, de kevély leszek rád! Persze most már másoknak kell lenni a meséknek, komolyabbaknak, mert a fiú is az lesz, azután, ha a nagymama meg lesz elégedve, két húszas tallér fog járni a meséhez. No, majd meglátod!

Zimankós, harapós karácsony volt akkor télen, de bizony mégis hazajöttem s alig várta, míg szüleim betelnek velem, hogy ellátogassak a nagymamához.

Hogy örült, hogy járt-kelt, perdült, mint egy orsó, pampuskát sütött, megölelt vagy ötvenszer, hátba ütött vagy hatszor, miközben kikérdezett a tanáraim, a tanulmányaim felől, majd mint annak előtte, maga mellé ültetett a búbos kemencét körülvevő diófapadkára és hozzáfogott a mesemondáshoz.

Első Napóleon nevezetes vitéz császár volt – tanultál már felőle valamit?

– Azt még nem tanultuk.

– No, mindegy. Azért mégis nevezetes császár volt. Egy reggel beburkolódzott a szürke köpenyébe, föltette a pofon csapott kalapját, mely olyan közönséges volt, mint a többi katonáké, s elment kórházat látogatni. Ott senki sem ösmerte őt fel, mert apró kövér tökmag emberke volt, nem látszott ki alakjából a világverő hatalma. Amint végig kikérdezte a sebesülteket, minden egyebet is megtekintett. Bekukkantott többi közt a konyhába is, hol a sebesült katonák részére az ételt főzték. Látott ott foglalatoskodni a fürge személyzet mellett egy invalidus katonát is, akinek csak az egyik keze volt meg, a másik

válláról üresen lógott le a kabátujj. Éppen fát aprózott egy éles baltával, midőn megszólította:
– Hol vesztette el a kezét?
– Marengónál, a császárért – felelte a katona.
– Annyira szereti a császárt?
– A másik kezemet is feláldoznám érte, ha kívánná. S tűz gyúlt ki a katona szemeiben.
– Ösmer engem? – kérdi Napóleon meghatva.
A katona a fejét rázta, hogy nem ismeri.
– Én vagyok a császár – szólt e pillanatban Napóleon, széttárva a köpenyét, mely alól kitündöklött császári öltözete rendjeleivel. – Hadd lássam, szavadnak állsz-e? Vágd le hát hamar a kezedet.
– Mire az invalidus katona hirtelen kapta a baltát és levágta a másik kezét is…
…E pillanatban leesett a nagymama okuláréja, lehajolt érte és törülgetni kezdte, ami annyira megzavarni látszott őt, hogy elvesztette a fonalat és valami másról kezdett beszélni.
– Hát, miért nem folytatja a nagymama?
– Úgy? Mit is beszéltem csak?
– Hol is hagytam el?
– Hogy a katona levágta a másik kezét is.
– Nem lehet az fiam – rázta a fejét bosszankodva.
– De, Isten bizony azt tetszett mondani.
– Ugyan-ugyan! Már hogy vághatta volna le, mikor csak egy keze volt? Hát, mibe fogta volna a baltát, te buksi? Rászedtelek kis Fintyi-Fintyi, bizony rászedtelek, ha azt mondtam. Hanem, te meg valamennyiünket rászedsz a diák voltoddal. Hiszen, ha a mesére nem tudsz figyelni, hogyan tudnál figyelni a professzoraid magyarázatára? Hiába fizetik szüleid érted azt a tengernyi pénzt. Én bizony most már attól félek, hogy nemigen fogsz a tudományos pályán boldogulni, mert ott figyelni kell fráter és a két tallérból csak az egyiket adom oda, a másikat elteszem neked meglett korodra, mert rászorulsz majd, én úgy nézem.
Nagyon megrösztelte a dolgot, és mikor húsvétkor hazajövén, apám elvitt az ünnep másodnapján Ebeckre a nagymamámat megöntözni, már nem is igen hoztam elő a mesélést. Atyámnak másnap valamely családi ügyben Bécsbe kellett utaznia s az uzsonna alatt a bécsi dolgok felől beszélgettek.
– Szállj egyenesen a Matschacker-Hofba – mondotta nagyanyám, ki Bécsben otthonos volt, mert fiatal éveiben heteket töltött ott lakó nővérénél. Az a magyarok vendéglője. Aztán felém fordult: – Érdekes, te fiam, hogy miért nevezik ezt a házat Matschacker-Hofnak. Nem hallottad?
– Nem hallottam, nagymama.
– Hát – kezdé szélesen mesélő hangon –, mikor a háznak fundamentomát ásták, sok századaddal ezelőtt, az egyik munkás csákánya alól kifordult a földből egy vas ládikó… Ide figyelsz?
– Figyelek, nagymama.
Figyeltem és csupa fül voltam, tanultam már a példán karácsonykor.
– Mondom, egy ládikót ásott ki. Nosza, összeröffennek a munkások valamennyien. Nyitják, feszegetik, kíváncsian, mi van benne. Hát, mi volt? Képzeld, csak egy csomó macsaker. Kisebb-nagyobb. Különféle macsakerok… Érted-e?
– Értem, nagymama.
– Érted bizony az ördögöt – kiáltott fel bosszúsan s messze elrúgta maga alól lábával a zsámolyt. – Nem értesz te, barátom semmit és megint nem kapsz csak egy tallért, a másikat elteszem meglett korodra, látva, hogy sohase lesz belőled tudományos ember, mert, ha nem tudsz valamit, a lustaságod vagy a hiúságod miatt nem vagy képes megkérdezni. Megint rászedtelek a macsakerekkel.
– Hogyhogy?
– Nos, mik azok a macsakerek, mondd meg?
– A macsakerek? Izé… Hogy mik azok a macsakerek? Nem tudom, nagymama.
– No, látod, én se tudom és senki sem tudja – felelte szigorúan. – De amit én értek, azt én tudom, s amit én nem tudok, azt én megkérdezem.
E két kudarc után hosszú ideig nem láttam a jó öregaszszonyt, a nagy vakáció alatt a pöstyéni fürdőben időzött a köszvénye miatt, a jövő karácsonykor pedig én nem mehettem haza, mert a sellői híd el volt rontva, a mi kis falunkat elzárta a világ elől.
Ismét csak húsvéti locsoláskor kerültem el Ebeckre. Szép előre haladott tavaszi idő járt, már nyíltak az orgonák, ami húsvétkor nagy ritkaság.
Nagy társaságot találtam a nagymamánál, fiai, leányai, és unokái közül voltak néhányan látogatóban. Ebéd után kivezetett bennünket a kert végébe, ő maga már mankókon járt, ott egy családi kriptát építtetett, csak az ünnep miatt hagyták abba a kőmívesek; malteres vödreik, szerszámaik szanaszét hevertek. Nagy kedvteléssel mutogatta, hogy milyen pompás lesz, harminc koporsó fér el benne, „itt lesz az enyém”, mutatott rá egy helyre. A kisebb unokákat éppen nem ringatta mindez kellő hangulatba, egy furik volt ott, nagy hevenyén összemarakodtak rajta, hogy ki üljön bele és ki húzza…
– Csitt, ti gaz kölyök – rivallt rájok Pál nagybátyánk – még most is viháncolni mertek? Holott meg kellene gondolnotok bús keresztényi alázatosságban, hogy mind ide jutunk, ha az Isten éltet bennünket.
A nagymama az ozsonnai kávézásnál mind maga köré gyűjté az apróságokat s az egykori bécsi élményeiről, a Wurstl Práter csodás dolgairól beszélt nekik, egyszer aztán eszébe jutott s engem, nagy fiút is odaintett.
– Gyere csak, hékás, hadd fizesselek ki téged is a köteles mesével. Hozz ide magadnak egy széket!
Nem minden szepegés nélkül engedelmeskedtem neki.
– Nagy ravasz maga, nagymama, úgy tesz, mintha mesélne, pedig voltaképpen examinál.
Elmosolyodott: – Oh, te golyhó, hajtsd ide csak a fejedet. Egy barackot nyomott rá, aztán így szólt:
– Különös eseménynek voltam egyszer tanúja a Prater-Waldban. A versenytéren. Tudod, ahol a lovak szoktak

futni. Valami gazdag különc, úgy mesélte a szájtató közönség, nagy összeget tűzött ki egy szamárversenyre. Mégpedig, hogy az a szamár nyerje meg, amelyik később ér be a célponthoz, mert úgymond, az az okosabb szamár. Véletlenül éppen akkor jártam ott nővéremmel és családjával, mikor ez a bohókás verseny folyt. Mindössze két miliméris legény pályázott a díjra. Ostoba látvány volt ez. Az arra menő emberek megálltak és röhögtek. A két versenyző legény a szamáron ült, a versenybíróság elnöke kiadta a vezényszót az indulásra, de egyik se akart indulni, mindenik a másikat nógatta. Kezdd mán, no! Kezdd meg te. Nem ettem kefét s több efféle szót váltottak. Képzelheted, milyen mulatságos volt.

– Igazuk volt, ha egy se akart kezdeni.

– És mégis hallgasd csak, mi történt? Amint ott állnak meddőn, az ácsorgók általános hahotája közt, hogy ez a verseny előreláthatólag örök időkre befejezetlen marad, egy sárgakabátos kis emberke a hátuk mögött egyszerre utat vág magának a nézők közt: – Ejnye – szól –, ereszszenek, majd mindjárt útnak igazítom én azt a négy szamarat. S ezzel átvetve magát a sorompón, hozzájuk ment s valamit mondott nekik, amit mi nem hallottunk. Ugyanakkor éreztem, hogy valaki hátulról a szoknyámra lépett és kiszakított a ráncaiból; hirtelen hátrahajoltam, hogy egy gombostűvel megigazítsam, nem tartott az egész négy másodpercig, s íme, ahogy újra a versenytérre pillantottam, mit látok? Ott nyargal immár a pályán a két szamár vágtatva s a rájuk ülő legények verik őket husángjaikkal, hogy csak úgy porzik a bőrük. Csodálkozva tűnődtem, mi történhetett köztük azon pár másodperc alatt, míg a ruhaigazítással foglalkoztam? Nem gondolod?

– Dehogynem – kiáltottam fel élénken. – Egyszerűen átültek az egymás szamaraira. Azt tanácsolhatta nekik a sárga kabátos emberke.

– Persze, hogy persze – bólintgatott a nagymama. Ó, te szerencsétlen flótás. Látom, fantázia lakik benned és lelemény. Félek – folytatá jóslatszerű hangon –, hogy író, poéta lesz belőled. Nagyon elszomorítottál vele és most már mindkét tallért elteszem meglett korodra, mert bizonyosan rászorulsz majd.

Ez volt az utolsó szava hozzám. Mikor a nagy vakációra hazakerültem, már azon a helyen állt a koporsója, amelyet a készülő kriptában előre jelzett. Felkotrott gyermekkori emlékeimből felém mosolyog jóságos édes képe még most is, s gyakran van az az érzésem, hogy valahol még négy tallér van számomra eltéve.

A nagymama tallérjaira, hála Istennek, nincs ez idő szerint szükségem, pedig de szépek, újveretűek voltak, hanem a furcsa kis meséire már rászorultam, pedig se nem szépek, se nem újveretűek.

1907

A Mikszáth-portrét Glatz Oszkár rajzolta.

Filmajánló

Az Etalon Film és a Duna Televízió közös kiadásában – *a Gyöngyszemek a filmművészetből sorozatban* – jelent meg **Pier Paolo Pasolini: Máté evangéliuma** című filmje.

Isten nagyon szereti teremtményeit, mi több: gyönyörködik bennünk. Számomra ez volt a lényeg, amikor végignéztem ezt a pont 50 éve készült filmalkotást. A rendező ajánlása így hangzik: a legkedvesebb, a tüneményes XXIII. Jánosnak – mára már Szent XXIII. János pápának – ajánlva. Valóban, a film keletkezéstörténete szerint Pasolini is jelen volt Assisiben, amikor párbeszédre hívta a Szentatya az ateista művészeket. Rendkívüli találkozás lehetett Pasolini számára egy csodálatosan jóságos emberrel, mert ezután a művész elolvasta „élete legjobb regényét”, az evangéliumot, és elkészítette remekművét, amelyhez nem írt forgatókönyvet, mert az ott van a Bibliában. A Vatikán az egyik legértékesebb filmként tekint erre az alkotásra. Nem véletlenül.

A szemek és az arckifejezések evangéliuma ez. Például amikor a várandós-várakozó Mária találkozik jegyesével, Józseffel, a Szűzanya tekintete csupa kérdés, szorongás; József boldog pillantása egyszerre változik, sötétedik el a „megváltozott” Máriát látva. Kétségbeesett, fájdalmas, mindent megkérdőjelező kifejezésű lesz József szeme. Ám az angyal magyarázata után, mint amikor a nap beragyogja a tájat, úgy derül föl József arca.

Csupa amatőr szereplő – délolasz emberek portréi –, akik teljesen hitelesen jelenítik meg azokat az egyszerű figurákat, akiket – magunkat beleértve – látunk küszködni a munkás hétköznapokon. „Az egyszerűek között még elevenen élnek azok a valódi érzések és ideálok, amelyeket az Isten szimbolizál.”

A sallangmentes filmnyelv a leggazdagabb keresztény alkotássá emeli Pasolini Máté evangéliumát. Blues és gospel zene, Mozart és Bach muzsikája foglalja eszményi keretbe azt a gyönyörű képet, amely a fájdalmak hordozói, a szenvedők, és a kilátástalanságot megélők számára hirdeti: „Veletek vagyok az idők végezetéig!”

Fekete-fehér, feliratos 130 perces olasz filmdráma. Kikölcsönözhető a

Dunaharaszti Városi Könyvtárból

ZARÁNDOKLAT Mátraverebély-Szentkútra

2014. október 5-én Láng András atya vezetésével zarándoklatra indultak egyházközségeink Mátraverebély-Szentkútra, a Magyarok Nagyasszonya búcsú alkalmából. A búcsúi napot kitüntetetté tette Nicolas Brouwet-nek, a franciaországi Tarbes-Lourdes egyházmegye püspökének, az európai Mária-kegyhelyeket összefogó Mária Háló szövetség elnökének látogatása, akit Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök és Kálmán Pelegrin, a Nemzeti Kegyhely igazgatója hívott meg az ünnepre. Ezen a napon ugyanis a lourdes-i püspök atya áldotta meg a szent kút mellett újonnan kialakított lourdes-i barlangot, amelyben a Szűzanya és Bernadett eddig a szabadtéri oltár mögött elhelyezett szobrai kaptak helyet. A barlang kút melletti elhelyezése utal Lourdes forrásának és a szent kút felfakadásának párhuzamára, ugyanakkor az új helynek köszönhetően az idősek és a kerekesszékkel közlekedők is könnyen megközelíthetik e barlangot, és mindenki számára megérinthetőek lesznek szobrok. Az új lourdes-i barlang falában lett elhelyezve annak a vasláncnak a darabja, amelyet 56-os magyarok vittek Lourdes-ba, majd Máriaremetére került; onnan kapott most néhány láncszemet nemzeti kegyhelyünk, hirdetve a hálát, hogy a Szűzanya megszabadította hazánkat a kommunizmus rabságából. Az ünnepen ugyancsak jelen volt a magyar ferences rendtartomány provinciálisa, Dobszay Benedek, valamint a gyóntatásban segédkező, illetve a zarándokokkal érkező számos pap testvér.

A búcsúi szentmise főcelebránsa Nicolas Brouwet volt, aki a mise végén egész Magyarországot a Szent Szűz oltalmába ajánlotta, és arra buzdította a híveket, hordozzák imáikban francia testvéreiket. Kálmán Pelegrin e szavakkal búcsúzott a zarándok csoportoktól és az őket kísérő papoktól: *Lakjátok be ezt a helyet!* A szentmisét a hagyományos körmenet követte.

Szentkút a magyarok 800 éves Mária-kegyhelye, amelyet Erdő Péter bíboros 2006-ban nyilvánított nemzeti kegyhelylyé, a nemzet lelki megújulásáért tartott szentév során. Mátraverebély-Szentkúton történt tartózkodásunkkor megtapasztalhattuk, micsoda óriási méretű építkezés folyik a helyszínen. Az Új Széchenyi-terv keretében megvalósuló projekt alapkövét 2013. október 3-án tette le Áder János köztársasági elnök, majd kezdetét vették a munkálatok: a templom, a rendház, a szabadtéri környezet és oltár, valamint a gyóntatóudvar meg- és felújítása, új vizesblokkok, kegytárgybolt, orvosi helyiségek, szálláshelyek, tartózkodók, zarándokház és -konyha kialakítása, a patak öt hídjának cseréje. Kálmán Pelegrin egy televíziós híradóban így nyilatkozott az építkezésről: *Szeretnénk a kegyhelyet a 20-21. századi emberek számára is megnyitni, olyan körülményeket biztosítani, amelyek lehetőséget nyújtanak arra, amit három szóval így fogalmazhatunk meg: hit, kiengesztelődés, hazatalálás.*

Szép napos időben töltöttük a Magyarok Nagyasszonya búcsút a történelmi helyszínen, s jövőre bizonyosan ellátogatunk az egészében megújult kegyhelyre. Hazafelé utunkon megálltunk Fót városában, az Ybl Miklós tervezte, romantikus stílusú Szeplőtelen fogantatás templomnál, ahol Sebők Sándor plébános és munkatársai fogadtak bennünket.

Hálát adunk a kellemes és tartalmas napért, a lelki felöltődésért, az együttlétért.

Koczka Tamásné

Október 5-én korán reggel indultunk a Szent István templomtól zarándokutunkra. Szokatlanul sokan jelentkeztek erre a szép útra, így három nagy autóbusz vitte a dunaharaszti és taksonyi híveket a Szűzanya-kegyhelyre. Nagyon megörültem a zarándoklatnak, mert a Katolikus Rádióból értesültem arról, hogy a szabadtéri oltár csodálatos mozaikképet kapott, amit nagyon szerettem volna megnézni. Sok évvel ezelőtt, amikor ott jártam, még csak igen egyszerű szabadtéri misézőhely volt a templom mellett. Kíváncsi voltam, ugyan hol helyeztek el mozaikképet?

Meglepetésünkre szolgált, hogy buszunk egy épülőfélben lévő, de grandiózus fogadótérnél állt meg, majd a templomon túl a zarándokhely rangjához méltó, sok ezer hívőt váró misézőhely fogadott minket. Az óriási lebetonozott, és padokkal telerakott völgy végében a hegyoldalon emelkedik az aranyló mozaikképes, szabadtéri hatalmas oltár-épület.

A szentmisét a zarándokokat kísérő papokkal koncelebrálva a lourdes-i egyházmegye püspöke mutatta be, aki a felújított lourdes-i barlang felszentelésére jött ide. A mi zarándokcsoportunkat András atya képviselte az oltárnál. A szentmisét „Ave-ave, ave Mária” énekkel kísért körmenet követte, ami hosszan kígyózott a völgyben, majd a hegy oldalán vezető zarándokúton. Az igazi lourdes-i körmenettől abban különbözött, hogy hiányoztak a kerekes-székes, tolókocsis betegek. – A körmenet megállt, amikor az új lourdes-i barlanghoz érkezett, és a püspök megáldotta a barlangot, majd elhelyezett egy darabot abból a láncból, amit 1956-ban magyar menekültek hoztak Lourdes-ba a Szűzanyának. Nagyon felemelő, megható gesztus volt tőle.

Lelkileg feltöltődve hagytuk el buszainkkal az épülő-szépülő zarándokhelyet. Útban hazafelé kis kitérőt téve megnéztük az Ybl Miklós tervezte fóti templomot, ami szép kulturális élménnyel zárta le a napot.

Dr. Tömösy László

Az EZOTÉRIA sorozat most a hagyományostól eltérő formában jelentkezik.
Tükröt tart szokásaink elé, s talán tréfásnak tűnik,
mégis nagyon komolyan kell venni.

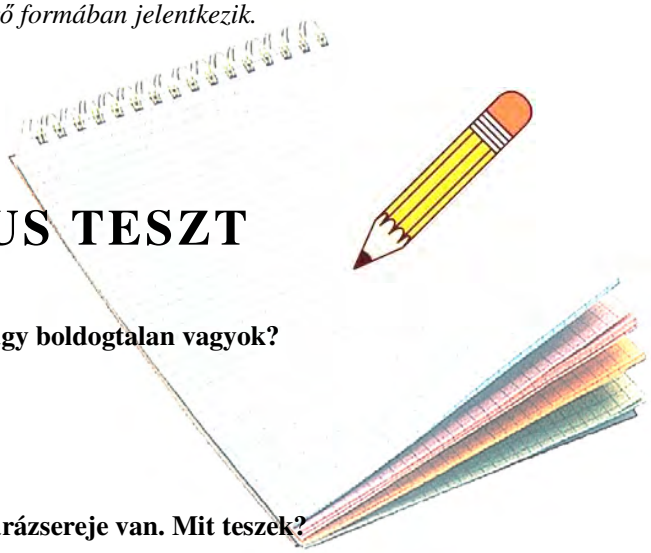

EZOTERIKUS TESZT

1/ Ki tehet arról leginkább, hogy én most éppen boldog vagy boldogtalan vagyok?
A/ Isten
B/ én
C/ az éppen regnáló kormány
D/ az időjárási frontok

2/ Valakitől kapok egy kereszt-medált, aminek szerinte varázsereje van. Mit teszek?
A/ Nem hordom.
B/ Hordom.
C/ Hordom, de az illetőt figyelmeztetem, hogy a kereszt egyáltalán nem varázslásra való.
D/ Hordom, de előbb levetetem a bűverőt egy megbízható varázslóval.

3/ Valaki, a Szűzanyát emlegetve, rontást akar levenni rólam. Mit teszek?
A/ Hagyom – amiben Szűz Mária benne van, az nem lehet rossz dolog…
B/ Hagyom, aztán elmondok az illetőért egy „Most segíts meg Máriá”-t.
C/ Nem hagyom.
D/ Megkérem, hogy Édesanyámat ne emlegesse olyan dolgokkal kapcsolatban, amihez Neki semmi köze.

4/ Tanulás helyett bulizni megyek, majd másnap nagymamámmal befizettetek egy szentmisét a vizsgám sikeréért. Megbukom. Mit teszek ilyenkor?
A/ Bánatos leszek: olyan ügyetlen lennék, hogy még Fenti segítséggel se megy?
B/ Dühös leszek: hát még az Égiekre se lehet számítani?!
C/ Vállat vonok: „Az egyiknek sikerül, a másiknak nem…”
D/ Elszégyellem magam, és nekifekszem megtanulni az anyagot.

5/ A napi horoszkóp szerint „pénz áll a házhoz”. Mit teszek?
A/ – Ó, micsoda babona! – legyintek fölényesen, aztán elindulok a kaszinóba.
B/ A „vak tyúk”-szisztéma alapján gyorsan föladok egy lottót.
C/ Üres pénztárcám felett rezignáltan arról elmélkedem, hogy Isten általában nem közvetlenül anyagiakkal szokott segíteni.
D/ Házőrző ebemet keresőkutyává átképezve, körbeszaladjuk a házat, gondosan megvizsgálva a falakat – hátha mégis… ☺

6/ Egy „látó” ember azt javasolja, hogy komoly betegségemmel ne forduljak orvoshoz.
A/ Nem megyek el az orvoshoz.
B/ Elmegyek az orvoshoz.
C/ Őt küldöm el... orvoshoz.
D/ Optikushoz fordulok, hogy „jobban lássak”.

7/ Egy internetes lánclevélben az áll, hogy ha az adott feltételeket megteszem, és a történetet továbbküldöm legalább 25 embernek, roppant szerencsés leszek. Hogyan válaszolok ilyen típusú levelekre?
A/ Azonnal törlöm a postafiókomból.
B/ Visszahívom a küldőt és jól lehordom, micsoda marhaság az, hogy „jobb lábon állva háromszor átugrom a templom küszöbét”…vagy hogyan is kell csinálni…?!
C/ Nem értek vele egyet, de továbbítom – „biztos ami ziher”…
D/ Egyetértek vele, továbbítom a teljes levelezőlistámnak, és életem hátralévő részét ilyen és effajta levelek küldözgetésével töltöm.

8/ Egy ismerősöm arról akar meggyőzni, hogy Isten nem személy, csak energia. Mit gondolok erről?

A/ Elmagyarázom az illetőnek, hogy ha mi emberek, személyek lehetünk – ugyan miért tételeznénk fel kevesebbet a Teremtőnkről?
B/ Végül is… lehet benne valami…
C/ Ha valakinek, hát Neki odafenn, van energiája elviselni ekkora butaságot!
D/ „Energiatudatosságra" intem az okoskodót.

9/ Pajkos kisfiam töklámpát csempész be a hálószobámba, és vámpírnak öltözik november elején. Hogyan reagálok?

A/ Csendesen halálra ijedek.
B/ Toleránsan viszonyulok: hadd tudja meg az a gyerek, milyen a másvilág!
C/ Leültetem csemetémet és elmondom neki, hogy szeretteink halál utáni sorsa nem horror és nem poén tárgya.
D/ Szó nélkül veszem a tököt, megtisztítom, feldarabolom és megsütöm vacsorára.

10/ Elektronikus levélben kapok egy imát azzal a kikötéssel, hogy minden nap 21:39-től mondjam el százszor, különben Isten keményen megbüntet a bűneimért. Megteszem-e?

A/ Nem teszem meg: nem szokásom imádkozni.
B/ Megkísérlem, de a tízedikbe belealszom.
C/ Rendszeresen imádkozom, de tudom, Isten nem az a „büntető-fenyegető" típus, amúgy is, Odafenn nem a „mennyiségre", inkább a „minőségre" mennek lsd. vámos a templom hátsó traktusában.
D/ Megteszem, de előtte fáklyásokat és kürtösöket fogadok fel, és csengőket szerelek a dzsekim ujjára: ha már demonstráció, legyen demonstráció!!

Értékelés:

10-15p.: Életedet a hiedelmek és babonák irányítják. Lehet, hogy jóindulatúan, de káros hatásukról tudatlanul alkalmazod őket. Természetesen dönthetsz mellettük is, mert „mindent szabad – de nem minden használ". Egyetlen életed van – az ellentétes, bizonyítás nélküli elméletekkel ellentétben –, ne fecséreld el!

16-25p.: Sokszor érzed, hogy nem jól döntesz, de nincs erőd máshogyan tenni. A félelem nem jó tanácsadó: próbálj meg minél tudatosabban és határozottabban dönteni! Szent Pál azt mondja: „Vizsgáljatok meg mindent és ami jó, tartsátok meg!" Egyesek szerint a bizonytalankodás a legrosszabb állapot – de benne van a jó döntés reménye is.

26-35p.: Határozottan és tudatosan akarod élni vallásos életed – nagyon dicséretes! De vigyázz: néha a határozottsággoddal esetleg „elsodrod" a körülötted lévőket! Időnként nem árt a mindent-tudás illúziója helyett a szerénység és szelídség erényét elővenni és alkalmazni. Akkor sokkal őszintébb változásokat tudsz elősegíteni másokban is, és te is hitelesebbé válsz.

36-40p.: Hát te aztán igazán öntudatos keresztény vagy: jól ismered hited alapjait és részleteit, és megfelelően alkalmazod is őket! A tévedéseket nagy türelemmel és szakszerűen próbálod helyretenni úgy, hogy lehetőleg ne bántsd meg a nem célravezető úton lévő testvéreidet sem. Gratulálok, csak így tovább! Sok szerencsét! – Illetve miket is beszélek…! ☺

Tóth Marianna, Bánfalvi Bella

Pontok:

1. A: 3, B: 4, C: 1, D: 2.
2. A: 2, B: 3, C: 4, D: 1.
3. A: 1, B: 2, C: 3, D: 4.
4. A: 2, B: 1, C: 3, D: 4.
5. A: 1, B: 2, C: 4, D: 3.
6. A: 1, B: 4, C: 3, D: 2.
7. A: 4, B: 2, C: 3, D: 1.
8. A: 4, B: 1, C: 2, D: 3.
9. A: 2, B: 1, C: 4, D: 3.
10. A: 1, B: 3, C: 4, D: 2.

Márton napi lámpás felvonulás Taksonyban

Mint ahogy minden évben, idén is november 11-én rendezte a Német Nemzetiségi Önkormányzat Márton napi lámpás felvonulását. Szokásos módon a Fő térről indulva zajlott a rendezvény.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökének, Bálint Gyöngyinek a köszöntője után következett a táncos műsor a Taksonyi Német Nemzetiségi Óvoda Csicsergő csoportjának előadásában, majd ezt követően Márton napi történetet mesélt el Tóth Ferenc vendég atya.

Az áldást követően a hatalmas gyereksereg szüleikkel, nagyszüleikkel együtt, rendőri felvezetéssel a zeneautót követve indult meg.

Az útvonal most is a Mikes Kelemen utca – Baross tér – Széchényi utca – Wesselényi utca – Szent Anna utca – Fő tér volt. Márton napi dalokat hallgatva és énekelve kitartóan vonultak a családok végig az útvonalon.

A megérkezést követően minden vendég megkóstolhatta a Ruff pékség által felajánlott „cirmos zsemlét” és Taksonyi Forrás Intézményüzemeltető Központ finom teáját. KÖSZÖNJÜK SZÉPEN!

A jó hangulathoz még két élő liba is hozzájárult, ami a gyereknek nagyon nagy öröm és látványosság volt. Köszönjük szépen B. Gábornak ezt az élményt!

Szeretnénk még köszönetet mondani a Doril Nyomdának, mert minden évben felajánlásból készítik el a plakátokat, valamint a Ruff pékségnek, Varga Miklósnak, Gál Péternek, a Taksonyi Forrás Intézményüzemeltető Központnak, Lukács Lászlónak, Geyerhosz Antalnak, Lukács Lászlónénak, Winkler Mátyásnénak, Mayer Jánosnénak, a Sváb Baráti Kör tagjainak és Nemzetiségi Önkormányzatunk képviselőinek és családtagjainak a rendezvény támogatásáért.

Winkler Andrea
Német Nemzetiségi Önkormányzat
Taksony

Advent első vasárnapja a taksonyi plébánián

Az idén már negyedik alkalommal hirdettük meg az óvodások és az első osztályosok körében Advent első vasárnapjára az adventi kézműves foglalkozást.
A taksonyi plébánia alagsorában eltöltött meghitt két órában gyermek, felnőtt egyaránt megtapasztalhatta a közösséghez tartozás, az együttlét és az együtt alkotás örömét.
A sokszínű, változatos eszközök és a mintadarabok felkeltették a gyermekek érdeklődését és elmélyült, aprólékos munkára serkentették őket. Szinte alig kellett segíteni nekik. Díszítettek papírangyalkákat, textildarabkákból angyalkás és gyertyás képeket ragasztottak, fonalból és kartonból gyertyás pörgőt készítettek. Az elkészült műveket sorba rendeztük, szemügyre vettük és a rácsodálkozás örömével dicsértük alkotójukat. A csendes beszélgetések során elfeledtük a mindennapok gondját, baját, meghallgattuk egymást, szeretetünk lelkünkben érezhető kincsét tártuk fel egymásnak: „… *jöjj várunk téged, Jézus, Istenünk, Isteni Gyermek, ó, hozz kegyelmet, hozz békét nekünk!”*

Sajnos az óvodás gyermekek és a felnőttek körében tomboló betegségek miatt nagyon kevesen vettek részt a mostani foglalkozáson. Reméljük, hogy jövőre ismét meg fog telni a plébániai alagsor terme – mint ahogy az előző években –, és sok szülő, gyermek fog majd velünk együtt kellemes hangulatú délutánt eltölteni advent első vasárnapján.
Köszönet András Atyának, aki az előző évekhez hasonlóan most is helyet adott ennek az összejövetelnek. Köszönet Höchszt Erikának, Györke Erzsébetnek, Szegvári Annának, Áhel Nikolettnek a szervezőmunkáért, a finom süteményekért, teáért. Köszönöm kolléganőmnek, Lovász Klaudiának lelkes segítőkészségét, ötleteit, gondolatait, akivel már második éve vezetjük a kisgyermekek kezét érzéseik képi kifejezésében.
A kézműves foglalkozás után kivonultunk a Fő térre, hogy a taksonyi lakosokkal együtt részesei lehessünk az első adventi gyertyagyújtás szívet, lelket melengető szertartásának.

*

November 30-án, délután 4 órakor szép számú érdeklődő gyűlt össze a taksonyi Fő téren, hogy részesei lehessenek az első adventi gyertya meggyújtásának.
A Taksonyi Lokálpatrióta Egyesület által kezdeményezett és az idén már 6. alkalommal megrendezett adventi gyertyagyújtások mára már szép hagyománnyá alakultak. A szertartások külsőségei vasárnapról vasárnapra hasonlóak, de tartalmuk, üzenetük évről évre egyre jobban megerősíti bennünk a hitünket, az összetartozást, a taksonyi közösséghez tartozás érzését.
A Szent Anna kórus ünnepi hangulatot teremtő énekére az akolitusok a templom oltáránál meggyújtottak egy gyertyát, majd azt kezükben tartva a téren álló ünneplő közösség elé vonultak.
Kreisz László polgármester úr köszöntő szavai után ismét a Szent Anna kórus énekelt, majd a Fő téren elkészített adventi koszorún a templomból kihozott gyertya lángjával meggyújtották annak első gyertyáját.

„Adventi Hírnök: friss fenyőág,
Lobog az első gyertyaláng!
Karácsonyt várva lázban a Föld,
Isteni gyermeket köszönt.
Ujjong a szívünk, dalra gyúl,
Nincs már messze az Úr!”

– énekelték a Taksonyi Német Nemzetiségi Óvoda és a Taksony Vezér Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógusaiból erre az alkalomra összeállt énekkar tagjai, akik még egy német és egy magyar nyelvű adventi és karácsonyi énekkel melengették a jelenlévők szívét, lelkét.
A meghitt szertartás Kreisz László polgármester úr köszönő szavaival fejeződött be.
Bár még csak egy gyertya lángja lobog az adventi koszorún, sok mindent még nem láthatunk, de kicsiny fénye biztatóan jelzi: Istennél keressük életünk megoldását; menjünk közelebb hozzá, hogy megismerjük, hogy megszólíthassuk, hogy beszélgethessünk vele…

Engert Mária

Móra Ferenc: Hogy tanultam meg írni?

A napsütéses hosszú őszre kegyetlen tél következett abban az esztendőben. A nagy hófúvások betemették a házunkat, nem lehetett mozdulni se ki, se be. A vasárnapok csak olyanok voltak, mint a hétköznapok, lelkes állat nem vetődött felénk soha, s nekem nem volt egyéb mulatságom, mint hallgatni a szelek üvöltözését. A szelek nagyon oda voltak szokva a padlásunkra, s én már a szavukból megismertem, melyik az északi, melyik a déli; melyik fúj Dunáról, melyik Tiszáról. Álmatlan éjszakákon sokat elhallgattam, mikor összevesztek a széltestvérek a nádtetőn, és harsogva-zúgva kergették egymást ki s be a szelelőlyukakon.

Egyszer el is határoztam, hogy elbújok a kémény mellett, és meglesem a szélfiúkat. Különösen a napkeleti széllel szerettem volna összebarátkozni, mert arról Messzi Gyurka barátom, az öreg csősz azt mesélte, hogy az a legkedvesebb fia a hajnalnak, piros köpönyegje van, és aranykoronája van. Persze az ember nem láthatja színről színre a szelet, csak a leheletét érzi, de ha egy árvalányhajszálat úgy tud az útjába tenni, hogy el ne libbenjen, abban megbotlik, és megmutatja emberi alakját.

Egyszer napáldozat felé a Mária-képre akasztott csokorból csakugyan ki is húztam egy szál árvalányhajat, kiszöktem a konyhára, kinyitottam a padlásajtót, és megindultam fölfelé. De a kinyitott ajtón a szél sebesebben jött lefelé, mint ahogy én fölfelé mentem, s olyan gorombán taszított hanyatt, hogy az igazán nem illett egy királyfihoz.

Estemben azonban magammal rántottam a grádicsról valami ottfelejtett rossz skatulyát, amely tele volt rozsdás szögekkel. Ezt én úgy fogadtam, mintha a szélpajtás hajította volna utánam ajándékul.

Hiszen egyetlen szöggel is nagyon szépen el lehet játszani, hát még ha egy egész marékkal van belőle! Az maga eltartott egy hétig, míg a rozsdát letisztogattam róluk. Aztán előhúztam az ágy alól a kukoricamorzsoló kis széket, s abba belevertem a szögeket kalapáccsal, aztán kiszedtem őket harapófogóval. Mikor készen voltam, akkor elülről kezdtem az egészet, s külön nevet is adtam minden szögnek. Egy nagy gömbölyű szög volt a kutyafejű tatár, arra mindig különösen nagyokat ütöttem.

Ez igazán nagyszerű játék volt, de utoljára már úgy ki volt lyuggatva a kis szék, mint a rosta. Akkor aztán a búbos kemencébe próbáltam beleverni a szögeket, de ez nem nagyon tetszett. Mert a tapasztott sárfalba nagyon könnyen belementek a szögek, és kihúzni is nagyon könnyű volt őket.

De nemcsak nekem nem tetszett ez a mulatság, hanem szülémnek se. Mikor észrevette, hogy miben mesterkedem, szelíden megpirongatott, hogy minek bántom a kemencét, amikor a kemence se bánt engem.

– Kemence? – néztem rá csudálkozva. – Hát ki bántja a kemencét?

Én az öreg óriásnak vertem szögeket a hasába, aki elnyelte Jancsit meg Juliskát.

Édes szülém aggodalmasan csóválta meg fejét, és panaszosan fordult édesapámhoz, aki halkan fütyörészgetve varrogatta a juhbőrből való ruhákat.

– Nézze már, apja, miket eszel ki ez a bolondos gyerek! Attól félek, hogy nem egészen úgy szolgál szegénykémnek az esze, mint más rendes embernek.

Ebben lehetett valami igazság, mert én akkoriban még a kukoricacsutkáról is azt hittem, hogy az valaki, és az ajtókilinccsel csakúgy el tudtam beszélgetni, mint a mozsártörővel. Nekem a világon minden élt, és én mindig egészen tisztán megértettem még azt is, mit ketyeg az óra, és mit gondol magában az oroszlán, aki rá volt festve az óra számlapjára, szép nemzetiszín bundában, kétszer akkora pipacs virágok közé, mint ő maga.

Például ebben a percben is, mikor édesanyám nyugtalankodva nézett rám, meghallottam, hogy a macskabagoly elnyávogta magát kint a tetőn, és mindjárt tudtam is, mi baja szegény macskabagolynak. Az a baja volt, hogy leejtette a pápaszemét, és azért sír, mert nem volt, aki föladja neki, le meg nem szaladhatott érte, mert pápaszem nélkül nem láthatta lefelé az utat. Nagyon megesett rajta szívem, és szerettem volna kiszaladni hozzá, hogy segítsek rajta, de édesapám odaintett magához. Azt kérdezte tőlem, mit szólnék hozzá, ha iskolába odaadna Kese kalaposhoz.

– Mert itt van már az idődd, gyerekem, és olyan oktalanul csak mégse nőhetsz fel, mint a lósóska az árokparton.

Azt hiszem, akkor estem gondolkodóba először életemben. Fülheggyel hallottam már én egyet-mást Kese kalaposról, de azok nem voltak valami szívvidámító dolgok. Ez a jó ember csak nyáron foglalkozott kalaposmesterséggel, télen beállt tanítónak. Persze csak olyan vad tanítónak. Szegény emberek adták a keze alá a gyereküket, akik messzillették vagy drágállották az igazi iskolát. A Kese kalapos iskolájában nem kellett se könyv, se irka. A kalapos az ajtaja belső felére fölírta krétával az ábécét, s a gyerek addig rajzolta őket az alsó felére, míg egészen írástudó nem vált belőle. Meg lehetett tanulni minden betűt, csak az ipszilont nem. Arról azt tartotta a kalaposmester, hogy az nem magyar betű, és azt nem is tanította. Aki az ő iskolájában nevelkedett tudóssá, azt arról lehetett megismerni, hogy mindent i-vel írt, amit más rendes ember ipszilonnal. Az ő deákjai nem azt kérdezgették egymástól, hogy vagy, hanem azt: hogi vagi?

Én azonban nem találtam szép játéknak sem az egyik iskolát, sem a másikat. Mire való az iskola? A sárgarigók se járnak iskolába, a gyíkok se járnak, mégis egész jól megéltek. Az édesapám se járt iskolába, mégis olyan madarat tud cifrázni a subára, hogy majd megszólal. Aztán meg Messzi Gyurka mesélt nekem mindenféle híres királyfiakról, de azt egyikről sem mondta, hogy iskolába járt volna. Azok mind jeles vitézek voltak, úgy vagdosták le a sárkányok fejét, mint én a vadmákokét, de azt sose hallottam, hogy olvastak volna, vagy írtak volna. Hiszen olvasni olvas az ember, mikor megolvassa, hogy hányat szól a kakukk, vagy hogy hány tojás van a vércsefészekben, de azért ugyan nem érdemes iskolába járni, írni is ír az ember szűcskrétával a láda tetejére vagy sárga földdel a ház falára mindenféle szép lovakat, huszárokat, akasztott embereket, de annak mindnyájának van értelme, hanem mindenféle krikszkrakszokat firkálni, amik semmihez sem hasonlítanak ezen a világon – ugyan mire való ilyen bolondságokat csinálni?

– Szeretném, ha ember lenne belőled, gyerekem – rezzentett ki apám abból a nagy hallgatagságból, amibe beleestem, míg ezeket elgondoltam.

– Az is leszek, édesapám – feleltem rá hirtelen, de aztán jobbnak láttam lenyelni a többit, amit mondani akartam. Hogy ember lesz énbelőlem, nem is kicsi. Címeres nagy úr, ország bírója! Csak én egyszer nyomára jöjjek azoknak a kincseknek, amiknek a bűbájos Küsmödi a tudója.

Persze a Küsmödi kincsei meg nem menthettek volna engem a Kese kalapos iskolaműhelyétől, ha drága jó édesanyám meg nem ment. De ő az ölébe húzott, és megcirókálta a bozontomat.

– De ilyen télben nem adom ám ki szegénykémet a házból. Gyenge virágszálam, dehogy eresztelek ki ebben a vad időben! Tél fagyában, hófúvásban botorkálni, hogy engedhetném! Hóban elbukna, jégen elcsúszhatna, rossz gyerekek megkergethetnék, kutyák megszaggathatnák. Kese kalapos tudományát nyáron is megtanulhatja, aztán meg annyit én is tudok, mint az a vén szeleburdi. Ne félj, kincsecském, úgy megtanítalak én téged írni-olvasni, hogy püspök korodban se felejted el!

– No, azt megnézzük – nevette el magát édesapám. Én magam is azt gondoltam, hogy no, azt szeretném látni, mikor énbelőlem szülém tudós embert csinál!

Hát pedig azt csinált. Olyan fortélyt eszelt ki, amilyen csak anyaszívektől telik.

Akárhogy fűtötték a búbost, a malomszoba ablaka egész télen át ki nem engedett. S az a befagyott ablak volt az én szobatáblám, édesanyám gyűrűsujja rajta a palavessző. Lesz-e valaha a világon gyémántból faragott íróvessző, mely drágább lehetne a munkában megbarnult, jeges vizekben megvörösödött, éles szelektől reszelősre fújt vézna ujjnál, mely sütés, főzés, mosogatás, mosás után fáradhatatlanul kopogott a jégvirágos üvegen? És lesz-e valaha a világon szépírómester, aki utánozni tudná azokat az ide-oda csúszkáló, hol hanyatt vágódó, hol orra bukó furcsa ákombákomokat, melyek korcsolyázó tündérkék szeszélyes lábnyomához hasonlítanak?

Sokat sírtunk, sokat kacagtunk azon a télen. Voltak gonosz, makacs betűk, amelyek nem akartak szót fogadni tanítómesterünknek se, és voltak kedves, derék, barátságos betűk, amiket az én ügyetlen ujjam is egyszerre elő tudott hívni. A *g* betűnek sohasem fogom megbocsátani azokat a könnyeket, melyek a világ legdrágább szeméből omlottak miatta. S az *o* betűre mindig úgy fogok gondolni, mint áldásra nyitott szájra. Ezt kedveltem a legjobban, mert ez volt a legkönnyebb. Le tudtam írni a számmal is: csak rá kellett lehelni egész közelről az ablakra. Egyszer ugyan odafagyott az orrom hegye, de édesapám megvigasztalt azzal, hogy marad abból elég, ha fele lefagy is.

A világból pedig csak annyit láttam ezen a télen, amennyit a jégbe karcolt betűkön keresztül látni lehetett. Fagyott madarakat a hóban. A Báró cigány rőzseszedő gyerekeit. Néha egy-egy ijedt nyulat. Egyszer messziről az öreg Küsmödit is láttam egy nagy *H* betűnek a létrájában. Azon az estén ezt a szót kapartam bele a jégvirágok mezejébe:

Édesapám odaállt mögém a mécsessel, hogy jobban lássa, mit dolgozom. A betűk árnyéka óriásivá nyúlva vetődött ki a hóra, s úgy reszketett a mécs lobogásában, mint valami varázsírás.

– Te, az *S*-et megfordítva írtad – kacagott édesapám –, nézd, így kell azt írni.

Azzal a körmével egy rendes *S* betűt hasított az ablak jegébe. De én ravaszul csóváltam a fejemet, hogy engem nem lehet bolonddá tenni. Tudom én, hogy ez az igazi, amire szülém tanított.

S ha gyorsan írok, most is sokszor megesik velem, hogy megfordítva írom az *S*-et, mint ahogy falusi szabók cégtábláján látni. S mikor észreveszem a hibát, mindig teleszalad a szemem könnyel, és megcsókolom a szívemmel a ráncos, öreg kezet, mely a kígyóbetűt először mutatta meg nekem.

* * * * * *

Ki festette a képet?

A sorok mellett található szentírási részletek különböző helység- és személyneveket említenek. Ezeket beírva fejthetjük meg ezt a rejtvényt.

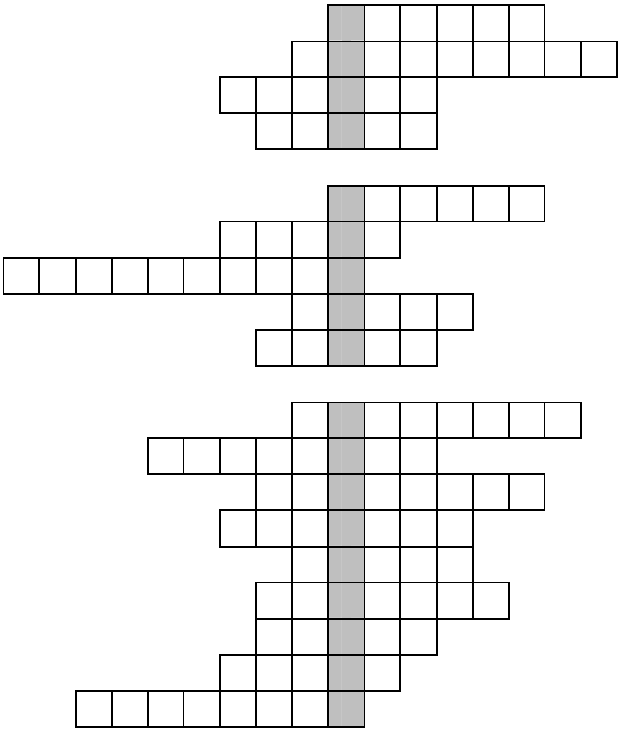

Mt 1,19
Lk 2,1
ApCsel 13,24
Jn 1,15

Lk 2,2
Iz 9,6
Iz 62,1
Jn 1,17
Jn 1,6

ApCsel 13,17
Mt 1,23
Lk 2,15
Mt 1,17
ApCsel 13,23
Mt 1,1
Lk 2,5
Lk 2,4
Lk 2,2

Radnóti Miklós:
HIMNUSZ A BÉKÉRŐL

Te tünde fény! futó reménység vagy te,
forgó századoknak ritka éke:
zengő szavakkal s egyre lelkesebben
szóltam hozzád könnyüléptü béke!

Szólnék most ujra, merre vagy? hová
tüntél e télből, mely rólad papol
s acélt fen szívek ellen, - ellened!
A szőllőszemben alszik így a bor

ahogy te most mibennünk rejtezel.
Pattanj ki hát! egy régesrégi kép
kisért a dalló szájú boldogokról;
de jaj, tudunk-e énekelni még?

Ó, jöjj el már te szellős március!
most még kemény fagyokkal jő a reggel,
didergő erdők anyja téli nap:
leheld be zúzos fáidat meleggel,

s állj meg fölöttünk is, mert megfagyunk
e háboruk perzselte télben itt,
ahol az ellenállni gyönge lélek
tanulja már az öklök érveit.

Nyarakra gondolunk s hogy erdeink
majd lombosodnak s bennük járni jó,
és kertjeinknek sűrü illatában
fáján akad a hullni kész dió!

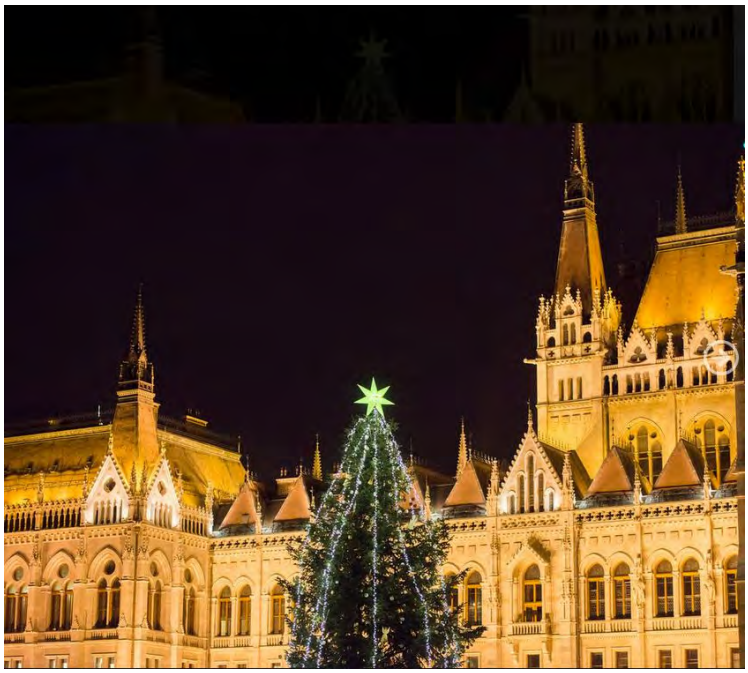

s arany napoknak alján pattanó
labdák körül gomolygó gombolyag,
gyereksereg visong; a réteken
zászlós sörényü, csillogó lovak

száguldanak a hulló nap felé!
s fejünk felett surrog és csivog
a fecskefészkektől sötét eresz!
Így lesz-e? Így! Mert egyszer béke lesz.

Ó, tarts ki addig lélek, védekezz!

Karácsony a Közel-Kelet és Közép-Ázsia határán

Ha az Úr Jézus nem a Közel-Keleten, hanem Európában született volna, akkor bizonyára nem tevén érkezett volna hozzá a három király, nem pálmafákat látnánk a jászol körül, s Mária sem biztos, hogy hordana kendőt a fején…

Igaz, hogy Betlehemben még sosem jártam, de tavaly hasonló körülmények között már töltöttem a Karácsonyt, mégpedig a Közel-Kelet és Közép-Ázsia határán, Pakisztánban.

Szenteste érkeztünk, így napfénynél csak az azt követő reggel láthattam az ország legnépesebb városát, amikor a templomba igyekeztünk. Poros, homokos utakon hajtottunk végig, az utcákon a mindennapi élet zajlott: árusok kínálták portékáikat, szamarakkal vont szekereket kellett kerülgetni; útjelzőtábla vagy közlekedési lámpa nem volt kitéve, de ha lett volna, akkor is a duda és a jó fék többet ér a riksák és hattagú családokat szállító személymotorok között. A 97%-ban muszlim többségű országban természetesen nem volt karácsonyi díszítés és hangulatvilágítás, viszont így a hihetetlen akciókat hirdető plakátoktól, a plázákban integető télapóktól és az aktuális karácsonyfa-díszítési trendektől is távol voltunk.

Az agglomerációjával együtt Magyarország népességénél másfélszer nagyobb lakosságszámmal rendelkező Karachi város székesegyházában szerettük volna ünnepelni Krisztus születését, ehhez azonban először gépfegyveres őrök ellenőriztek bennünket a templom kerítésénél. Az ünnepre való tekintettel sokkal nagyobb a rendőrségi készültség a keresztények látogatta helyeknél, bennünket védenek. Minket azért is jobban megnéztek, mert kitűntem fehér bőrömmel, láthatóan külföldi vagyok.

A Szent Patrik katedrális kinézetre nem nagyon különbözik a mi templomainktól, mise alatt azonban az összes ajtaja nyitva volt (az utcai zajok ellenére), oldalt is, hogy a befújó szellő segítse a tucatnyi ventilátor munkáját. Nagy hőség nincs, 20 fok körül lehetett.

A székesegyház belsejében minden a megszokott rend szerint zajlott, ünneplő hívek (sokan száriban, de a legtöbben kurthiban: térdig érő felsőben és bő nadrágban vannak; a nők egy részének a homlokán pedig még bindi is van: hindu szokás a homlok közepére egy piros pöttyöt festeni, ennek a vallásos tartalma azonban Pakisztánban már feledésbe merült, csak a szokás maradt fent az egykor Indiával egységes országok lakosságában), az ifjúsági kórus énekel. Számtalan gyerek asszisztál a misén, ők irányítják áldozáskor a padokból kiáramló népet is, hogy ne legyen keveredés. Úgy tűnik, hogy szinte mindenki mozgásban van, pedig csak sorok szerint engedik ki az áldozókat. Aztán egyszer csak vége a szentmisének. Amilyen gyorsan elkezdődött a szertartás, olyan tempóban is oszlik mindenki szét; a templom előtt röviden üdvözlik egymást az ismerősök, majd mennek haza – arra gondolok, hogy ennek biztonsági okai lehetnek. Az ünnepek alatt majd az otthonaikban keresik fel egymást, akkor lesz idő beszélgetni.

Mi hazafelé még megállunk egy „pékségnél", lepénykenyeret sütnek az utcán, veszünk belőle néhányat. Erről a kenyérféléről sokat írnak az evangéliumok (lásd: csodálatos kenyérszaporítás, utolsó vacsora, stb.), Ázsiában máig fő táplálléknak számít: szinte mindenhez a lapos kenyér más-más kisütött típusát fogyasztják. Az asztal közepére kitett, egymás tetején nyugvó kerek lepényekből tör mindenki, majd ezt mártják bele a szószokba, összecsippentve pedig még a húsdarabokat is ezzel fogják meg, evőeszközök használata nélkül. Nem véletlen, hogy sokfelé törhető kenyérrel és rizsfélékkel találkozunk a nagy népességű országokban (noha az éghajlati adottságok mást is megengednének): ezeket el lehet osztani egymás között, míg például egy-két szem krumplin nehezebben osztozna meg egy nagyobb társaság. Osztozkodás: mivel a pakisztániak vendégszeretők, ezért ha a Szent Család tőlük kért volna szállást, akkor biztosan befogadták volna őket, legyen bármiféle helyhiány az otthonaikban. Viszont azt is el tudom képzelni, hogy a szamárra Mária mellé még sok-sok gyermeket felültettek volna, mivel az utakon egy-egy kismotoron akár egy hat- vagy héttagú család is összezsúfolódik.

Az Úr születéséről nem tudtak sokan, csak a pásztorok és más beavatottak, tehát mi sem panaszkodhatunk, hogy szűk keresztény körben ültük meg az ünnepet, az ország többsége számára titokban, viszont remélhetjük, hogy az elkövetkező időkben többen „tudnak" majd az eseményről és nagyobb békében (és biztonságban) tudjuk megünnepelni a Karácsonyt.

Tellis Kati

Az adventi koszorú megáldása
Fénykép a facebookról

A SZÜLŐI HIVATÁS DICSÉRETÉRE

Karácsony fényes ünnepén csodás ajándékot kap az ember. Egy csepp kisded születését ünnepeljük, akit Isten küldött közénk, megváltásunkra. A születést megelőzte egy szűz leány befogadó és egy derék férfiú engedelmes igenje. Mária és József e pár, amely 2000 évvel ezelőtt elfogadta, bajtól óvta, gondoskodva felnevelte Jézusunkat. A keresztény családoknak azóta is ők a minta.

Mily boldogság az egymást szerető férfi és nő számára, hogy a teremtésben társai lehetnek Istennek! Megosztják szeretetüket egy új élettel, amelyet Isten mintáz az ő húsukból és vérükből. Édesanya és édesapa egymás iránti szeretetének kiteljesedését hozza a gyermek érkezése. A gyermek ajándék, a két szülő szeretetének a gyümölcse. A megszülető kicsi – Isten képmása, ingyenes ajándék, nem kell érte megdolgoznunk, csak igent mondanunk a befogadására. A gyermek befogadása pedig egyet jelent a szeretet befogadásával, amely maga Isten.

A szülői hivatás Istentől ered, és Istentől megáldott, hiszen a szülőpár feltétel nélkül szereti gyermekét. E feltétel nélküli szeretet pedig az emberi méltóság alapja, amely megillet minden embert, mert Isten gyermekei vagyunk.

A szeretet vigasz az életben, ugyanakkor mélységes kihívás is. A szeretet elhatározás és életre szóló elköteleződés.

Az emberi közösségek talpköve a család, amelyet édesanya, édesapa, gyermekek, nagyszülők, dédszülők alkotnak, és amelyben Isten és egymás iránti szeretetben élnek, nevelik a jövő nemzedéket.

A boldogságos Szűz Mária és Szent József a keresztény szülők példaképe. Mária és József megszentelték és példaként állították elénk a családi életet, tanúságot téve Isten szerető jóságáról. A karácsony titka az, hogy az örök Isten Fia, Jézus Krisztus megtestesült és emberré lett, ott Názáretben, ebben a szegény családban. Ez a család pedig teljesen és tökéletesen Istenhez tartozott. Istenhez tartozott, és ezért szent volt.

Hő vágyunk nekünk is Istenhez, Jézushoz tartozni, s ehhez újra és újra meg kell térnünk, újjá kell születnünk, hogy Jézus bennünk is megszülessen. Engedjük, hogy erre vigyen bennünket a Szentlélek. Vegyünk példát a Szent családról, járjunk az ő útjukon, engedjük, hogy a Szentlélek formáljon minket. Lehessünk mi magunk is áldás és ajándék szeretteink, szüleink, gyermekeink, testvéreink, a ránk bízottak számára.

Koczka Tamásné

***Szent József légy házunk ura**, kis családunk pátrónusa. Egyetértés, hű szeretet egyesítse szíveinket. Az ég felé mutass utat, gyámolítsd az ellankadtat. Küzdelmünkben légy segélyünk, erényekben példaképünk. Átadjuk a ház kulcsait, oltalmazd és védd lakóit. Zárd ki mindazt, ami káros, ami üdvünkre hátrányos. Engedd be az isten-áldást, minden jóban gyarapodást. Ajánlj minket Jézusodnak és szeplőtelen Szűz Arádnak, hogy családunk kisded háza Názáretnek legyen mása. Amen.*

Krisztus fénye

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek
évente négyszer megjelenő folyóirata
XV. évf. 4. sz. (57) ~
2014. Karácsony ünnepe

* * *

Felelős kiadó: Láng András plébános, langandras46@freemail.hu
Plébánia telefonszáma: 06-24-518-990, *plébánia levélcíme:* 2335 Taksony Fő tér 1/b

Szerkesztési és tördelési munkálatok:
Koczka Tamásné Nagy Angela
Dunaharaszti T/F 06-24-537-570; angelika@flynet.hu
www.plebi.hu; e-mail: luxchristi@flynet.hu

Nyomdai kivitelezés: DORIL Bt. Taksony

Fényképek: Dési Éva, Gáspár József, Koczka Tamásné, Lovászi Klaudia, Wágner Attila, Winkler Andrea

Címlap: Koczka Tamásné – Glatz Oszkár Anya gyermekével c. festménye alapján
Címlap kiskép: korabeli magyar karácsonyi képeslap
Hátlapon: Guido Reni József a gyermek Jézussal c. festménye